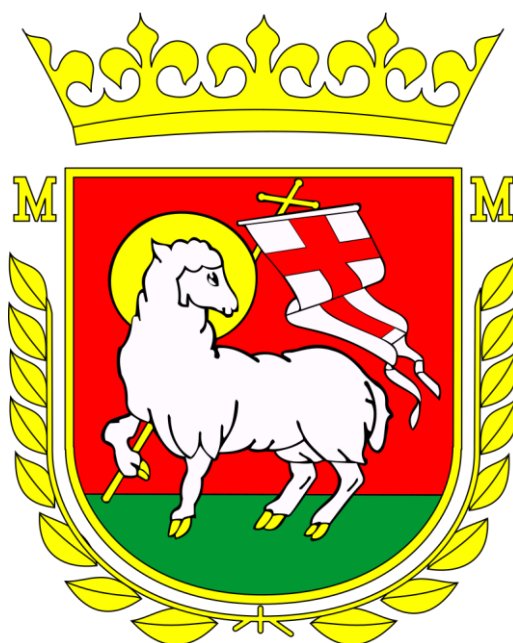

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIELNIK

Warszawa, 16.07.2026 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Mielnik
Zleceniodawca:	Gmina Mielnik
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Autor prognozy:	mgr inż. Izabela Bielowska <i>Izabela Bielowska</i>

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	9
2.1	Cele i zawartość dokumentu	9
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	19
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	25
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	25
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	25
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	26
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego.....	26
7.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	26
7.2	Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia	28
7.3	Warunki budowlane	31
7.4	Surowce mineralne	32
7.5	Gleby	34
7.6	Użytkowanie gruntów	36
7.7	Hydrologia i hydrogeologia	37
7.8	Zaopatrzenie w wodę i strefy ochronne ujęć wody	42
7.9	Warunki klimatyczne	43
7.10	Szata roślinna	44
7.11	Fauna.....	45
7.12	Formy ochrony przyrody	46
7.12.1	Obszary Natura 2000	47
7.12.2	Rezerваты przyrody	59
7.12.3	Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu	61
7.12.4	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi	63
7.12.5	Użytki ekologiczne.....	64
7.12.6	Pomniki przyrody	65
7.13	Powiązania ekologiczne.....	66
7.14	Zasoby krajobrazowe	69
8	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	70
8.1	Stan środowiska	70
8.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	75

9	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	76
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	77
10.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	77
11	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	82
12	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	83
12.1	Oddziaływanie na ludzi.....	85
12.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny.....	91
12.2.1	Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu - obszar specjalnej ochrony ptaków	91
12.2.2	Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska – specjalny obszar ochrony siedlisk.....	93
12.2.3	Obszar Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego – specjalny obszar ochrony siedlisk	95
12.2.4	Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku – specjalny obszar ochrony siedlisk	95
12.2.5	Rezerваты przyrody Grąd Radziwiłłowski i Góra Uszeście	96
12.2.6	Pomniki przyrody	97
12.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	98
12.4	Oddziaływanie na wodę	99
12.5	Oddziaływanie na powietrze	100
12.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	101
12.7	Oddziaływanie na krajobraz	103
12.8	Oddziaływanie na klimat	104
12.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	105
12.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	105
12.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	106
13	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	110
13.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	111
14	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	111
15	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	112
16	Materiały źródłowe.....	113
17	Oświadczenie autora prognozy	116

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Mielnik, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr IV/26/24 Rady Gminy Mielnik z dnia 12 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Mielnik.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Siemiatyczach.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących

być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;

- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2026 roku.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Gminy Mielnik dnia 12 września 2024 r. podjęła uchwałę Nr IV/26/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Mielnik.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną została wyznaczona w obrębach ewidencyjnych Adamowo i Mielnik, głównie w granicach terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Strefa 3SW została poszerzona (na podstawie obszaru uzupełnienia zabudowy) na tereny dotychczas niezabudowane, jako kontynuacja istniejącej zabudowy, zgodnie z planami inwestycyjnymi.

Dla strefy SW określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań oraz ustalenia planów miejscowych, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla poszczególnych stref.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki

przestrzennej gminy, biorąc pod uwagę uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Nie wyznaczono strefy SW na obszarach poza istniejącą zabudową mieszkaniową wielorodzinną, ustalonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenami dla których określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszarami uzupełnienia zabudowy.

2) **SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ**

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną została wyznaczona na podstawie obowiązujących planów miejscowych, w terenach które umożliwiają lokalizację zabudowy mieszkaniowej (w tym również zabudowy zagrodowej oraz letniskowej), w granicach istniejącej zabudowy mieszkaniowej, w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy, oraz na podstawie złożonych wniosków, wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zidentyfikowanego ruchu budowlanego. Jest drugą, co do zajmowanej powierzchni, strefą obejmującą ok. 3% powierzchni obszaru objętego planem ogólnym gminy Mielnik. Na podstawie istniejącego zagospodarowania, złożonych wniosków, zaobserwowanych zmian w użytkowaniu gruntów i zmniejszającej się liczby prowadzonych gospodarstw rolnych, zgodnie z polityką gminy, na części terenów zabudowy zagrodowej wskazano strefę SJ. Część obszarów stref SJ, wymagać będzie uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Część stref SJ wyznaczono poza istniejącą zabudową, obszarami ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarami uzupełnienia zabudowy – jako nowe tereny budowlane. Zgodnie z Art. 13d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), wyliczonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę mieszkaniową oraz sumą chłonności terenów niezabudowanych w strefach z zabudową mieszkaniową lub zagrodową, istnieje możliwość wyznaczenia stref planistycznych z zabudową mieszkaniową na pozostałych obszarach gminy.

Dla stref SJ określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań oraz ustalenia planów miejscowych, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla poszczególnych stref.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych,

biorąc pod uwagę uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej i powstającej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. Dla części stref ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy i maksymalny udział powierzchni zabudowy na poziomie 0, ze względu na występujące uwarunkowania, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

3) **SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ**

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową została wyznaczona głównie w granicach terenów istniejącej zabudowy zagrodowej (w tym agroturystyki), a także na podstawie obowiązujących planów miejscowych, w terenach które umożliwiają lokalizację zabudowy zagrodowej, w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy, oraz na podstawie złożonych wniosków, wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zidentyfikowanego ruchu budowlanego.

Część stref SZ wyznaczono poza istniejącą zabudową, obszarami ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarami uzupełnienia zabudowy – jako nowe tereny budowlane. Zgodnie z Art. 13d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), wyliczonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę mieszkaniową oraz sumą chłonności terenów niezabudowanych w strefach z zabudową mieszkaniową lub zagrodową, istnieje możliwość wyznaczenia stref planistycznych z zabudową mieszkaniową/zagrodową na pozostałych obszarach gminy.

Dla stref SZ określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Nie dopuszczono terenu rolnictwa z zakazem zabudowy, terenu wielkotowarowej produkcji rolnej oraz terenu biogazowni.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań oraz ustalenia planów miejscowych, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla stref SZ.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych, biorąc pod uwagę uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej i powstającej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. Dla części stref ustalono maksymalną

nadziemną intensywność zabudowy i maksymalny udział powierzchni zabudowy na poziomie 0, ze względu na występujące uwarunkowania, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

4) **SU – STREFA USŁUGOWA**

Strefy usługowe zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy usługowej, na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, oraz na nowych obszarach, wyznaczonych zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami, złożonymi wnioskami oraz planami inwestycyjnymi, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej. W obrębie ewidencyjnym Mielnik wyznaczono znaczne powierzchnie pod strefy usługowe, umożliwiając lokalizację planowanego Zakładu Lecznictwa Uzdrowskiego (który jest planowany w strefie 38SU) i rozwoju funkcji towarzyszących w jego sąsiedztwie, w tym usług z zakresu zdrowia, oraz turystyki, sportu, rekreacji czy kultury.

Dla stref SU określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Dla wszystkich stref SU dopuszczono teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód, a dla części stref dopuszczono także teren składów i magazynów lub teren elektrowni słonecznej.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań oraz ustalenia planów miejscowych, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla poszczególnych stref.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych, biorąc pod uwagę uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej i powstającej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. Dla strefy 74SU ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy i maksymalny udział powierzchni zabudowy na poziomie 0, ze względu na przebiegający tam rurociąg naftowy.

5) **SP – STREFA GOSPODARCZA**

Strefy gospodarcze zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej oraz na nowych obszarach, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej. Nowe tereny zabudowy w granicach stref SP zostały wyznaczone zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami, złożonymi wnioskami oraz planami inwestycyjnymi.

Dla stref SP określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia

Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla poszczególnych stref.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, biorąc pod uwagę uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej i powstającej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

6) **SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ**

Strefy produkcji rolniczej zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy produkcji rolnej oraz na nowych obszarach, wyznaczonych zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami, złożonymi wnioskami oraz planami inwestycyjnymi, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy, umożliwiającej rozwój istniejących i powstanie nowych obiektów służących gospodarce rolnej w tym zakresie.

Dla stref SR określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Dla części stref dopuszczono: teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, natomiast w żadnej ze stref nie dopuszczono: terenu rolnictwa z zakazem zabudowy, terenu elektrowni wiatrowej i terenu elektrowni wodnej.

Charakter i parametry istniejącej zabudowy, analiza sąsiedztwa, istniejących uwarunkowań, pozwoliły na określenie gminnych standardów urbanistycznych dla poszczególnych stref.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, uwzględniając uwarunkowania oraz charakter i parametry już istniejącej i powstającej zabudowy. Umożliwiają one realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

7) **SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA**

Strefy infrastrukturalne zostały wyznaczone na obszarach istniejącej infrastruktury

technicznej, na terenach przeznaczonych pod funkcje infrastrukturalne w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz zgodnie z planami inwestycyjnymi. Strefy te obejmują m.in. istniejącą zabudowę związaną z infrastrukturą elektroenergetyczną, kanalizacyjną, wodociągową, gazową oraz ropociągową, w tym Bazę Adamowo PERN S.A. na trasie rurociągu PERN.

Dla stref SI określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

Ponadto należy zauważyć, iż w strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SG, SO i SK teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.).

Dla strefy 1SI wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczenie wskaźnika mniejszego niż wynikający z załącznika nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.) jest możliwe zgodnie z §2 ust. 3 ww. rozporządzenia.

8) **SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI**

Strefy SN zostały wyznaczone przede wszystkim na terenach istniejącej i projektowanej zieleni urządzonej, terenów sportu i rekreacji, w tym na terenach przeznaczonych pod te funkcje w obowiązujących planach miejscowych oraz zgodnie z planami inwestycyjnymi, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy, a także na podstawie złożonych wniosków. W obrębie ewidencyjnym Mielnik wyznaczono znaczne powierzchnie pod zielenią i rekreację, w tym wzdłuż rzeki Bug oraz w sąsiedztwie planowanego Zakładu Lecznictwa Uzdrowskiego. Strefy SN obejmują m.in. Obszary Natura 2000 „Murawy w Mielniku” i „Dolina Dolnego Bugu”, „Ostoja Nadbużańska”, a także Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Głogi”.

Dla stref SN określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Dla części stref

dopuszczono: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu. Zgodnie z art. 13e u.p.z.p. dla strefy zieleni i rekreacji konieczne jest określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jednakże nie jest obligatoryjne określenie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Dla części stref SN ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy i maksymalny udział powierzchni zabudowy na poziomie 0, ze względu na ich charakter i występujące uwarunkowania, w tym formy ochrony przyrody, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zabytki, przebieg rurociągu naftowego.

9) **SC** – STREFA CMĘTARZY

Strefy SC zostały wyznaczone na terenach istniejących cmentarzy parafialnych w obrębach ewidencyjnych: Niemirów, Wilanowo, Mielnik oraz istniejących cmentarzy prawosławnych w obrębach ewidencyjnych: Mielnik i Tokary, z których wszystkie ujęte są w ewidencji zabytków. Przy cmentarzu parafialnym w Mielniku planowana jest również lokalizacja cmentarza prawosławnego i komunalnego (5SC). Nowy cmentarz prawosławny planowany jest również w obrębie ewidencyjnym Pawłowicze, w sąsiedztwie Klasztoru Prawosławnego Św. Marty i Marii (7SC). W obrębie ewidencyjnym Mętna planowana jest lokalizacja grzebowiska dla zwierząt (6SC).

Dla stref określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Dla części stref dopuszczono teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Dla strefy 6SC nie wyznaczono wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Zgodnie z art. 13e u.p.z.p. dla strefy cmentarzy konieczne jest określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jednakże nie jest obligatoryjne określenie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Wskaźniki zagospodarowania terenu mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

10) **SG** – STREFA GÓRNICTWA

Strefy SG zostały wyznaczone na terenach i w sąsiedztwie występowania istniejących złóż, kredy - „Mielnik” oraz piasków i żwirów: „Wajków” i „Radziwiłłówka”. Strefy 2SG i 3SG znajdują się w zasięgu obszarów i terenów górniczych. Nie wyznaczono strefy SG dla złoża piasków i żwirów „Osłowo”, ponieważ jego eksploatacja została zaniechana. Strefa 5SG została wyznaczona ze względu na występowanie pokładów torfu, w celu umożliwienia w przyszłości przeznaczanie tego obszaru pod eksploatację złoża torfu leczniczego (borowiny).

Dla stref SG określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Jedynie dla strefy 4SG dopuszczono tereny: usług handlu, usług rzemieślniczych, usług gastronomii, usług biurowych i administracji, usług nauki, natomiast dla żadnej ze stref SG nie dopuszczono terenu produkcji.

Zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3 u.p.z.p. dla strefy górnictwa poza profilem funkcjonalnym nie jest obligatoryjne określenie pozostałych gminnych standardów urbanistycznych. Wskaźniki zagospodarowania terenu mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych. Jedynie dla strefy 4SG określono wskaźniki zagospodarowania terenu.

Określenie uwarunkowań zagospodarowania ww. stref oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy oraz wyznaczenie pasów ochronnych dla stref sąsiednich nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rekultywacja stref górnictwa po zakończeniu eksploatacji kopaliny powinna odbywać się w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji opisane w wydanej dla danego obszaru koncesji.

11) **SO** – STREFA OTWARTA

Strefa otwarta została wyznaczona na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte pokrywają ok. 92% powierzchni obszaru objętego planem ogólnym gminy Mielnik i stanowią tym samym największą pod względem powierzchni strefę. Strefy otwarte obejmują tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny dróg i infrastruktury.

Dla stref otwartych określono profil dodatkowy, biorąc pod uwagę ich lokalizację, charakter oraz uwarunkowania, zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Dla części stref dopuszczono: teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej, natomiast w żadnej ze stref nie dopuszczono terenów: elektrowni wiatrowej, elektrowni

geotermalnej, elektrowni wodnej. Dla stref: 1SO, 116SO, 122SO-123SO, 166SO-177SO, 183SO, nie dopuszczano żadnych terenów w profilu dodatkowym, ze względu na występujące uwarunkowania, w tym formy ochrony przyrody i występujące siedliska.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych dla stref otwartych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Dla części stref, poza profilem funkcjonalnym określono jedynie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i nie wyznaczono pozostałych gminnych standardów urbanistycznych. Dla stref 166SO-167SO i 183SO określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na 100%, ponieważ niniejsze strefy obejmują rezerваты przyrody. Zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3 u.p.z.p. dla strefy otwartej nie jest obligatoryjne określenie wartości wskaźników wymienionych w gminnych standardach urbanistycznych. Wskaźniki zagospodarowania terenu mogą zostać określane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone na terenie istniejących dróg wojewódzkich (3SK, 4SK i 6SK) oraz na terenach istniejącej linii kolejowej (2SK i 5SK) oraz zgodnie ze złożonym wnioskiem (1SK). Strefy komunikacji zostały wyznaczone na podstawie działek ewidencyjnych. Strefy komunikacji 2SK i 5SK obejmują zamknięte tereny kolejowe.

Dla stref komunikacyjnych określono profil dodatkowy zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.). Dla stref: 3SK, 4SK, 6SK, nie dopuszczono terenów: usług handlu detalicznego, usług gastronomii, usług turystyki, natomiast dla stref 2SK i 5SK nie dopuszczono terenów: usług handlu detalicznego, usług gastronomii, usług turystyki oraz zieleni urządzonej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.) strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

Ponadto należy zauważyć, iż we wszystkich strefach, oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG i SO, teren komunikacji znajduje się w profilu podstawowym, zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.).

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych dla stref komunikacyjnych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Dla stref SK, z uwagi na ich

charakter, poza profilem funkcjonalnym nie wyznaczono pozostałych gminnych standardów urbanistycznych. Zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3 u.p.z.p. dla strefy komunikacyjnej nie jest obligatoryjne określenie wartości wskaźników wymienionych w gminnych standardach urbanistycznych. Wskaźniki zagospodarowania terenu mogą zostać określane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

Plan ogólny nie wyznacza na terenie gminy Mielnik strefy handlu wielkopowierzchniowego SH. Nie wyznacza się obszaru zabudowy śródmiejskiej oraz nie ustala się gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Wyznaczone strefy planistyczne wynikają z istniejących uwarunkowań osadniczych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego w tym kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków. Ponadto strefy te wskazują istniejącą zabudowę, której utrzymanie w planach miejscowych będzie możliwe przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych m.in. z zakresu ochrony przyrody czy ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wyznaczając strefy planistyczne w obszarach uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy, w tym w obowiązującym dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr XV/74/2000 Rady Gminy Mielnik z dnia 29 sierpnia 2000 r. z późn. zm.).

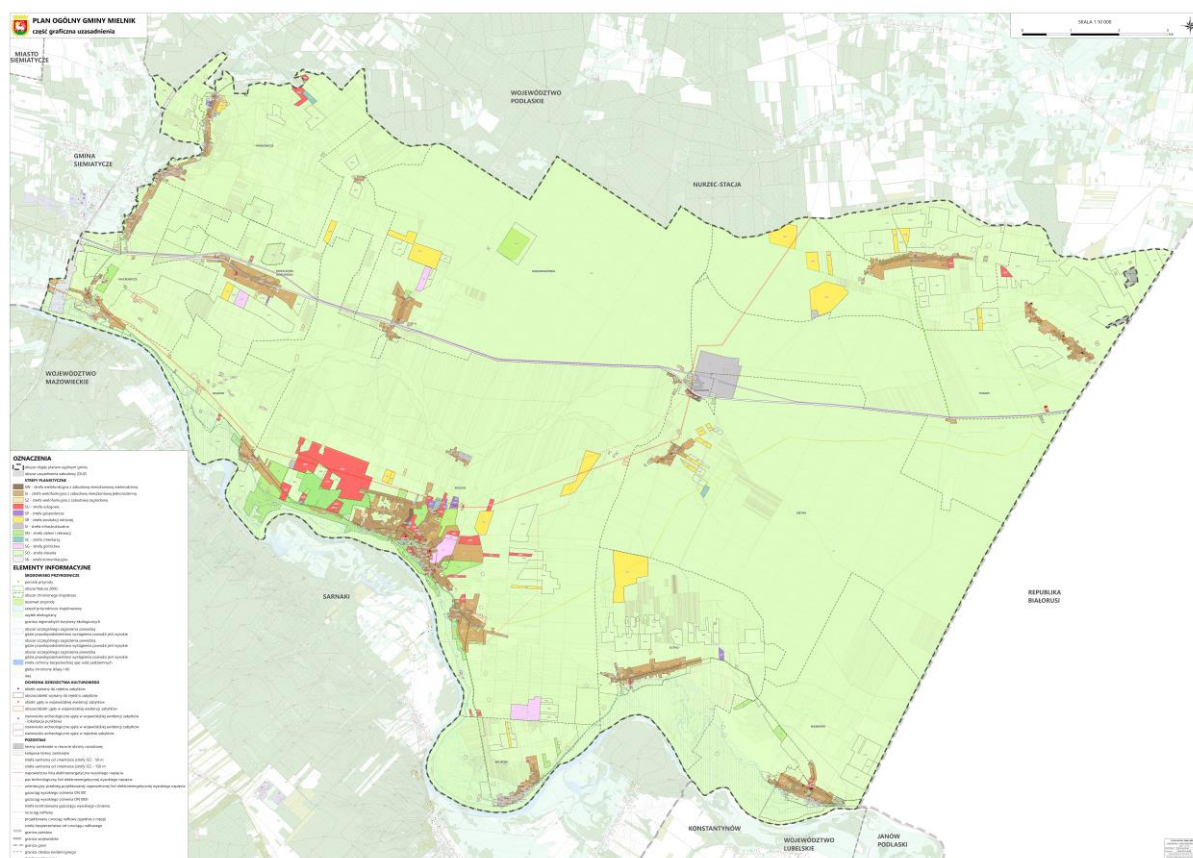
Dla każdej ze stref określono profil funkcjonalny, a ponadto dla części ze stref określono wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co stanowi gminne standardy urbanistyczne (gminny katalog stref planistycznych). Gminne standardy urbanistyczne stanowią ustalenia w zakresie nieprzekraczalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych względem planowanych na terenie gminy inwestycji.

Warunki określone w gminnych standardach urbanistycznych muszą zostać uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowią podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (proces inwestycyjny na obszarach poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego opiera się na wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a u.p.z.p. wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku spełnienia m.in. warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy. Ponieważ w gminie Mielnik obowiązuje 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują jedynie ok. 4% powierzchni gminy, zasadne było wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, aby umożliwić mieszkańcom gminy oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w oparciu o plan ogólny gminy.

Rysunek 1. Projekt planu ogólnego gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego

2.2 Powiązania z innymi dokumentami*Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego*

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (PZPWP) został przyjęty Uchwałą nr XXXVI/330/2017 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego jest zgodny i spójny ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 roku.

Dnia 27 kwietnia 2020 r. Uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmik Województwa Podlaskiego przyjął „Strategię Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030”.

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa jest instrumentem kreacji polityki przestrzennej samorządu województwa odnoszącym odpowiednie ustalenia dokumentów strategicznych, koncepcyjnych, programowych rządowych i samorządowych (...). Plan jest instrumentem transmisji polityki przestrzennej samorządu województwa i pośrednio ustaleń dokumentów rządowych do dokumentów polityk przestrzennych gmin – studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów miejscowych.”

„W ramach koordynacji krajowej, regionalnej i lokalnej polityki zagospodarowania przestrzennego określa się następujący sposób uwzględniania zapisów PZPWP w dokumentach planistycznych gmin:

- część obligatoryjna PZPWP – wiąże organy gmin i jest podstawą opiniowania i uzgodnień w zakresie zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, tj.: zasadami, kierunkami rozwoju, działaniami, przestrzennymi warunkami realizacji regionalnej polityki rozwoju, a także uwzględnienia wskazanych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- część rekomendacyjna PZPWP – wyraża preferencje w zakresie sposobu realizacji kierunków działań oraz wybranych rozwiązań przestrzennych dla podmiotów realizujących politykę przestrzenną w regionie.”

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego wskazuje przestrzenne warunki realizacji regionalnej polityki rozwoju, w ramach których, zgodnie z KPZK 2030, wyznacza podstawowe elementy struktury osadniczej województwa. Gmina Mielnik kwalifikuje się do wsi gminnych, koncentrujących funkcje usług podstawowych, wskazana także do obsługi turystyki o znaczeniu regionalnym i krajowym, bazującą na walorach dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego (doliny rzeki Bug w sieci Natura 2000), a potencjalnie także z funkcją uzdrowiskową.

W zakresie ochrony przyrody i kształtowania środowiska Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu,
- 4 Obszary Natura 2000,
- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy w Mielniku,
- Krawędziowy odcinek Bugu narażony na zjawiska osuwiskowe.

W granicach gminy Mielnik wskazano także obszar węzłowy regionalnej sieci ekologicznej – GKPN-2 Puszcza Mielnicka oraz główny korytarz ekologiczno-migracyjny regionalnej sieci ekologicznej – GKPN-1 Dolina Dolnego Bugu.

W zakresie środowiska kulturowego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje liczne obiekty zabytkowe, koncentracje obiektów archeologicznych. Układy urbanistyczne wsi Mielnik i Niemirów zostały zawarte w wykazie obiektów urbanistyki i ruralistyki. Istotnym miejscem kultu religijnego jest cerkiew w Koterce – Tokarach.

W zakresie gospodarki Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje jedyne w województwie eksploatowane złoża kredy.

W zakresie turystyki Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- Rejony o znaczeniu krajowym:
 - Dolina Bugu: z prawobrzeżną częścią doliny przeznaczona do rozwoju aktywnej turystyki krajoznawczej, kulturowo-etnicznej, wypoczynku pobytowego i agroturystyki.
- Szlak kulturowy predystynowany do wytyczenia, ze względu na wysokie walory środowiska przyrodniczego:
 - szlak nadbużański: Drohiczyn – Siemiatycze – Mielnik – Niemirów.

- Krajowy szlak rowerowy Green Velo, biegnący doliną Bugu w kierunku Puszczy Białowieskiej i Knyszyńskiej.
- Kierunki wspierania rozwoju infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej i uzdrowiskowej: tworzenie warunków do przyznania statusu uzdrowiska Mielnikowi oraz realizacji stosownej infrastruktury uzdrowiskowej.

W zakresie transportu Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- docelowy układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych na obszarze województwa podlaskiego:
 - międzynarodowa trasa drogowa Via Carpatia, przebiegająca w pobliżu gminy przez miasto Siemiatyczne, projektowaną drogą ekspresową S19.
 - w układzie krajowym:
 - drogi krajowe – nr 19 (gr. województwa–Siemiatyczne–Białystok),
 - drogi wojewódzkie – nr 640 (Siemiatyczne – Koterka – projektowane przejście graniczne) i nr 658 (Kudelicze (DW640) – Pawłowicze – Kajanka (DW693)),
- system powiązań kolejowych:
 - linia kolejowa I – rzędna dwutorowa – linia nr 31 (Siedlce – Siemiatyczne – Hajnówka – Siemanówka – gr. Państwa).
- Kierunki rozwoju infrastruktury przejść granicznych polsko-białoruskich przez ustanowienie drogowego przejścia granicznego w Tokarach oraz budowa infrastruktury.
- Istniejące przeprawy promowe wymagające utrzymania i modernizacji, znajdują się między miejscowościami Mielnik – Zabuze i Niemirów – Gnojno*, są ważne dla funkcjonowania turystyki oraz międzyregionalnych więzi społeczności lokalnych.

* Przeprawa promowa Niemirów-Gnojno aktualnie już nie funkcjonuje.

W zakresie infrastruktury obsługi ruchu granicznego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- Przejście drogowe do ustanowienia w miejscowości Tokary z lokalizacją wynikającą ze studium pogranicza polsko – białoruskiego.

W zakresie infrastruktury technicznej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- Wschodni odcinek rurociągu „Przyjaźń” granica państwowa z Białorusią – Adamowo – Płock, ze stacją pomp w Adamowie i stacją zasuw w Maćkowiczach,
- Przewidywany rurociąg naftowy Brody – Płock, przechodzący przez gminę w miejscowości Adamowo, Mętna, Sutno, Niemirów,
- Gazociąg północno-wschodniego układu gazu importowanego z Rosji DN 1000/700 Wysokoje – Hołowczyce – Rembelszczyzna, wraz z odgałęzieniem stanowiącym gazociąg w/c DN 100 Mielnik – Siemiatyczne,
- Linie energetyczną WN 110kV dostarczającą energię elektryczną z województwa mazowieckiego,

- Stację transformatorowo-rozdzielczą WN/SN w Adamowie.

W zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje, że realizacja zadań obronnych powinna być ukierunkowana na przygotowanie elementów kierowania i dowodzenia oraz stworzenie właściwych warunków do wszechstronnego zabezpieczenia potrzeb sił zbrojnych.

W zakresie obszarów funkcjonalnych Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje:

- Obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym – przygraniczny obszar funkcjonalny (strefa nadgraniczna),
- Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym:
- Obszar węzłowy GKPN-2 Puszcza Mielnicka wraz z:
 - częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”,
 - częścią OSO Ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnego,
 - częścią SOO Siedlisk Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska,
 - częścią SOO Siedlisk Natura 2000 – Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego na obszarze gminy Mielnik wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- Rozbudowa kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków w Osławie,
- Budowa rurociągu Odessa – Brody – Płock,
- Budowa linii elektroenergetycznej WN 110 kV Adamowo – Hołowczyce,
- Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego w Polsce północno - wschodniej.

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan ogólny gminy Mielnik uwzględnia zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego poprzez:

1. wyznaczenie stref komunikacyjnych, dla dróg wojewódzkich oraz linii kolejowych;
2. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając sieci infrastruktury technicznej, w tym linie elektroenergetyczne, rurociągi naftowe oraz gazociągi (istniejące i projektowane);
3. wyznaczenie stref planistycznych, uwzględniając wskazanie gminy do obsługi turystyki o znaczeniu regionalnym i krajowym, bazującą na walorach dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego, a potencjalnie także z funkcją uzdrowiskową;
4. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając obiekty i obszary dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, umożliwiając ich dalszą ochronę;
5. wyznaczenie stref planistycznych, uwzględniając ochronę obszarów objętych formami ochrony przyrody oraz innych obszarów cennych przyrodniczo;
6. wyznaczenie stref planistycznych, uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograni-

czając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

7. uwzględnienie występowania terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, kolejowych terenów zamkniętych oraz ograniczeń występujących w sąsiedztwie;
8. uwzględnienie występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
9. uwzględnienie wskazanych inwestycji celu publicznego – pozostawienie rezerwy terenów pod planowane inwestycje.

Strategia Rozwoju Gminy Mielnik

Rada Gminy Mielnik dnia 26 września 2025 r. Uchwałą Nr X/93/25 przyjęła Strategię Rozwoju Gminy Mielnik na lata 2025-2035 (dalej Strategia). W Strategii określono wizję jako: „Gmina Mielnik – unikalne miejsce na mapie Polski, łączące uzdrowski potencjał, różnorodność przyrodniczą i kulturową oraz nowoczesne podejście do zrównoważonego rozwoju, oferujące mieszkańcom i odwiedzającym wysoką jakość życia, przestrzeń do rozwoju oraz wyjątkowe doświadczenia w harmonii z naturą” oraz określono 6 priorytetów, dla których określono cele strategiczne:

1. Dążenie do uzyskania statusu uzdrowiska dla miejscowości Mielnik - Uzyskanie statusu obszaru ochrony uzdrowskiej z wykorzystaniem lokalnych zasobów;
2. Rozwój turystyki opartej na wewnętrznym potencjale - Wykorzystanie unikalnych walorów przyrodniczo-geologicznych i kulturowych dla rozwoju turystyki;
3. Poprawa jakości życia mieszkańców i zatrzymanie negatywnych trendów demograficznych - Gmina Mielnik jako atrakcyjne miejsce do życia i rozwoju;
4. Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców poprzez kulturę i sport - Wzmocnienie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców w wielokulturowym środowisku;
5. Zrównoważony rozwój gospodarczy - Tworzenie warunków sprzyjających lokalnej przedsiębiorczości;
6. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu - Zachowanie unikalnych zasobów przyrodniczych i przeciwdziałanie degradacji środowiska.

Dla każdego celu strategicznego wyznaczono cele operacyjne, a dla nich kierunki działań.

Strategia odnosi się również do „Strategii terytorialnej partnerstwa południowo-wschodniego Podlasia wraz z pakietem projektów kluczowych” stanowiącej załącznik do Porozumienia z dnia 12 czerwca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2022 r. poz. 4209), która w odniesieniu do Gminy Mielnik zakłada:

- wybudowanie sanatorium w Mielniku,
- wybudowanie mostu/kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Bug na wysokości Mielnika,
- wytyczenie nowych szlaków turystycznych,
- zaplanowanie sieci e-bike na terenie Partnerstwa,
- urządzenie pól dla kamperów.

W Strategii Rozwoju Gminy Mielnik opracowano model struktury funkcjonalno-

przestrzennej gminy, wskazujący pożądane kierunki rozwoju przestrzennego i powiązań funkcjonalnych w horyzoncie czasowym 2035+. Strategia odnosi się również do projektu koncepcyjnego Zakładu Lecznictwa Uzdrowskiego – Sanatorium w Mielniku, gdzie wyodrębniono Strefy A, B, C. W strefie A planowana jest budowa zakładu leczenia uzdrowskiego.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, obejmuje strukturę sieci osadniczej, obszary predysponowane do rozwoju poszczególnych funkcji, system powiązań przyrodniczych, główne korytarze i elementy sieci transportowych, infrastruktury technicznej i społecznej. W strategii podkreślono, że działania w zakresie infrastruktury turystycznej, transportowej, komunalnej oraz wsparcia rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej stanowią kluczowe elementy w planowaniu przestrzennym Gminy Mielnik, odpowiadając na rosnące zainteresowanie turystyką zdrowotną i rekreacyjną, a także potencjałem turystyki aktywnej. W Strategii określono także m.in.: zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu, zasady gospodarowania wodami na obszarze Gminy Mielnik, zarządzania ryzykiem powodziowym i przeciwdziałania skutkom suszy, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej oraz kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

W Strategii Rozwoju Gminy Mielnik wyznaczono dwa obszary strategicznej interwencji (OSI) kluczowe dla Gminy Mielnik:

1. OSI „Bug – biegun rozwoju”. Stanowi on obszar wzrostu, wyróżnia się szczególnymi zasobami i potencjałem, może w wyniku interwencji kształtować przewagę konkurencyjne Gminy (wśród planowanych działań wymieniono m.in.: rozwój funkcji uzdrowskiej Gminy Mielnik, tworzenie warunków do zwiększania potencjału społeczno-gospodarczego miejscowości wzdłuż Bugu, budowę mostu drogowego lub kładki pieszo-rowerowej nad Bugiem relacji Mielnik – Zabuże, rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej, zachowanie i odtwarzanie krajobrazów naturalnych i historycznych, wspieranie rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej, rozwój infrastruktury OZE, rozwój i poprawę dostępności infrastruktury technicznej, wzmocnienie funkcji mieszkaniowej i turystycznej, rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej, rewitalizację miejscowości, zwiększenie dostępności usług społecznych);
2. OSI „Potencjał granicy”. Jest to obszar problemowy. Wyznaczono go ze względu na potrzebę minimalizacji negatywnego oddziaływania bariery rozwojowej, jaką jest granica polsko-białoruska (wśród planowanych działań wymieniono m.in.: poprawę dostępności transportowej poprzez budowę drogi Niemirów – Tokary, rozwój infrastruktury turystycznej – szlaków rowerowych z infrastrukturą, zachowanie i odtwarzanie ekosystemów leśnych, wodnych, podmokłych, półnaturalnych łąk, rozwój małej retencji wodnej, wzmocnienie funkcji mieszkaniowej i turystycznej wsi przygranicznych Niemirów, Koterka i Tokary).

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym zapisów strategii rozwoju gminy

Plan ogólny gminy Mielnik uwzględnia zapisy Strategii Rozwoju Gminy Mielnik na lata 2025-2035. Ustalenia planu ogólnego umożliwiają dążenie do uzyskania statusu uzdrowska i wybudowaniu sanatorium wraz z inwestycjami towarzyszącymi. Plan ogólny wyznacza strefy usługowe oraz zieleni i rekreacji na obszarze i w sąsiedztwie planowanego sanatorium, aby

umożliwić rozwój funkcji uzdrowiskowej, usług turystyki, kultury, sportu i rekreacji. Wyznaczone strefy i ich ustalenia pozwalają na wykorzystanie unikalnych walorów przyrodniczo-geologicznych i kulturowych dla rozwoju turystyki, z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Możliwości rozwoju zabudowy z zakresu mieszkalnictwa oraz funkcji towarzyszących, w tym poprzez wyznaczenie nowych stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, odpowiada na szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej określone w strategii i występującemu zapotrzebowaniu. Wyznaczenie stref pod funkcje usługowe, rekreacyjne i produkcyjne, nie tylko wspiera rozwój gospodarczy gminy, ale wspomaga tworzenie atrakcyjnego miejsca do życia, pracy i odpoczynku dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Plan ogólny umożliwia ochronę obszarów cennych przyrodniczo, a także zachowanie terenów otwartych i przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy i jej negatywnego wpływu na środowisko. Aż 92% powierzchni planu ogólnego przeznaczono pod strefy otwarte. Dla części stref otwartych dopuszczono możliwość realizacji elektrowni wiatrowych, słonecznych, wodnych oraz biogazowni, jako zapewnienie możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, przy czym obszary te wybrano, uwzględniając występujące uwarunkowania, w tym m.in. występujące obszary chronione i lasy, sąsiedztwo, a także ochronę krajobrazu. Plan ogólny umożliwia realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Gminy Mielnik na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania mpzp.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Mielnik. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ww. ustawy, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Mielnik będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

7.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Mielnik jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie siemiatyckim. Powierzchnia gminy wynosi 196,42 km². Obszar gminy sąsiaduje bezpośrednio: od północy z gminą Nurzec Stacja, od północnego zachodu z gminą wiejską Siemiatycze (powiat siemiatycki, woj. podlaskie), od zachodu i południa z gminą Sarnaki (powiat łosicki, woj. mazowieckie), od południa z gminą Konstantynów (powiat bialski, woj. lubelskie), zaś od wschodu bezpośrednio graniczy z Republiką Białorusi. Południową granicę gminy wyznacza rzeka Bug.

Rysunek 2. Położenie gminy Mielnik na tle podziału administracyjnego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK

Obszar gminy podzielony jest na 13 sołectw:

1. Adamowo-Mętna	8. Pawłowicze
2. Homoty	9. Radziwiłówka
3. Maćkowicze	10. Sutno
4. Mielnik	11. Tokary
5. Moszczona Królewska	12. Wajków
6. Niemirów	13. Wilanowo
7. Osłowo	

Gminę Mielnik w roku 2023 zamieszkiwało 2 036 osób. Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo i leśnictwo. Gmina posiada również potencjał ludzki umożliwiający utrzymanie i rozwój produkcji przemysłowej i budownictwa. Uzupełniającymi funkcjami są funkcje turystyczno-wypoczynkowe i przemysł. Funkcja turystyczno-wypoczynkowa jest rozwijana na bazie doliny rzeki Bug i kompleksu leśnego lasów nurzecko-mielnickich, zaś funkcja przemysłowa w oparciu o Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych Stacja Pomp Nr 1 w Adamowie i kopalnię kredy w Mielniku.

Sieć drogowa gminy Mielnik składa się z dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz dróg wewnętrznych. Najistotniejszym elementem sieci drogowej w zakresie powiązań zewnętrznych gminy są drogi wojewódzkie: nr 658 relacji Kajanka – Kudelicze i nr 640 relacji Siemiatycze – Moszczona – Królewska – Adamowo-Zastawa – Koterka, kończąca się ok. 3 km

przed granicą z Białorusią. Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym jest DW640, która łączy gminę z miastem powiatowym Siemiatycze, z drogą krajową nr 19 relacji Białystok – Lublin i drogą krajową nr 62 łączącą województwo podlaskie z kujawsko-pomorskim. Komunikację wewnętrzną gminy zapewniają przede wszystkim drogi powiatowe i gminne.

Gmina Mielnik przedstawia typowy krajobraz Podlasia. Posiada ona charakter rolno-leśny: lesistość gminy jest bardzo wysoka - wynosi 66,2%¹, zaś użytki rolne to około 24%² jej powierzchni. Zabudowa występuje głównie wzdłuż Bugu. Na terenie gminy znajduje się baza magazynowa ropy naftowej, a także odkrywkowa kopalnia kredy.

Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi – w jej granicach znajdują się dwa rezerваты przyrody: Grąd Radziwiłłowski i Góra Uszeście oraz cztery obszary Natura 2000: Ostoja Nadbużańska (PLH140011), Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego (PLH200014), Dolina Dolnego Bugu (PLB140001) i Murawy w Mielniku (PLH200027). Ponadto gmina Mielnik znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu. Na terenie gminy znajduje się także zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi, osiem pomników przyrody i pięć użytków ekologicznych.

7.2 Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną (Solon i in., 2018) obszar gminy Mielnik położony jest w zasięgu dwóch mezoregionów:

- Wysoczyzny Drohiczyńskiej (843.38) należącej do makroregionu Nizina Północnopodlaska,
- Podlaskiego Przełomu Bugu (318.91) należącego do makroregionu Nizina Południowopodlaska.

Wysoczyzna Drohiczyńska (843.38)³ to mezoregion, który na północy graniczy z Równiną Bielską, na zachodzie z Wysoczyzną Wysokomazowiecką, a na południu z Podlaskim Przełomem Bugu. Od wschodu łączy się z Równiną Nadbużańską (Prużańską) na Białorusi. Jest to dość wyrównany obszar, którego powierzchnia wznosi się od 150–165 m n.p.m. w części zachodniej, do 170–180 m n.p.m., a maksymalnie 203,8 m (Góra Uszeście w Mielniku) na wschodzie regionu. Jest to teren charakteryzujący się jednostajną, falistą wysoczyzną morenową, którą przecinają liczne doliny małych cieków (dopływów Bugu i Nurca). Zbudowana jest z gliny zwałowej, silnie peryglacjalnie przekształconej w części wschodniej. Ponadto w tej części występują duże powierzchnie piasków i żwirów wodnolodowcowych, przechodzące dalej na wschód, poza granicę kraju. W szerokim obniżeniu dolinnym Nurczyka przy północnej granicy regionu oraz na wschodnich krańcach, zakumulowały się drobne osady w postaci mułków. Jedyne zgrupowania moren czołowych znajdują się w sąsiedztwie doliny Nurczyka i na południu koło Mielnika. Przestrzenną budowę utworów powierzchniowych potwierdza mozaikowatość pokrywy glebowej. Na wysoczyźnie morenowej dominują gleby płowe, którym towarzyszą miejscami gleby brunatne. Na piaszczystych i żwirowych utworach wschodniej części regionu wykształciły się gleby rdzawe oraz bielcowe. W dolinie Nurczyka powstały gleby torfowe, a w mniejszych dolinach na

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za rok 2023

² Dane EGIB

³ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

zachodzie regionu występują gleby murszowe, murszowate i gruntowoglejowe. Roślinnością dominującą są siedliska grądu subkontynentalnego odmiany środkowopolskiej, w mniejszym stopniu współwystępuje kontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy, szczególnie w części wschodniej i południowej. Występują tam również siedliska kontynentalnego boru sosnowego odmiany subborealnej. W dolinach rzecznych przeważają siedliska łęgu jesionowo-olszowego. Pomimo wysokiej lesistości, sięgającej około 35%, region ma typowo rolniczy charakter. Grunty rolne, położone głównie w jego zachodniej części, zajmują około 60% powierzchni. Większe kompleksy leśne stanowiące pozostałości dawnej Puszczy Mielnickiej, położone są na wschodzie. Fragmenty dawnej puszczy objęte są ochroną rezerwatową, m.in. siedliska grądu typowego z dębem szypułkowym i grabem w na północ od Radziwiłłówki. W rejonie Mielnika wykształciły się murawy kserotermiczne, objęte ochroną jako rezerwat przyrody Góra Uszeście.

Podlaski Przełom Bugu (318.91)⁴ to mezoregion rozciągający się pomiędzy ujściem Krzyny i Nurca. W środkowym odcinku w okolicy gminy Mielnik znajduje się przełom Bugu, zwany „przełomem Bugu pod Mielnikiem”. Rzeka w tym miejscu wcina się w kredowe podłoże oraz przecina pas najwyższych moren czołowych związanych z lądolodem Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Zbocza osiągają wysokość do 55 metrów, a szerokość dna doliny zmniejsza się do 1,3 km. Strome zbocza zbudowane są z osadów polodowcowych pochodzących z lądolodu Warty (z okresu zlodowacenia środkowopolskiego). Zasadniczy poziom akumulacyjny tworzy holocenowa, głównie piaszczysto-mułowa terasa powodziowa z wyraźnymi śladami dawnego meandrującego Bugu – starorzeczami zwanymi „bużyskami” i wałami odsypów meandrowych. Na przeważającej długości jest to rzeka typowa dla środkowego biegu, czyli meandrująca. Nietypowy, roztokowy charakter zaznacza się pod Mielnikiem – rzeka jest wyprostowana z korytami rozdzielonymi piaszczystymi „wyspami”. Na piaszczystych aluwialnych terasach nadzalewowej Bugu wykształciły się gleby rdzawe i bielcowe, a na aluwialnych piaszczystych i mułowych terasach powodziowej – mady. Poziom akumulacyjny wyższy – piaszczysty (terasa nadzalewowa) to siedlisko suboceanicznego i kontynentalnego boru sosnowego, a poziom niższy – piaszczysto-mułowy (terasa powodziowa) to głównie siedlisko nadrzecznych łęgów wierzbowo-topolowych. We współczesnym pokryciu doliny Bugu dominują lasy i łąki.

Rzeźba terenu i geomorfologia

Obszar gminy położony na Wysoczyźnie Drohiczyńskiej charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, którą kształtują głównie formy lodowcowe i wodnolodowcowe z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. W centralnej części gminy dominuje wysoczyzna morenowa o prawie płaskiej powierzchni, położona na wysokości 170-180 m n.p.m., otoczona od wschodu równiną sandrową, a od południa „obcięta” kilkudziesięciometrową stromizną, porozcinaną głębokimi wcięciami erozyjnymi, opadającymi ku dolinie Bugu. Rzędne terenu wynoszą od ok. 117,1 m n.p.m. w obniżeniu terenu wykorzystanym przez rzekę Bug do ok. 203,4 m n.p.m. w północnej części miejscowości Mielnik.

W obrębie wysoczyzny występują moreny czołowe akumulacyjne, a na południu – moreny czołowe spiętrzone. Duże deniwelacje w obrębie powierzchni wysoczyzn i równin spowodowane są erozją nawiązującą do nisko położonej doliny Bugu.

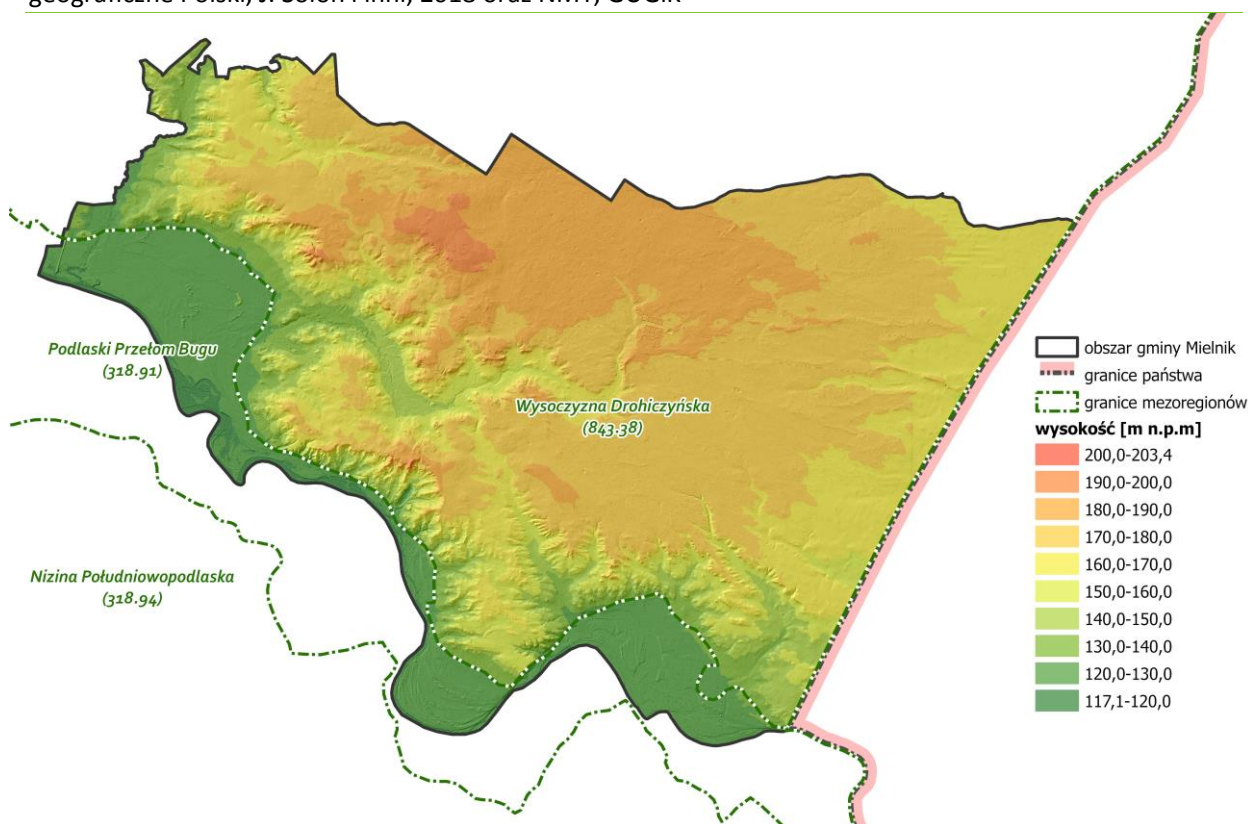
⁴ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Dolina Bugu, należąca do mezoregionu Podlaski Przełom Bugu, ma przebieg równoleżnikowy, a jej szerokość kształtuje się w granicach od 0,5 do 2 km. Na odcinku przełomowym Bugu w okolicy Mielnika, występują dwie terasy akumulacyjne:

- terasa zalewowa (holoceńska) wyniesiona na 3-5 m nad poziom rzeki, a jej cechą charakterystyczną jest występowanie licznych starorzeczy. Użytkowana jest głównie jako łąki i pastwiska;
- terasa nadzalewowa z okresu zlodowacenia północnopolskiego wyniesiona na 4-10 m nad poziom rzeki. Występują na niej formy eoliczne, takie jak wydmy.

Rysunek 3. Podział gminy Mielnik na regiony fizyczno-geograficzne oraz ukształtowanie powierzchni terenu

źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Środowisko - regiony fizyczno-geograficzne Polski, J. Solon i inni, 2018 oraz NMT, GUGiK

Geologia

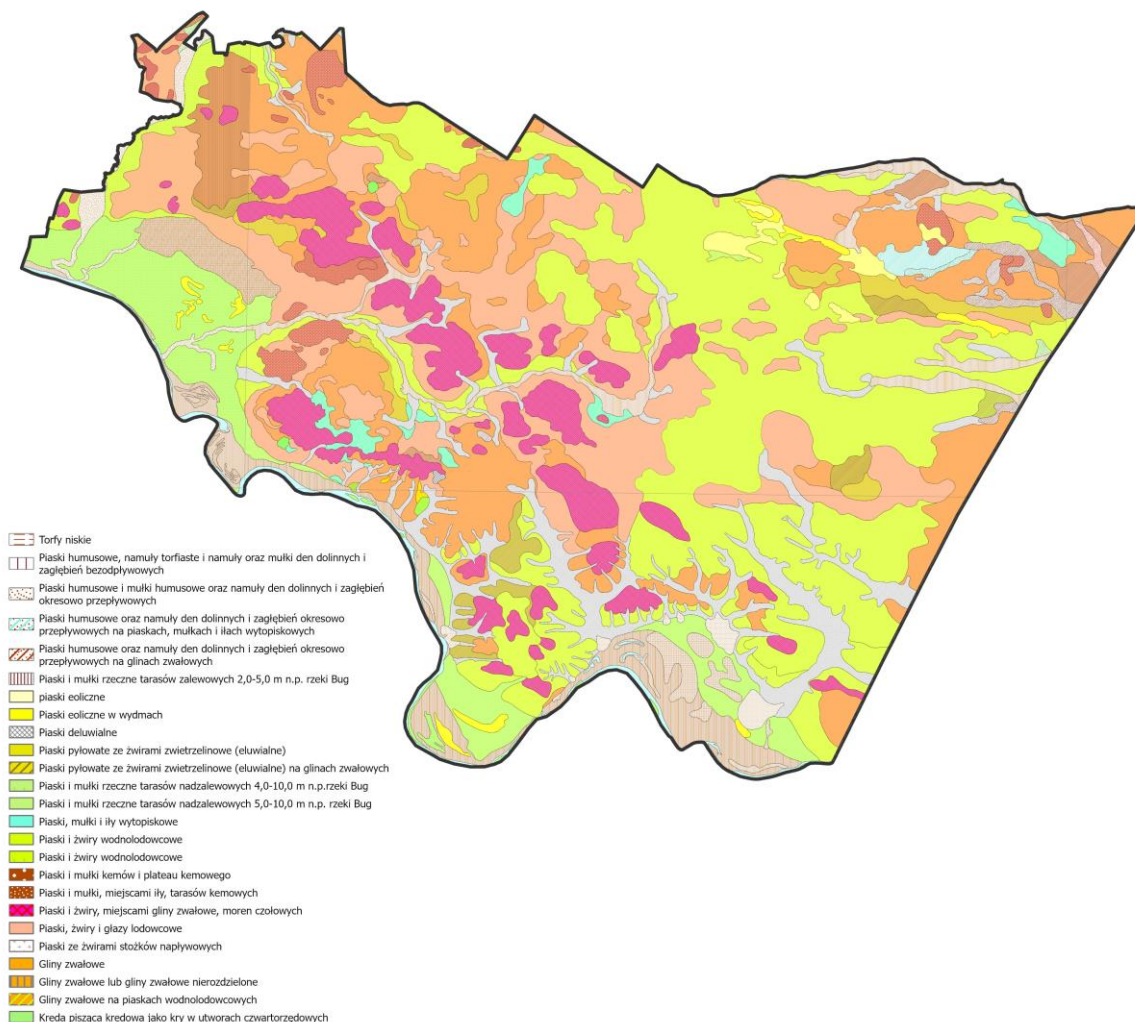
Poszczególnym jednostkom geomorfologicznym odpowiadają odpowiednie wydzielenia geologiczne. Wysoczyzna morenowa i moreny czołowe budują piaski, żwiry lodowcowe oraz gliny zwałowe zlodowacenia Warty. Na powierzchni gminy gliny te odsłaniają się w strefie krawędziowej wysoczyzny graniczącej od południa z doliną Bugu. Wcięciom erozyjnym w obrębie wysoczyzny oraz zboczy dolin rzecznych towarzyszą piaski deluwialne zmywów powierzchniowych. Równiny sandrowe zbudowane są z piasków i żwirów wodnolodowcowych.

W dolinie Bugu oraz jego dopływów nagromadziły się osady holoceńskie w postaci piasków i mułków rzecznych z domieszką żwirów, budujące słabo zaznaczające się w rzeźbie terenu terasy nadzalewowe oraz terasy zalewowe. Na terasie nadzalewowej Bugu wyróżniają się także piaski eoliczne w formie wydmy i pól piasków przewianych. W obniżeniach

wytopiskowych na wysoczyźnie oraz w dnach dolin utworzyły się namuły oraz piaski humusowe i mułki piaszczyste o niewielkiej miąższości (do 3 m). W dolinie Bugu osady te zostały przykryte madami i torfami.

Rysunek 4. Geologiczne osady powierzchniowe na terenie gminy

źródło: Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000, PIG

7.3 Warunki budowlane

Korzystne warunki budowlane wyznaczono w rejonach, gdzie na powierzchni występują piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski i żwiry moren czołowych miejscami z gliną zwałową, piaski i żwiry ozów oraz piaski i żwiry lodowcowe. Są to piaski grube i średnie, średnio zagęszczane, w których zwierciadło wody stwierdzono na głębokości większej niż 2 m. Większe obszary zalegania tych gruntów to okolice miejscowości Radziwiłłówka, Mętna oraz we wschodniej części terenu na odcinku od Nurca do Wilanowa. Do grupy gruntów o warunkach korzystnych dla budownictwa zalicza się także gliny piaszczyste, choć należy mieć na uwadze, że osady te wykazują dość znaczne różnice składu granulometrycznego i cech fizyczno-mechaniczno-odkształceniowych. Gleby te stwierdzono w stanie półzwałowym i twardoplastycznym, które występują na terenie Wilanowa i na wschód od Mielnika.

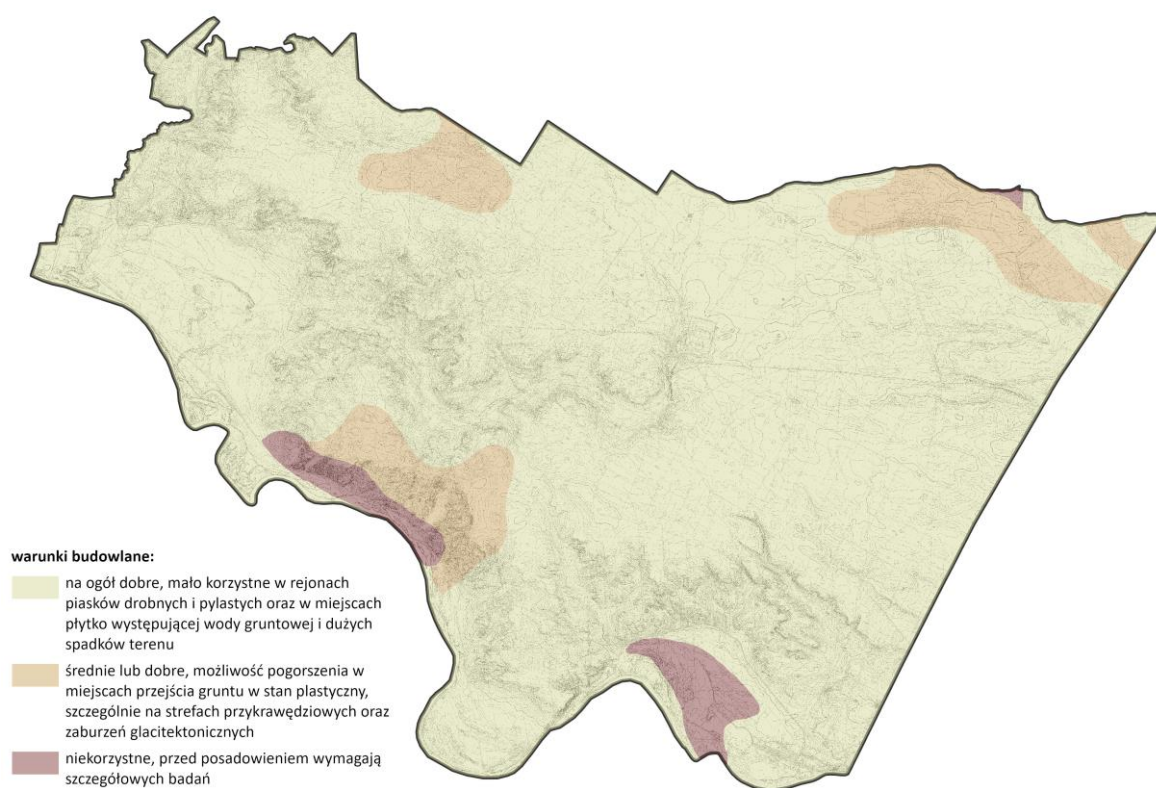
Warunki niekorzystne, utrudniające budownictwo związane są z obszarami występowania słabonośnych gruntów organicznych, takich jak: torfy, namuły torfiaste, piaski humu-

sowe i namuły den dolinnych i zagłębień okresowo przepływowych oraz piaski, mułki rzeczne i mady. Piaski, mułki i mady stwierdzono w dolinie Bugu, a pozostałe grunty organiczne w dolinach rzek: Nurczyk, Moszczona, Pulwa, Mętna i Brodziec oraz dolinach ich dopływów. Tereny te są niekorzystne ze względu na możliwość podtapiania lub wręcz zalewania jego powierzchni w czasie roztopów lub powodzi.

W okolicach Radziwiłłówki i Mielnika zostały stwierdzone zaburzenia glacictektoniczne, które charakteryzują się występowaniem porwaków skał neogeńskich, paleogeńskich i kredowych w obrębie utworów czwartorzędowych. Pod kątem projektowania obiektów budowlanych w tym rejonie przed rozpoczęciem inwestycji zaleca się wykonać dokumentację geologiczno-inżynierską, w celu dokładnej inwentaryzacji wytrzymałości gruntu.

Rysunek 5. Warunki budowlane na terenie gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych (SHP) do mapy geologiczno-inżynierskiej Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB

7.4 Surowce mineralne

Na obszarze gminy Mielnik występują głównie kruszywa naturalne w postaci piasków i żwirów oraz kredy. Obecnie na obszarze gminy występują 4 udokumentowane złoża kopalin, z czego jedno składające się z dwóch pól. Złoża zlokalizowane są w obrębach ewidencyjnych Mielnik i Radziwiłłówka. Spośród nich dwa złoża są zagospodarowane, jedno rozpoznane szczegółowo, zaś w przypadku jednego złoża eksploatacja została zaniechana. Dla dwóch złóż wyznaczono tereny i obszary górnicze.

Tabela 1. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin w gminie Mielnik

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024r., dane PIG-PIB

lp.	nazwa złoża/pole złoża		ID złoża	kopalina	pow. złoża [ha]	zasoby [tys. t]		stan i kierunki zagospodarowania złoża	Obszar i teren górniczy
						geologiczne bilansowe*	*w tym przemysł.		
1a	Radziwiłłówka	Pole A	19883	Piaski i żwiry	1,9973	193,41	-	złoże zagospodarowane	Radziwiłłówka Pole A
1b		Pole B							Radziwiłłówka Pole B
2	Osłowo		2606	Piaski i żwiry	3,454	155,54	-	eksploatacja złoża zaniechana, kierunek rekultywacji – leśny	-
3	Wajków		2640	Piaski i żwiry	1,5861	179,00	-	złoże rozpoznane szczegółowo	-
4	Mielnik		127	Kredy	9,3	2270,94	2270,94	złoże zagospodarowane, kierunek rekultywacji – leśno-wodny	Mielnik - M

Na obszarze gminy, w miejscowości Mszczona Królewiecka, stwierdzono także występowanie pokładów torfu leczniczego (borowiny). Obszar ten położony jest w lokalnym obniżeniu terenowym związanym z doliną rzeki Bug. Powierzchnia występowania torfów przeznaczonych pod eksploatację borowiny wynosi 0,74ha.⁵

W granicach gminy wyznaczono także obszary perspektywiczne występowania złóż piasków. Obszary perspektywiczne stanowią obszary przewidywanego występowania złóż kopalin. Są to obszary występowania skał i naturalnych płynów lub gazów, które mają cechy kopalin, jednak z uwagi na brak danych do oceny nie można określić maksymalnego błędu oszacowania zasobów, a tym samym nie są to zasoby, których parametry umożliwiają ich udokumentowanie w przyjętych kategoriach⁶.

Charakterystyka złóż udokumentowanych

„Radziwiłłówka” – złożo piasków poza piaskami szklarskimi, składające się z dwóch pól: pola A i pola B, położone na północ od sołectwa Radziwiłłówka, o powierzchni całkowitej 1,997 ha i miąższości od 2,4 do 14 m. Udokumentowane bieżące zasoby geologiczne złoża wynoszą 193,41 tys. ton. Nie występują filary ochronne. Złoże jest zagospodarowane, wyznaczono dla niego obszar i teren górniczy „Radziwiłłówka”.

„Osłowo” – złożo mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki) położone na wchód od sołectwa Osłowo, o powierzchni 3,454 ha i miąższości od 1,2 do 9,2 m. Udokumentowane zasoby geologiczne złoża wynoszą 57,34 tys. ton, występują filary ochronne. Obecnie eksploatacja złoża została zaniechana. Rekultywacja jest przewidziana w kierunku leśnym.

⁵ Paździor K.: Opinia geologiczna w sprawie występowania pokładów torfu na działce nr 292 oraz na działkach nr 289, 290, 293, 294 we wsi Mszczona Królewiecka, 2026

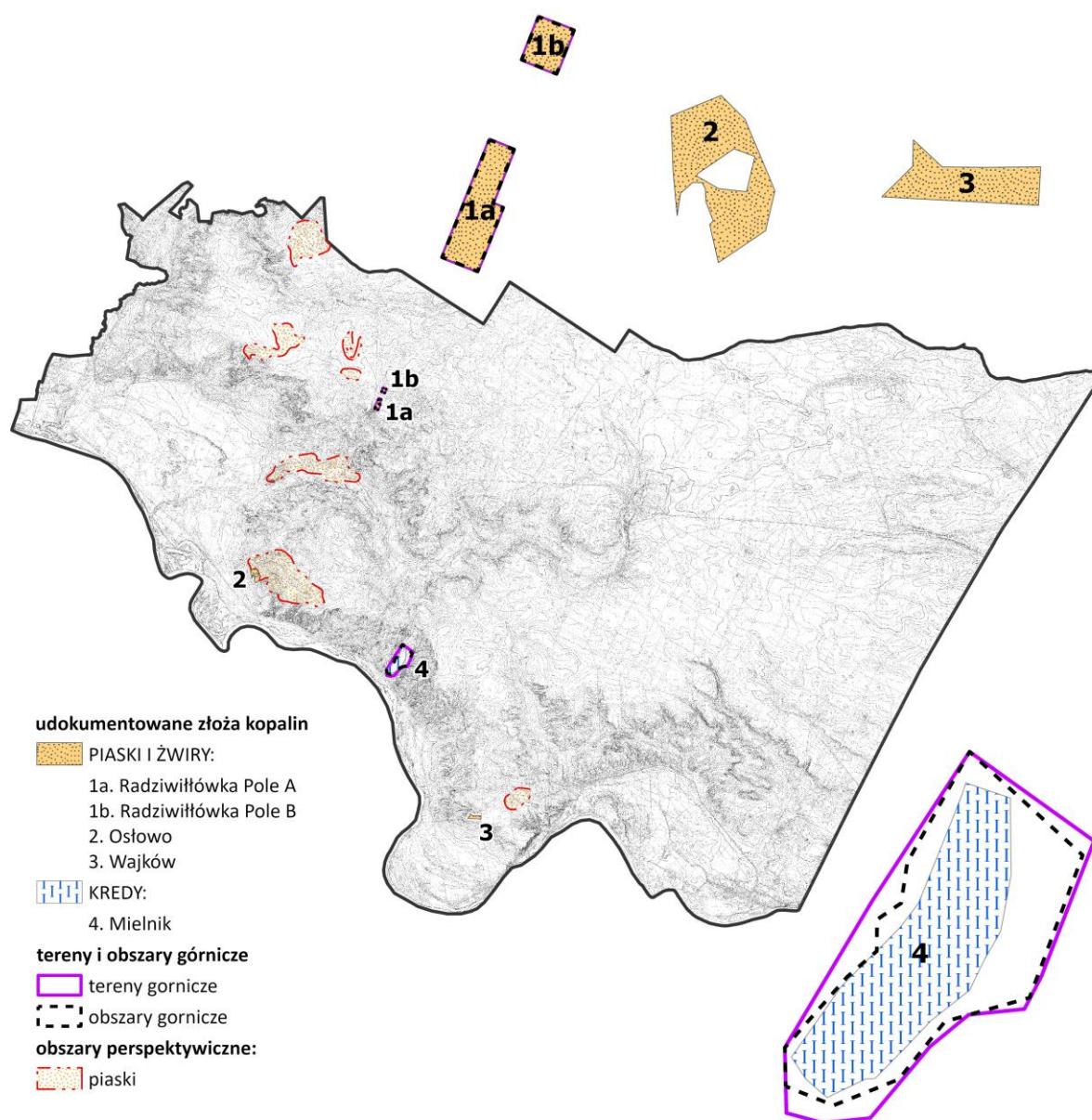
⁶ Za Kostka E.A.: Znaczenie instytucji obszaru funkcjonalnego dla zabezpieczenia obszarów prognostycznych i perspektywicznych złóż kopalin według obowiązującego i projektowanego prawa, Górnictwo odkrywkowe nr 1/2019

„Wajków” – złoża piasków położone na północ od sołectwa Wajków przy południowej granicy gminy, o powierzchni 1,586 ha i miąższości od 2,5 do 7,8 m. Udokumentowane zasoby geologiczne złoża wynoszą 179 tys. ton, nie występują filary ochronne. Złoże jest rozpoznane szczegółowo.

„Mielnik” – złoża kredy piszącej położone w sołectwie Mielnik, o powierzchni 9,3 ha i miąższości średnio 26,8 m. Udokumentowane bieżące zasoby geologiczne złoża, będące jednocześnie zasobami przemysłowymi, wynoszą 2270,94 tys. ton, nie występują filary ochronne. Obecnie złożo jest zagospodarowane, wyznaczono dla niego obszar i teren górniczy „Mielnik-M”. Rekultywacja złoża przewidziana jest w kierunku leśno-wodnym.

Rysunek 6. Udokumentowane złoża oraz obszary perspektywiczne kopalin na terenie gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz Mapy Geośrodowiskowej Polski (II)

7.5 Gleby

Na terenie gminy Mielnik w składzie skał glebotwórczych dominują piaski i żwiry zwa-

łowe oraz sandrowe. Skale macierzystą gleb obszaru gminy stanowią utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów, a w dolinach rzecznych - namulów i lokalnie torfów. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczone są do glin lub piasków gliniastych mocnych i lekkich na glinie, względnie do piasków słabogliniastych na glinie oraz piasków słabo gliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Gleby gminy Mielnik są mało zróżnicowane pod względem waloryzacji przyrodniczej gleb. Dominującym typem są gleby piaskowe różnych typów genetycznych (AB), czyli gleby bielcowe, rdzawe, brunatne kwaśne. Występują one na obszarze całej gminy i są zaliczane przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornych.

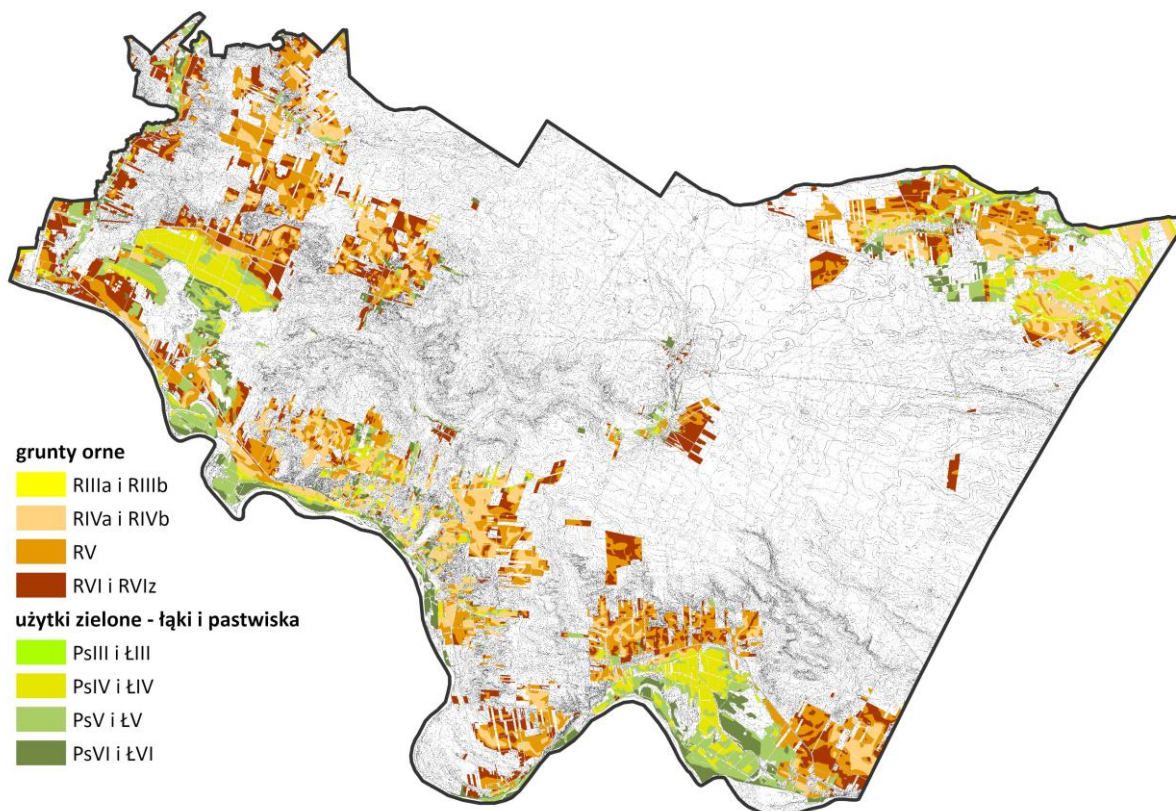
Znaczne powierzchnie na terenie wysoczyznowej części gminy zajmują również gleby brunatne wylugowane i kwaśne (Bw). Większe zwarte kompleksy tych gleb występują w okolicy Mielnika, Osłowa, na północny zachód od Radziwiłłówki i w okolicy Tokar oraz Niemirowa. Są to gleby zaliczane przeważnie do IVa i IV b klasy bonitacyjnej.

Z kolei w dolinie rzeki Bug dominującym typem gleb są mady. Występują one w obniżeniu terenowym położonym na południe od Moszczony Królewskiej. Ponadto na południowy wschód od Sutna występują głównie gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz murszowo-mineralne. Są to gleby zaliczane przeważnie do IV i V klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy użytki rolne wysokich klas (III) stanowią zaledwie 1,1% powierzchni użytków rolnych. Nie występują użytki rolne klasy I i II.

Rysunek 7. Grunty rolne w gminie Mielnik

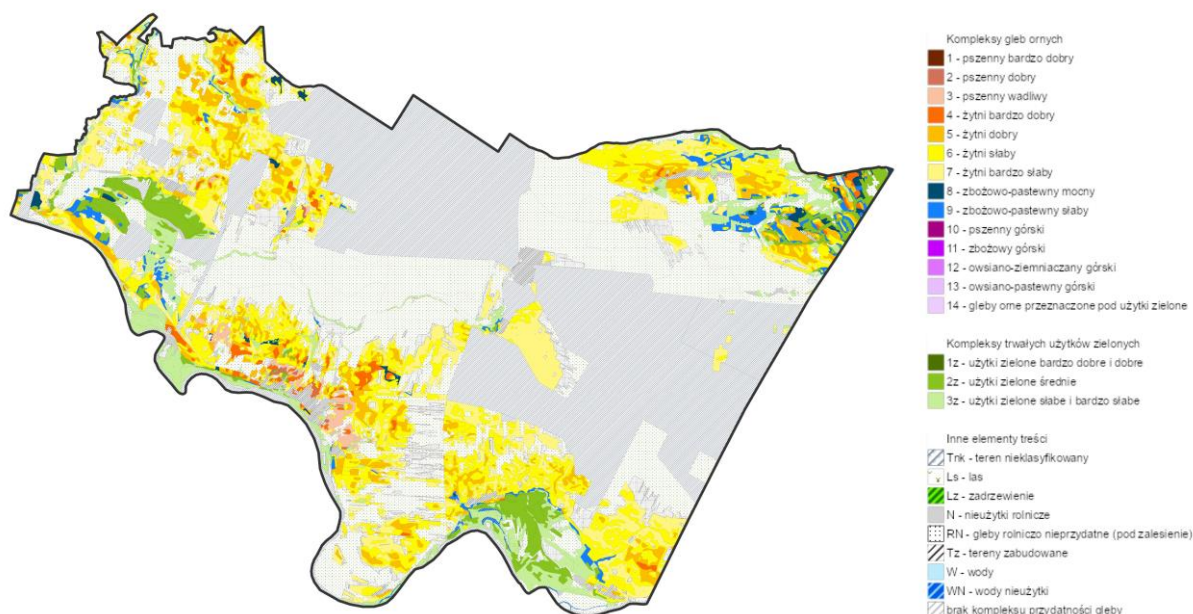
źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE

Pod względem przydatności rolniczej, na terenie gminy przeważają gleby kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. W dolinie rzeki Bug, na madach, występują głównie użytki zielone słabe i bardzo słabe – 3z, użytki zielone średnie - 2z występują na glebach murszowo-mineralnych i murszowatych w rejonie Kolonii Maćkowicze i Sutna.

Rysunek 8. Kompleksy przydatności rolniczej gleb ornych w gminie Mielnik

źródło: geoportal.gov.pl

7.6 Użytkowanie gruntów

W gminie Mielnik dominują tereny leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – stanowią one 69,8% powierzchni ogólnej gminy. Drugie miejsce pod względem powierzchni zajmują użytki rolne (grunty orne i tereny użytków zielonych) – ponad 24,5% powierzchni ogólnej gminy. Obszary zabudowane i zurbanizowane wraz z zabudowanymi użytkami rolnymi zajmują łącznie ok. 1,9% całej powierzchni gminy. Tereny komunikacyjne stanowią 2,7% całej powierzchni gminy, zaś grunty pod wodami – 1,2% całej powierzchni gminy.

Tabela 2. Użytkowanie gruntów w gminie Mielnik

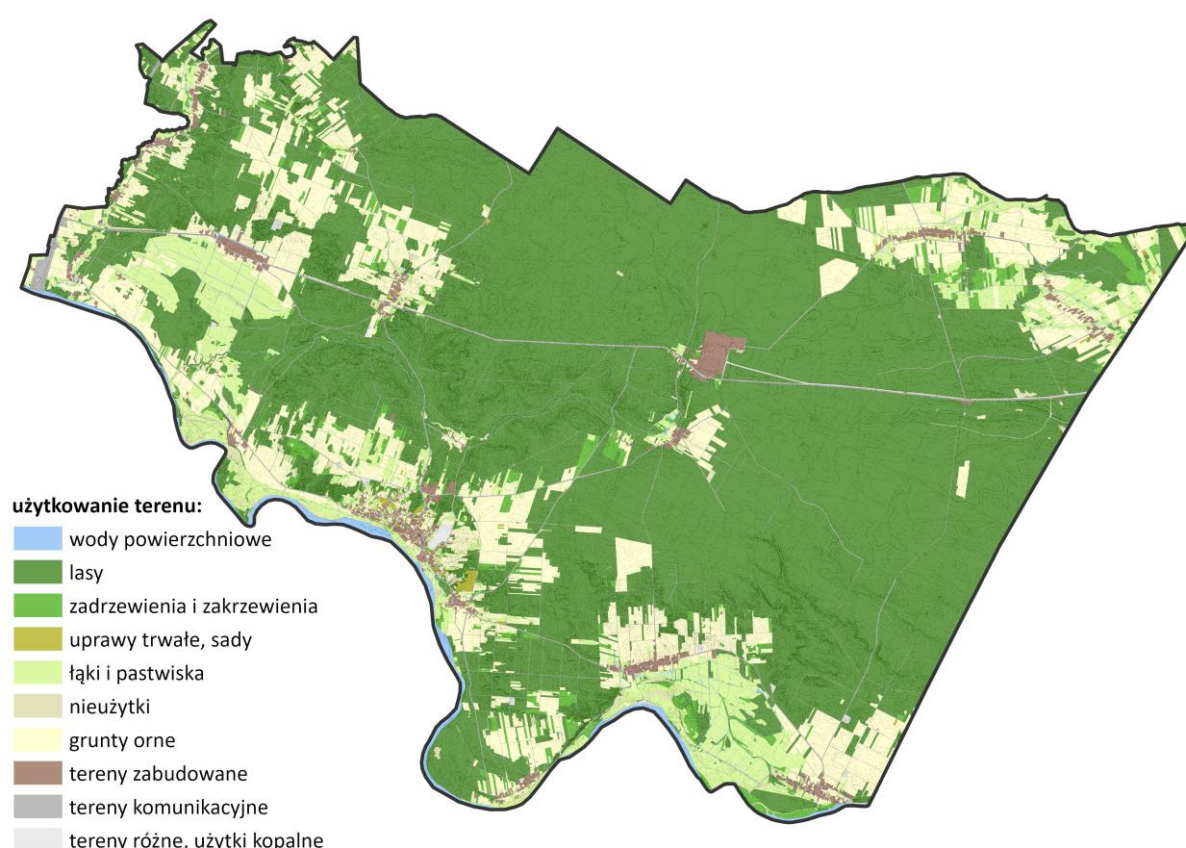
źródło: dane ewidencyjne

LP.	sposób użytkowania gruntów	GMINA OGÓŁEM	
		udział powierzchni gminy [ha]	udział powierzchni gminy [%]
1.	grunty rolne: w tym:	4817,17	24,53
a)	użytki rolne niezabudowane	4658,82	23,73
b)	użytki rolne zabudowane	45,84	0,23
c)	nieużytki	112,51	0,57
2.	grunty leśne, w tym:	13697,50	69,76
a)	las	13127,05	66,85
b)	grunty zadrzewione i zakrzewione	570,45	2,91
3.	grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	326,53	1,66
a)	tereny mieszkaniowe	208,10	1,06
b)	tereny przemysłowe	57,34	0,29
c)	inne tereny zabudowane	11,53	0,06
d)	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	0,79	0,00
e)	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	17,54	0,09

LP.	sposób użytkowania gruntów	GMINA OGÓŁEM	
		udział powierzchni gminy [ha]	udział powierzchni gminy [%]
f)	użytki kopalne	31,25	0,16
4.	tereny komunikacyjne, w tym:	530,28	2,70
a)	drogi	497,33	2,53
b)	tereny kolejowe	32,94	0,17
c)	inne tereny komunikacyjne	0,00	0,00
d)	grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	0,00	0,00
5.	grunty pod wodami, w tym:	235,59	1,20
a)	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	235,56	1,20
b)	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0,04	0,00
6.	tereny różne	26,20	0,13
7.	użytki ekologiczne	2,38	0,01

Rysunek 9. Użytkowanie gruntów w gminie Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

7.7 Hydrologia i hydrogeologia

Wody powierzchniowe

Hydrograficznie obszar gminy Mielnik znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły i położony jest w obrębie zlewni Bugu. Wody powierzchniowe na terenie gminy reprezentowane są przez rzeki, mniejsze cieki, kanały, rowy melioracyjne i przydomowe oczka wodne.

Grunty gminy Mielnik w całości położone są w zlewni rzeki Bug, przy czym przez obszar gminy przebiegają działy wodne VIII rzędu, zgodnie z którymi zachodnia i zachodnio-północna część gminy odwadniana jest do rzeki Moszczony, północno-wschodnia część do

Dopływu spod Wilanowa, który uchodzi do rzeki Pulwy (płynącej poza obszarem gminy), wschodnia część gminy odwadniana jest do rzeki Koterki, centralna część do rzeki Mętnej, zaś południowa bezpośrednio do rzeki Bug.

Większość północnej i środkowej części gminy jest odwadniana przez rzekę Mętna, której źródła znajdują się w okolicy Adamowa. Płyńie ona przez całą środkową część gminy z północnego wschodu ku południowemu zachodowi i wpada do rzeki Bug w rejonie kolonii Osłowo.

Charakterystyka cieków i kanałów

Bug – rzeka stanowiąca lewy dopływ Narwi. Bug jest czwartą najdłuższą rzeką w Polsce – jego całkowita długość wynosi 772 km. Źródła tej rzeki znajdują się poza granicami Polski, w Gołogórach, u stóp krawędzi Podola (Ukraina). Jej górny, 185-kilometrowy odcinek przepływa przez zachodnią część Ukrainy i południowo-zachodnią Białoruś. Odcinek o długości 369 km stanowi naturalną granicę pomiędzy Polską a Białorusią i Ukrainą. Rzeka ta w rejonie gminy Mielnik płynie z południowego wschodu na południowy zachód, wyznaczając jednocześnie południową granicę gminy. Całkowita powierzchnia zlewni Bugu wynosi 39,4 tys. km², z czego: 49,2% powierzchni zlewni znajduje się w Polsce, 23,4% na obszarze Białorusi, a 27,4% na Ukrainie. Zlewnia Bugu posiada w większości cechy typowe dla zlewni nizinnych. Miejscami jest szeroka, z licznymi starorzeczami, mokradłami i oczkami wodnymi, a miejscami zwęża się i głęboko wcina w otaczające ją wysoczyzny, tworząc wysokie na kilkadziesiąt metrów skarpy. Strome zbocza, o wysokościach do około 55 m, ograniczają dolinę Bugu pod Mielnikiem. Rzeka przecina tu w poprzek wyniesienia wysoczyznowe, w tym także garb utworzony przez skały kredowe. Ten odcinek doliny Bugu, mający charakter przełomu, tworzy rejon o wyjątkowo urozmaiconej rzeźbie. Większość doliny Bugu pokrywają ekstensywnie użytkowane pastwiska, a obszary bagienne są umiejscowione głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół fragmentów koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości niezmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Jest to teren bogaty w siedliska przyrodnicze oraz jest jednym z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Występuje tu bogata fauna bezkręgowców oraz ptaków.

Moszczona - rzeka stanowiąca prawy dopływ Bugu. Jej całkowita długość wynosi 16,3 km i przepływa wzdłuż zachodniej granicy gminy Mielnik, z północy na południe. Jest to rzeka nizinna o spokojnym nurcie, charakterystyczna dla rejonu Podlasia. Wypływa w gminie Nurzec-Stacja znajdującej się na północ od gminy Mielnik. Moszczona przepływa malowniczo przez liczne obszary mokradeł, łąki i pastwisk, które stanowią liczne siedliska flory i fauny.

Mętna - prawy dopływ Bugu. Rzeka w całości znajduje się na terenie gminy Mielnik, a jej długość wynosi 13,76 km. Swój początek rzeka bierze we wsi Adamowo-Zastawa i wpada do Bugu w rejonie Osłowa. Jest to niewielka rzeka o małym przepływie, płynąca dolinami o niewielkim spadku, tym samym wpisując się w sielski krajobraz Podlasia.

Obszary gruntów zmeliorowanych

W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960) melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 ww. ustawy zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu wody

w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich, aby ich nie uszkodzić.

Na terenie gminy Mielnik istnieją i funkcjonują sieci urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, będących pod opieką indywidualnych właścicieli gruntów, Gminnej Spółki Wodnej „Sosnowiec” w Mielniku oraz PGW Wody Polskie. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z ustawą Prawo wodne to m.in. rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m, czy ziemne stawy rybne, jeśli służą polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby. Zgodnie z ewidencją urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (System Informacyjny Gospodarowania Wodami) na obszarze gminy grunty zmeliorowane występują w granicach obrębów ewidencyjnych: Maćkowicze, Mętna, Mielnik, Moszczona Królewska, Niemirów, Osłowo, Pawłowicze, Sutno, Tokary i Wilanowo.

Zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy Prawo wodne utrzymywanie urządzeń wodnych należy do ich właścicieli i polega na eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

Właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne oraz zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rowów, zobowiązani są do ich utrzymywania we właściwym stanie zgodnie z art. 205 ustawy Prawo wodne. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie sprawuje nadzoru nad urządzeniami melioracyjnymi (rowy, drenowanie) występującymi na gruntach rolnych.

Wykonywanie prac utrzymaniowych rowów melioracyjnych musi być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz ochrony przyrody.

Jednolite części wód powierzchniowych

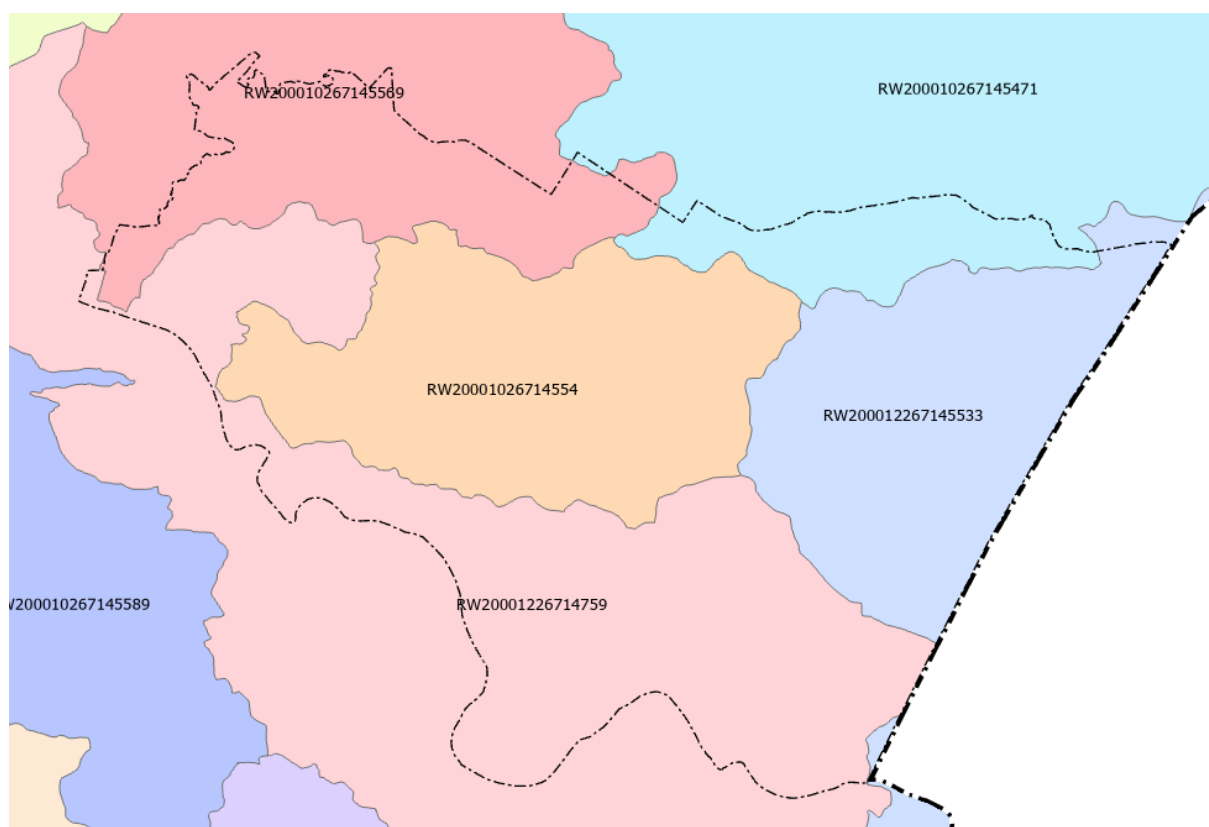
Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP.

W układzie zlewniowym obszar gminy Mielnik należy do dorzecza Wisły w obrębie zlewni Bugu i zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) położony jest w zasięgu pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- *Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie RW200012267145533,*
- *Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759,*
- *Pulwa do granicy państwa RW200010267145471,*
- *Mętna RW20001026714554,*
- *Moszczona RW200010267145569.*

Rysunek 10. Rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW

Wody podziemne⁷

Na obszarze gminy Mielnik występują dwa główne użytkowe piętra wodonośne: czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Piętra te występują głównie na utworach piaszczysto-żwirowych oraz w węglanowych utworach kredowych jako osobne piętro.

Występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ścisłe powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości dochodzącej do 40 m. Powierzchnia utworów wodonośnych trzeciorzędowych zalega na głębokości 100-150 m. Wody ujmowane z utworów oligoceńskich odznaczają się dobrą jakością i dużą wydajnością w granicach 40-50 m³/h z jednego otworu wiertniczego przy depresji 10-15 m.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy stanowią utwory czwartorzędowe, aczkolwiek ich warunki hydrogeologiczne są skomplikowane i niezbyt korzystne z uwagi na dominację glin. W obrębie utworów czwartorzędowych wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych.

Poziom wodonośny III (spągowy)

Zalega on bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych i jest najslabiej rozpoznanym poziomem w utworach czwartorzędowych. Najczęściej spotykana miąższość tej warstwy wodonośnej waha się w granicach 15-25 m. Uzyskane wydajności w studniach kształtują się w granicach 45-60 m³/h przy średniej wydajności ok. 48,0 m³/h. Najczęściej spotykana

⁷ Za: *Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik*, 2017

wydajność jednostkowa kształtuje się w granicach 4-10 m³/h/1mS. Pod względem bakteriologicznym wody tego poziomu nie budzą zastrzeżeń.

Poziom wodonośny II (międzymorenowy)

Jest to podstawowe źródło ujmowania wód podziemnych, w obrębie którego z uwagi na formę rozprzestrzeniania się i warunki hydrologiczne, wyróżnia się dwa poziomy - poziom II b i II a. Poziom II b charakteryzuje się korzystniejszymi parametrami występowania. Wody tego poziomu ujmowane są na różnych głębokościach, przeważnie w przedziale 40-80 m z warstwy wodonośnej o miąższości w granicach 4-36 m na terenach wysoczyznowych. Wydajność kształtuje się w granicach 12-43 m³/h, średnia wydajność jednostkowa to ok. 5 m³/h/1mS.

Poziom wodonośny I (przypowierzchniowy)

Warunki hydrogeologiczne poziomu przypowierzchniowego są zróżnicowane, na co wpływa złożona budowa geologiczna, zmienność litologiczna utworów przypowierzchniowych, a także sama morfologia terenu. Poziom ten, poza obszarami wychodni ze starszego podłoża, występuje na całym obszarze gminy. Wody tego poziomu występują zarówno w dolinach rzecznych, zbudowanych z piasków i namułów holocenijskich, jak i na obszarach wysoczyznowych, zbudowanych z piaszczysto-żwirowych i pylastych utworów pochodzenia wodno-lodowcowego (plejstocen). Ponadto w części wysoczyznowej gminy, zbudowanej z glin zwałowych, występują wody gruntowe w zamkniętych soczewkach i przewarstwieniach piaszczystych wśród tych glin oraz tzw. wody zawieszone, zajmujące lokalne obniżenia stropu glin zwałowych, wypełnione łatwo przepuszczalnymi piaskami. Głębokość zalegania zwierciadła wody w dolinach rzecznych (Bugu, Moszczoniej, Mętnej i innych) i zagłębieniach terenowych waha się lokalnie w granicach 0,2 - 1,0 m, a w dolinach suchych - w granicach 1,5 - 2,0 m. Inaczej jest w zasięgu przeważającej części wysoczyzny, gdzie zwierciadło wody zalega głębiej niż 4,5 m. Lokalnie na wyniesieniach terenowych wody poziomu przypowierzchniowego zalegają na głębokościach dochodzących rzędu kilkunastu metrów. Wody przypowierzchniowe są szczególnie narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne. Zaburzenia glaciektoniczne, występujące w obrębie obszaru gminy Mielnik, również mogą powodować zniekształcenia w układzie ww. poziomów wodonośnych.

Jednolite części wód podziemnych

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego.

Zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) przeważająca część gminy Mielnik położona jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych: JCWPd nr 55 (PLGW200055) oraz JCWPd 57 (PLGW200057). Jedynie południowo-wschodni fragment gminy, tuż przy granicy państwa, należy do JCWPd nr 67 (PLGW200067).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Na terenie gminy Mielnik nie występują Głównie Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP).

7.8 Zaopatrzenie w wodę i strefy ochronne ujęć wody

Zbiorowe zasilanie w wodę obszarów gminy do celów bytowo-gospodarczych odbywa się poprzez ujęcie wód podziemnych znajdujące się w miejscowości Grabowiec, składające się z dwóch studni głębinowych zlokalizowanych na działkach ew. nr 6852 i 6853 w obrębie Mielnik. Wody z ujęcia dostarczane są do gminnej stacji uzdatniania wody znajdującej się w Mielniku przy ul. Sadowej.

Ponadto na terenie gminy znajdują się ujęcia wód podziemnych, pobierające wodę na cele bytowo-gospodarcze, technologiczne oraz na potrzeby szkółki leśnej. Z ujęć wód powierzchniowych, które także zlokalizowane są na terenie gminy, woda pobierana jest m.in. na cele przeciwpożarowe.

Tabela 3. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Mielnik, dla których wydano pozwolenia wodno-prawne

źródło: PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie

lp	lokalizacja	opis	Pozwolenie wodnoprawne (PWP)	data obowiązywania PWP	strefa ochrony bezpośr.
UJĘCIA PODZIEMNE					
1	dz. ew. nr 6852 i 6853 obr. Mielnik	pobór wód w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	LU.ZUZ.2.4210.364.2022.MK Dyrektor Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dn. 16.02.2023	09.03.2053	+
2	dz. ew. nr 476 obr. Radziwiłłówka	pobór wód na potrzeby szkółki leśnej	RL.6341.5.2011 Starosta Siemiatycki z dn. 28.04.2011	31.03.2031	-
3	dz. ew. nr 461 obr. Tokary	pobór wód dla potrzeb technologicznych	LU.RUZ.421.27.2019.VR Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie z dn. 05.11.2019	31.10.2049	+
4	dz. ew. nr 12 obr. Adamowo-Zastawa	pobór wód do celów technologicznych- do chłodzenia zbiorników z ropą naftową	LU.RUZ.4210.41m.2020.VR Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie z dn. 28.01.2021	27.01.2051	+
5	dz. ew. nr 19/20 obr. Adamowo- Zastawa	pobór wód dla potrzeb socjalno-bytowych	DOS-II.7322.34.2015 Marszałek Województwa Podlaskiego z dn. 09.12.2015	09.12.2035	+
UJĘCIA POWIERZCHNIOWE					
1	ujęcie w km 208+000 rzeki Bug	bd	DIS-V.7322.40.2014 Marszałek Województwa Podlaskiego z dn. 27.11.2014	26.11.2034	-
2	ujęcie w km 12+725 rzeki Mętna	ujęcie wody na cele przeciwpożarowe	LU.ZUZ.2.4210.170.2023.MN Dyrektor Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dn. 07.08.2023	30.08.2053	-

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy m.in. ustanawianie stref

ochronnych ujęć wody. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Strefa ochronna może obejmować wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody.

Obszar gminy Mielnik znajduje się poza zasięgiem stref ochronnych obejmujących tereny ochrony pośredniej ujęć wód.

Dla czterech ujęć wód podziemnych ustanowione zostały strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej:

- 1) Decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego z dnia 15.07.2009 r., znak: DIS.V.6220-13/09 ustanawiająca strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych składającego się ze studni zlokalizowanej na działce ew. nr 12 obręb Adamowo-Zastawa oraz dla ujęcia wód podziemnych składającego się ze studni zlokalizowanej na działce ew. nr 461 obręb Tokary;
- 2) Decyzja Starosty Siemiatyckiego z dnia 21.08.2012 r., znak: RL.6341.8.2012 ustanawiająca strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych składającego się z dwóch studni zlokalizowanych na działce ew. nr 6852 i działce ew. 6853 obręb Mielnik;
- 3) Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 25.10.2018 r., znak: LU.ZUZ.2.4100.143.2018.AK, ustanawiająca strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych składającego się ze studni zlokalizowanej na działce ew. nr 19/20 obręb Adamowo-Zastawa.

W zasięgu stref ochrony bezpośredniej obowiązują następujące zakazy i nakazy:

- zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- wody opadowe należy odprowadzać w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wód;
- teren strefy należy zagospodarować zielenią;
- ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody należy odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej;
- należy ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wód.

7.9 Warunki klimatyczne

Gmina Mielnik, zgodnie z regionalizacją klimatyczną wg. Pióra, w dominującej części zaliczona została do Krainy Wysoczyzn Północnopolaskich (Wysoczyzna Drohicza). Jedynie dolina Bugu została zaliczona do Krainy Nadbużańskiej, charakteryzującej się najlepszymi warunkami klimatycznymi dla rolnictwa. Średnia roczna temperatura dla stacji w Siemiatyczach wyniosła 7,4°C, przy czym średnie temperatury wahały się w ciągu roku od

-4,3°C do 18,3°C. Okres wegetacyjny trwa 205-208 dni, od początku kwietnia do końca października. Okres bezprzymrozkowy wynosi średnio 160 dni, a pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio od 70 do 80 dni.

7.10 Szata roślinna

Roślinność występująca na obszarze gminy Mielnik zdominowana jest przez tereny leśne, bliżej osad ludzkich występują fragmentarycznie uprawy rolne. Na terenach uprawnych występują gatunki typowo polne lub charakterystyczne dla półotwartego krajobrazu rolniczego. Znaczne rozdrobnienie pól oraz duża liczba zadrzewień, pojedynczych drzew lub ich zgrupowań na miedzach, szpalery drzew wzdłuż dróg dojazdowych do pól i łąk oraz rozproszona zabudowa wiejska sprzyja występowaniu wielu gatunków roślin i zwierząt, szczególnie środowisk półotwartych i ekotonowych.

Lasy

Lasy i grunty leśne zajmują na terenie gminy 13 223,26 ha i znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Nurzec podlegającego pod Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Białymstoku. Grunty leśne prywatne zajmują łącznie 3 631,3 ha, a lesistość gminy wynosi 66,2%. Większość obszaru gminy zajmują zwarte kompleksy leśne, choć na jej terenach występują także mniejsze płaty leśne.

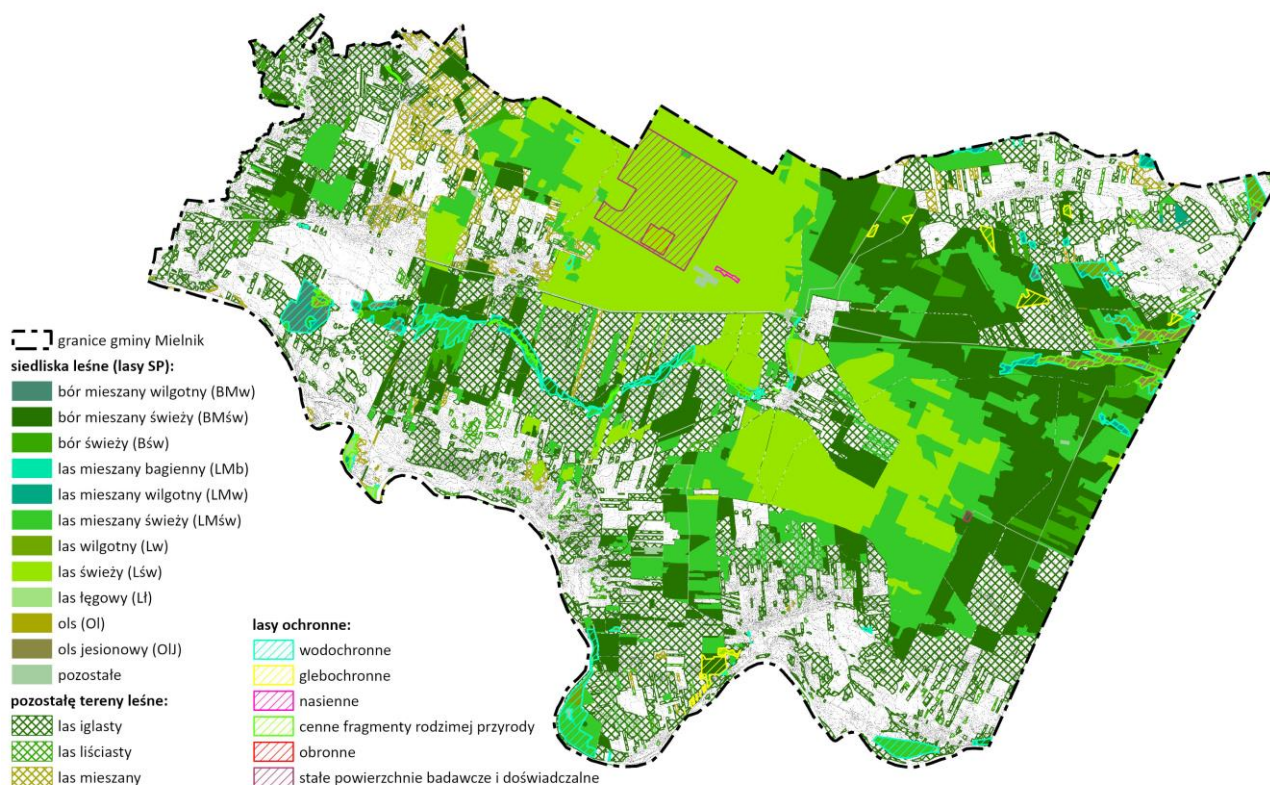
Na analizowanym terenie występują siedliska borowe, lasowe i olesowe. Siedliska borowe tworzą: bór świeży, bór mieszany świeży oraz bór mieszany wilgotny. Siedliska lasowe tworzone są przez: las świeży, las wilgotny, las mieszany świeży, las mieszany wilgotny oraz las mieszany bagienny, a siedliska olesowe tworzone są przez: olsy, olsy jesionowe oraz lasy łąkowe. Siedliska borowe, gdzie dominującym gatunkiem jest zazwyczaj sosna, występują głównie we wschodniej części gminy, przy granicy z Białorusią, i w dolinie rzeki Mętnej. Na pozostałym obszarze gminy przeważają siedliska lasowe oraz - bliżej cieków wodnych - siedliska olesowe.

Lasy na terenie gminy Mielnik pełnią funkcje gospodarcze i ochronne. Lasy pełniące funkcje ochronne dzielą się na:

- lasy wodochronne - chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni (ochrona zdolności retencyjnych) oraz na obszarach wododziałów;
- lasy glebochronne - chronią glebę przed erozją wodną i wietrzną, zmywaniem lub wyjąłowieniem gleby, powstrzymują osuwanie się ziemi;
- lasy nasienne - stanowią drzewostany nasienne;
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - mają szczególne znaczenie przyrodnicze;
- lasy obronne - mają szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- lasy stanowiące stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne - mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe.

Rysunek 11. Lasy w gminie Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Nurzec, BDOT

7.11 Fauna

Świat zwierząt jest stosunkowo bogaty. W gminie występują zarówno gatunki powszechnie spotykane w Polsce, jak i te rzadsze.

Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie Mielnik są obszary chronionego krajobrazu odznaczające się mało zniekształconym środowiskiem, o zachowanej równowadze ekologicznej i wysokich walorach krajobrazu naturalnego oraz Obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu PLB140001, Ostoja Nadbużańska PLH140011, Murawy w Mielniku PLH200027 oraz Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014. Obszary te mają za zadanie chronić gatunki ptaków, nietoperzy oraz fauny związanej z ekstensywnie użytkowanymi terenami otwartymi i wodami powierzchniowymi.

Różnorodność siedlisk i zespołów roślinnych stwarza dogodne warunki bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie i w regionie jest dolina Bugu wraz z pobliskimi, licznymi zbiornikami wodnymi oraz ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w jej obrębie. Dolina rzeki Bug na terenie gminy objęta jest m.in. obszarem specjalnej ochrony ptaków, chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków. W dolinie tej rzeki gniazduje wiele gatunków ptaków, m.in. bociany białe, błotniaki stawowe, kropiatki, krzyżówki, derkacze, kszyski, krwawodzioby, czajki, dudki oraz brzegówki. Poza tym dolina rzeki jest ostoją m.in. dla świstunów, cyraneczek, łabędzi i kormoranów. W samym Bugu oraz przyległych starorzeczach żyje rzadki i wrażliwy na zanieczyszczenia i regulacje wód małż – skójka gruboskorupowa. Ssaki doliny reprezentowane są m.in. przez nietoperza mopka, wydrę oraz wilka, tereny leśne stanowią zaś dobre warunki do bytowania łosi, jeleni, saren, dzików,

a także rzadkich gatunków drapieżników takich jak rysie.

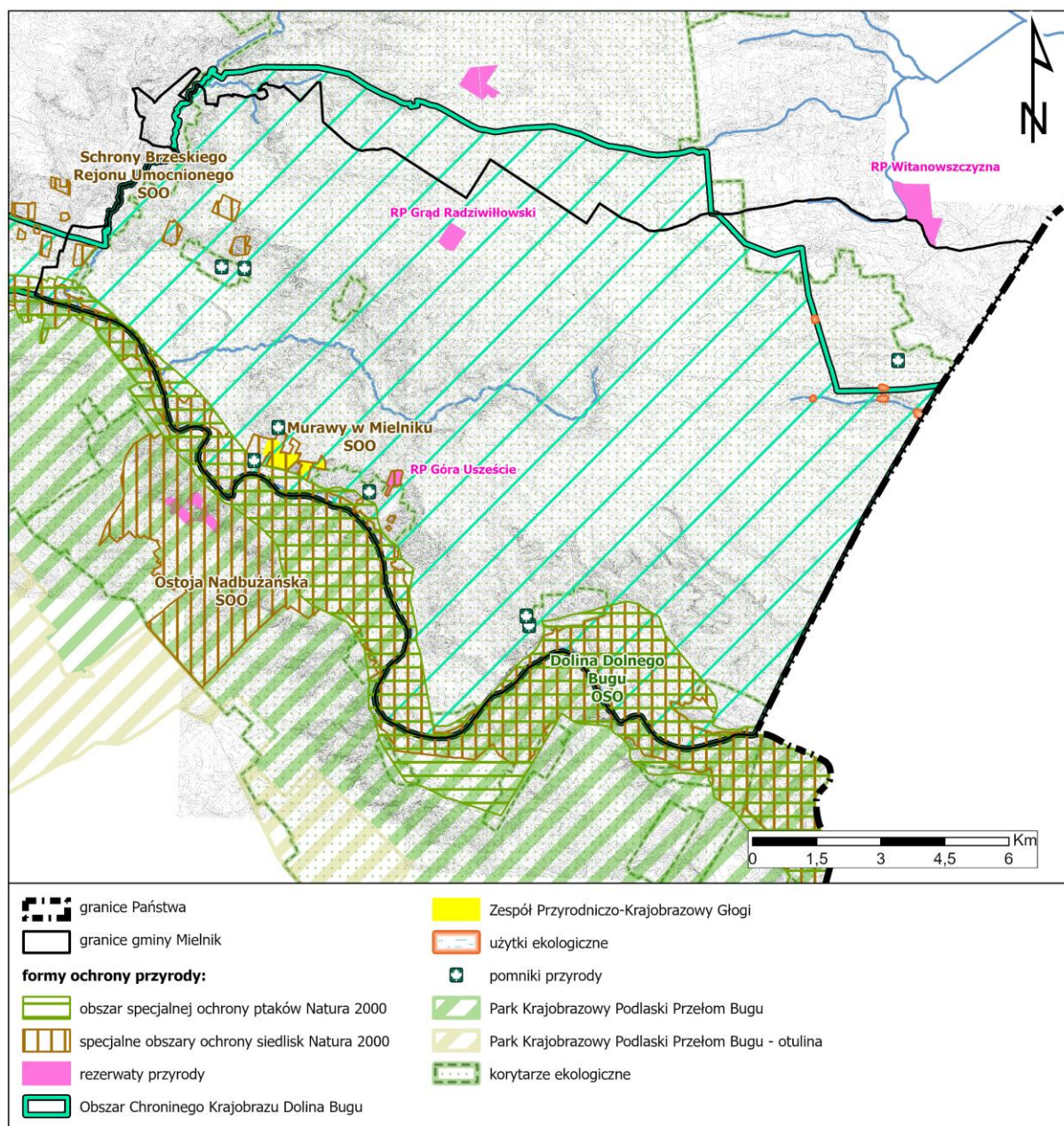
7.12 Formy ochrony przyrody

Zasoby przyrodnicze gminy Mielnik są chronione przez wielkoobszarowe i punktowe formy ochrony przyrody. Są to:

- 4 obszary Natura 2000:
 - Ostoja Nadbużańska (PLH140011),
 - Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego (PLH200014),
 - Dolina Dolnego Bugu (PLB140001),
 - Murawy w Mielniku (PLH200027);
- 2 rezerваты przyrody: Grąd Radziwiłłowski, Góra Uszeście oraz fragment rezerwatu Witanowszczyzna;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi;
- 5 użytków ekologicznych: Wilanowo, Torfowa dolina, Bagno przy granicy, Dolina Koterki, Łosiowe bagno;
- 8 pomników przyrody: Królewska, Moszczona Królewska, Tokary, Dworski, Sutno, Aleksander, Mielnicka, Kazimierz.

Rysunek 12. Formy ochrony przyrody i system powiązań ekologicznych na terenie gminy Mielnik i w jej bliskim sąsiedztwie

źródło: dane GDOŚ oraz IBS PAN Białowieża

7.12.1 Obszary Natura 2000

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - tzw. obszary „ptasie” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - tzw. obszary „siedliskowe”.

Gmina Mielnik położona jest w zasięgu czterech obszarów Natura 2000:

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu (PLB140001),
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska (PLH140011),

- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego (PLH200014),
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Murawy w Mielniku (PLH200027).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar.

Dolina Dolnego Bugu PLB140001

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 74 309,9 ha, z czego w granicach gminy Mielnik jest to ok. 1 666,6 ha. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości niezmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu stały się gatunki ptaków związanych z ekstensywnie użytkowanymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi.

Gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków *Dolina Dolnego Bugu*, których stanowiska zinwentaryzowano w granicach Gminy Mielnik, to:

12 Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	141 Derkacz (zwyczajny) <i>Crex crex</i>
20 Zimorodek (zwyczajny) <i>Alcedo atthis</i>	189 (Bekas) Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>
24 Płaskonos (zwyczajny) <i>Anas clypeata</i>	255 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>
29 Cyranka (zwyczajna) <i>Anas querquedula</i>	353 Zielonka Porzana <i>parva</i>
111 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	354 Krociatka Porzana <i>porzana</i>
112 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	363 Wodnik (zwyczajny) <i>Rallus aquaticus</i>
119 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	385 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>
120 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	388 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>
121 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	422 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>
124 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	

Dla obszaru Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu* ustanowiono plan zadań ochronnych⁸, w którym dla objętych ochroną gatunków wyznaczono cele działań ochronnych, w tym m.in. utrzymanie liczebności wybranych gatunków ptaków oraz zachowanie i polepszenie miejsc żerowania, polepszanie sukcesów lęgowych poprzez odstrzał drapieżników czy utrzymywanie populacji dzięki zapobieganiu zbyt intensywnemu zarastaniu łąk lub nadmiernemu ich przesuszeniu. W planie zadań ochronnych dla tego Obszaru wskazano także działania ochronne wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Działania odnoszące się do gatunków zinwentaryzowanych w granicach gminy Mielnik wymieniono poniżej.

Tabela 4. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu w granicach gminy Mielnik

Źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Lp ⁹	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona gniazd bociana:</u> Montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych, przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd. Prace należy prowadzić w okresie październik-luty. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Białymstoku, RDOŚ w Lublinie na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym.
2	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona lęgów:</u> Izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace prowadzone w okresie październik-luty.	RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Białymstoku, RDOŚ w Lublinie na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym.
9	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	<u>Działanie fakultatywne :</u> Objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ Właściciele lub zarządcy gruntów. Działanie jest obligatoryjne dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ, dla pozostałych właścicieli gruntów.

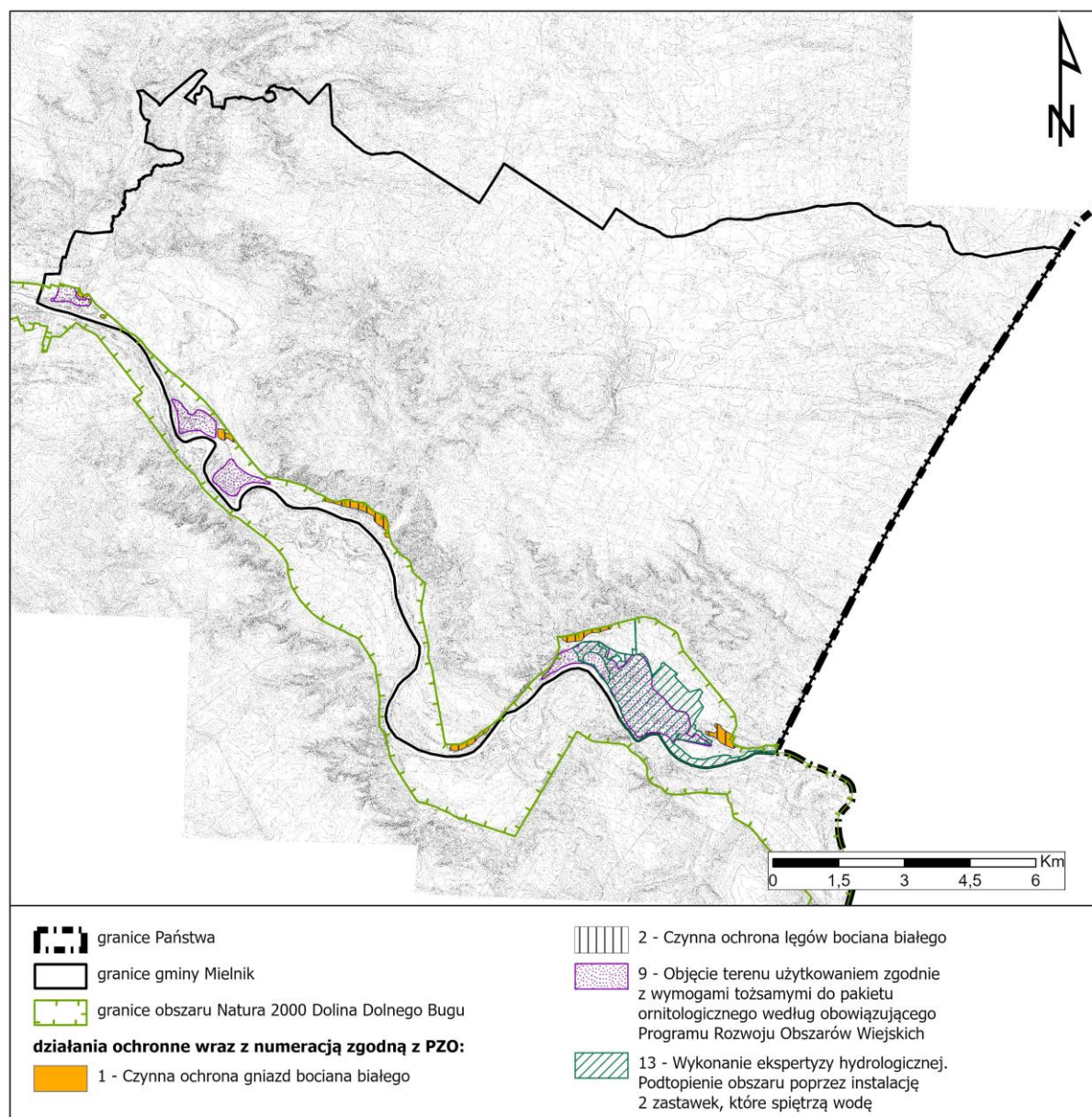
⁸ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r.

⁹ Zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

13	A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej. Podtopienie obszaru poprzez instalację 2 zastawek, które spiętrzą wodę. Prace realizować w okresie zimowym – do 1 kwietnia. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Właściciele lub zarządcy gruntów na podstawie umowy z RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Białymstoku, RDOŚ w Lublinie.
----	---	--	---

Rysunek 13. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu w granicach gminy Mielnik

źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Ostoja Nadbużańska PLH140011

Obszar Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska*, podobnie jak obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu, obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego z charakterystycznym dla doliny Bugu krajobrazem, obfitującym w starorzecza, łachy

i piaszczyste skarpy nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Większość doliny pokryta jest przez suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Do Ostoi Nadbużańskiej włączony jest także kompleks lasów liściastych między Drażniewem i Platerowem.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 46 036,74 ha, z czego w gminie Mielnik jest to ok. 1420 ha.

Zinwentaryzowane w granicach gminy Mielnik siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt, będące przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Ostoja Nadbużańska* zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Ostoja Nadbużańska* (PLH140011), to:

1. siedliska przyrodnicze:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)
- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
- 6440 Łąki selernicowe (Cnidion dubii)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe

2. gatunki zwierząt innych niż ptaki:

- skójką gruboskorupowa Unio crassus (małż)
- czerwonończyk nieparek Lycaena dispar (owad)
- pachnica dębowa Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita) (owad).

Dla obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* ustanowiono plan zadań ochronnych¹⁰, w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, wskazano cele działań ochronnych, a także wyznaczono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Działania odnoszące się do siedlisk i gatunków zinwentaryzowanych w granicach gminy Mielnik wymieniono poniżej.

¹⁰ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* PLH140011

Tabela 5. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska w granicach gminy Mielnik

źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Lp ¹¹	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)	Ograniczenie lub eliminacja procesów sukcesji poprzez wycinanie i karczowanie podrostu drzew. Karczowanie karp korzeniowych powoduje odłożenie gleby, co sprzyja rozwojowi muraw napiaskowych. Po przeprowadzonym zabiegu udział podrostu drzew na powierzchni powinien wynosić poniżej 10%. Zabieg wycinania i karczowania należy przeprowadzić co 3 lata, przed rozwinięciem się liści, co zapobiega silnemu odnawianiu i rozrastaniu usuwanych gatunków z szyjek korzeniowych a uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.
3	6120* Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)	Przeciwdziałanie procesom sukcesji. Odkrzaczanie całych płatów. Zabieg należy przeprowadzić co 3 lata przed rozwinięciem się liści, co zapobiega silnemu odnawianiu i rozrastaniu usuwanych gatunków z szyjek korzeniowych. <u>Działania obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośnopastwiskowe lub pastwiskowe, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	
4		<u>Działania fakultatywne :</u> Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę ciepłolubnych muraw napiaskowych i zgodnego z ich wymaganiami. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	
5	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	Przeciwdziałanie procesom sukcesji poprzez usuwanie krzewów i nalotu drzew. Zabieg należy przeprowadzić co najmniej raz w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych. <u>Działania obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa, albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska

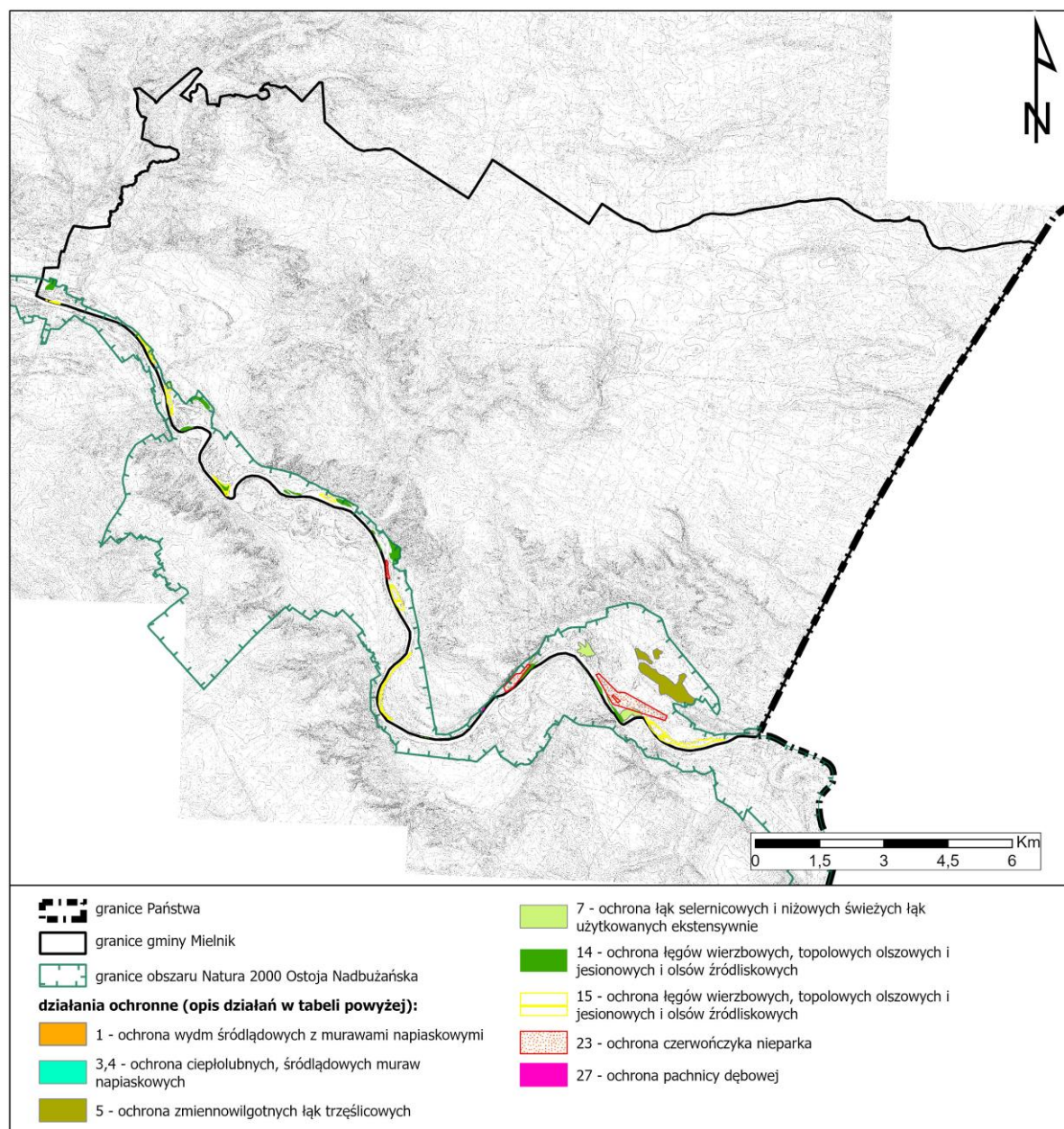
¹¹ Zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

7	6440 Łąki selernicowe (Cnidion dubii) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	<u>Działania obligatoryjne</u> (zgodnie z załącznikiem Nr 18 do rozporządzenia oraz wszystkie płyty, które zostaną stwierdzone po przeprowadzonej inwentaryzacji): Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa
14	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso – incanae) i olsy źródłiskowe	Utrzymanie bogactwa i różnicowania runa. Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym (poza prowadzeniem prac trzebieżowych w II i III kwartale zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych Zwiększenie bioróżnorodności. Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Właściciele gruntu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki
15		Zachowanie zadrzewień wierzbowych i topolowych w strefie przykorytowej Bugu za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie, dla życia lub zdrowia ludzi oraz powodujących zatopy usuwanych w ramach prac utrzymaniowych i przeciwpowodziowych. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Dyrektorzy Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, w Lublinie i w Białymstoku, Właściciele gruntu
23	1060 Czerwończyk nieparek Lycaena dispar	<u>Działania obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośnopastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie ich oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, co poprawi stan zachowania powyższych gatunków. <u>Działania fakultatywne:</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego wariantu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę łąk trzęślicowych, zgodnego z wymaganiami obu gatunków. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości.
27	1084* Pachnica dębowa Osmoderma eremita, Osmoderma barnabita	Zachowanie drzew zarówno już zasiedlonych, jak i będących potencjalną bazą rozwojową pachnicy za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Władający gruntem

* oznacza siedlisko lub gatunek priorytetowy, to znaczy takie (taki), za którego ochronę szczególną odpowiedzialność ponosi Wspólnota Europejska, gdyż jest zagrożone (zagrożony) zanikiem na terenie Unii Europejskiej

Rysunek 14. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska w granicach gminy Mielnik

źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014

Obszar Natura 2000 *Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego* obejmuje całkowitą powierzchnię 125,87 ha, składającą się łącznie z jedenastu powiązanych funkcjonalnie enklaw, na których zlokalizowane jest 17 schronów (fragment tzw. linii Mołotowa). Obszar zlokalizowany jest w odległości ok. 2 km na zachód od miejscowości Anusin i 4 km na wschód w okolicach miejscowości Moszczona Królewska. Schrony są miejscem zimowania jednej z największych grup nietoperza mopka *Barbastella barbastellus*, będącego przedmiotem ochrony, dla którego ten obszar Natura 2000 został powołany.

W granicach gminy Mielnik znajdują się cztery enklawy o łącznej powierzchni ok. 75 ha. Dwie z nich znajdują się w obrębie Moszczona Królewska (schrony nr 4, 5 10, 11, 14), jedna

w obrębie Maćkowicze (schrony nr 9 i 15), jedna w obrębie Pawłowicze (schrony nr 6 i 12).

Dla obszaru Natura 2000 *Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego* ustanowiono plan zadań ochronnych¹², w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, wskazano cele działań ochronnych, a także wyznaczono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Działania odnoszące się do siedlisk gatunku zinwentaryzowanych w granicach gminy Mielnik to:

- Zwiększenie liczby mikrokryjówek istotnych dla zimowania gatunku w zasiedlanych przez nietoperze obiektach (montaż komorowych pustaków podsufitowych);
- Ochrona stanowisk zimowych gatunku poprzez zabezpieczenie wejść schronów (montaż krat);
- Wykonanie i ustawienie tablic informacyjnych przy najbardziej uczęszczanych schronach;
- Utrzymanie terenów zalesionych wokół schronów;
- Ochrona stanowisk gatunku;
- Inwentaryzacja przyrodnicza (m.in. lustracja terenowa mająca na celu potwierdzenie występowania gatunku na wszystkich znanych zimowiskach w obszarze oraz wskazanie nowych);
- Zimowy monitoring nietoperzy.

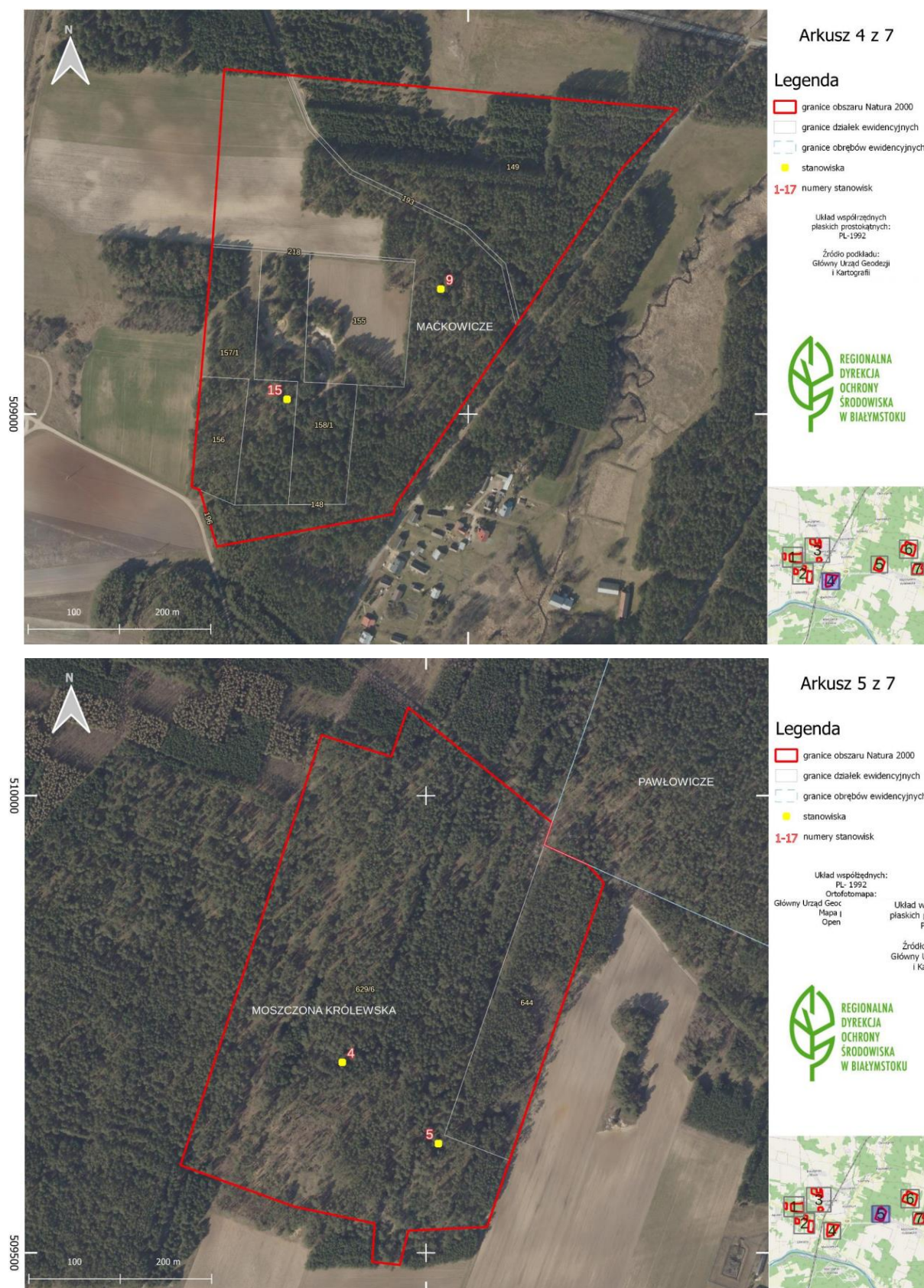
Lokalizacja ww. działań ochronnych w granicach gminy Mielnik obejmuje:

- działki ew. nr 157/1 i 148 obr. Maćkowicze,
- działki ew. nr 1277, 1278, 1286 obr. Pawłowicze,
- działki ew. nr 629/6, 748, 749, 750 obr. Moszczona Królewska.

¹² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014

Rysunek 15. Rozmieszczenia przedmiotów ochrony z lokalizacją działań ochronnych w obszarze Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego w granicach gminy Mielnik

źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, zał. 7

Murawy w Mielniku PLH200027

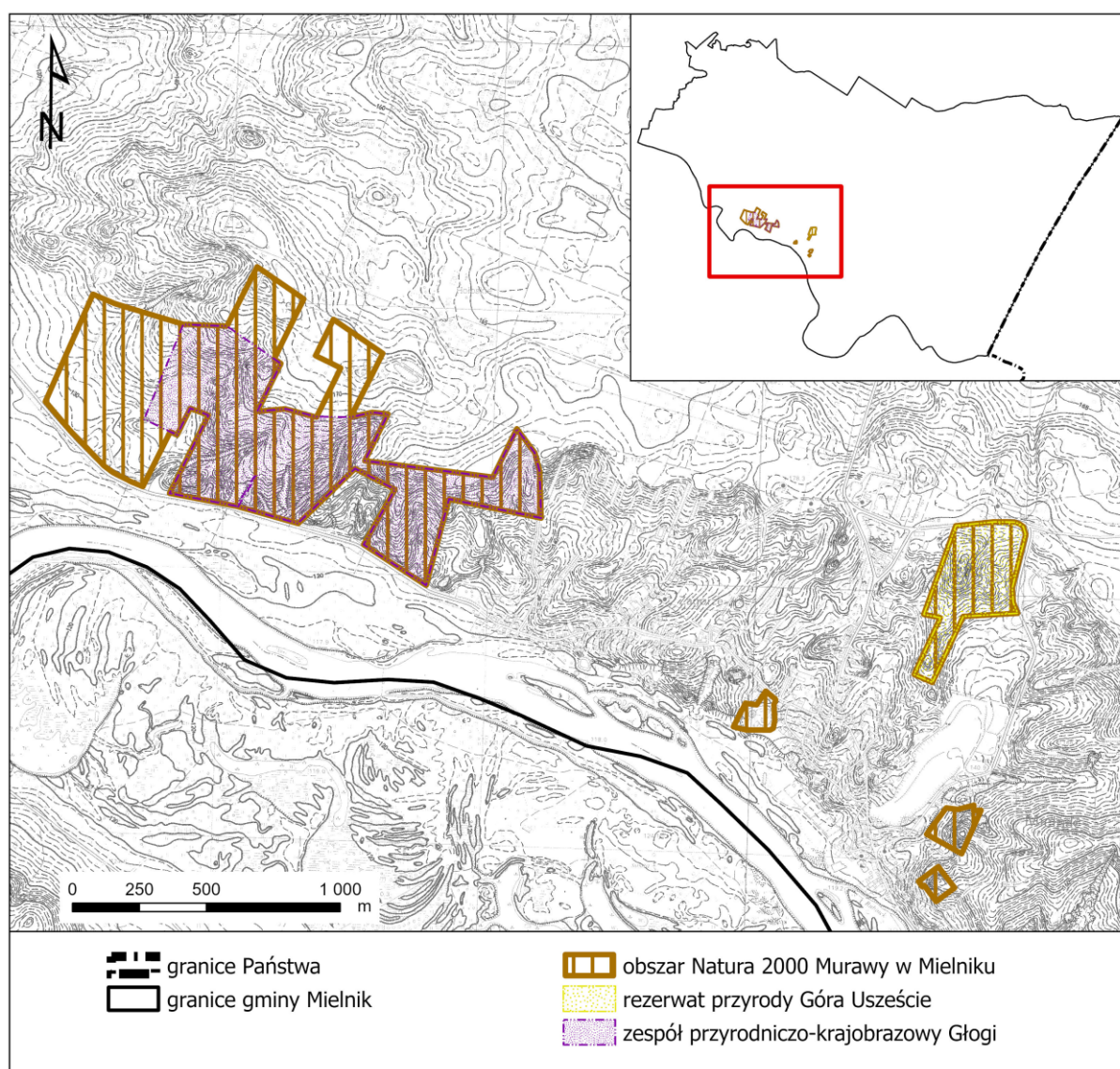
Obszar Natura 2000 *Murawy w Mielniku* położony jest w całości w granicach gminy Mielnik. Składa się on z pięciu enklaw o łącznej powierzchni 99,01 ha. Dwie enklawy pokry-

wają się z obszarami innych form ochrony przyrody tj. rezerwatem przyrody „Góra Uszeście”, którego celem jest ochrona wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych, oraz zespołem przyrodniczo-krajobrazowym „Głogi”, stworzonym w celu ochrony fragmentu krawędzi przełomowej doliny Bugu. Płaty siedliska muraw kserotermicznych (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallescentis*), występujące w obszarze Natura 2000, stanowią najważniejszą ostoję roślinności kserotermicznej w północno-wschodniej Polsce, a wiele gatunków roślin osiąga tu granicę zasięgu, stąd też stały się one przedmiotem ochrony, dla którego ten obszar Natura 2000 został powołany.

Dla obszaru Natura 2000 *Murawy w Mielniku* nie ustanowiono dotąd planu zadań ochronnych.

Rysunek 16. Położenie obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku

źródło: dane GDOŚ

7.12.2 Rezerваты przyrody

Grąd Radziwiłłowski

Rezerwat przyrody *Grąd Radziwiłłowski* został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 25 czerwca 1990 r. (M. P. z 1990 r. Nr 31, poz. 248). Aktualnie obowiązującym aktem normatywnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 października 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Grąd Radziwiłłowski" (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2016 r. poz. 4018). Rezerwat znajduje się w całości w obrębie ewidencyjnym Radziwiłłówka, w północnej części gminy, i zajmuje powierzchnię 24,44 ha. W całości objęty jest ochroną czynną. Jest to rezerwat leśny, którego celem ochrony jest zachowanie naturalnego fragmentu dawnej Puszczy Mielnickiej, dobrze wykształconego grądu typowego oraz szeregu gatunków chronionych. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji ww. celu są m.in.:

- 1) występowanie znacznych powierzchni starych, ponad 150-letnich, drzewostanów dębowych;
- 2) zachodzenie naturalnych procesów ekologicznych w ekosystemach leśnych;
- 3) występowanie chronionych, rzadkich i wskaźnikowych puszczańskich gatunków flory;
- 4) występowanie na znaczącej powierzchni lasów grądowych;
- 5) stałe i liczne występowanie ornitofauny, a szczególnie dziuplaków;
- 6) znaczne zasoby martwego drewna i związanych z nim licznych i rzadkich gatunków mykobioty, lichenobioty, brioflory oraz saproksylicznych bezkręgowców.

Dla rezerwatu *Grąd Radziwiłłowski* ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Grąd Radziwiłłowski" (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2019 r. poz. 714), w którym zidentyfikowano oraz określono sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu, a także określono działania ochronne z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji. Jako działania ochronne wskazano: stopniową przebudowę drzewostanów II klasy wieku na korzyść gatunków optymalnych dla siedlisk grądowych, ochronę odnowień leśnych (szczególnie gatunków liściastych) przed niszczeniem (zgryzaniem) przez zwierzynę płąwą, bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań, edukację społeczności w zakresie ochrony lokalnej przyrody, usuwanie śmieci, wzmożone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne, szczególnie w okresie letnim.

Góra Uszeście

Rezerwat przyrody *Góra Uszeście* został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 11 kwietnia 1985 r. (M. P. z 1985, Nr 7, poz. 60). Aktualnie obowiązującym aktem normatywnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 lipca 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Góra Uszeście” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2019 r. poz. 3834) oraz Zarządzenie Nr 24/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 6 września 2019 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody

„Góra Uszeście”. Rezerwat znajduje się w całości w obrębie ewidencyjnym Mielnik, w południowej części gminy, i zajmuje powierzchnię 11,98 ha. W całości objęty jest ochroną czynną. Jest to rezerwat stepowy. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie stanowisk wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych.

Dla rezerwatu *Góra Uszeście* nie ustanowiono planu ochrony, natomiast Zarządzeniem Nr 21/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 13 czerwca 2025 r. ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 5 lat. Wśród zadań ochronnych dotyczących miejsc występowania roślinności kserotermicznej wymieniono: usuwanie pojedynczych sosen (z wyjątkami) i drzew liściastych, coroczne wykaszanie i/lub wypas roślinności zielnej i odrostów drzewa i krzewów, usuwanie złomów i wywrotów oraz posuszu. Ponadto jako zadania ochronne wskazano także: wywóz ściętych drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu poza teren rezerwatu, bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowania, wykonanie utwardzonego wejścia na szlak pieszy, wykaszanie roślinności zielnej oraz zakrzaczeń odrastających na pieszym szlaku, edukację społeczności w zakresie ochrony lokalnej przyrody, usuwanie śmieci oraz wzmożone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne, szczególnie w okresie letnim.

Witanowszczyzna

Rezerwat przyrody *Witanowszczyzna* został utworzony Rozporządzeniem Nr 18/07 Wojewody Podlaskiego z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2007r. Nr 279, poz. 3201). Rezerwat w całości znajduje się na obszarze gminy Nurzec-Stacja¹³, przy czym zgodnie z granicami udostępnianymi przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, jego niewielki fragment (pas o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha) położony jest także na terenie gminy Mielnik. Jest to rezerwat leśny, którego celem ochrony jest zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łęgowych i grądów, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków górskich tj. parzydła leśnego (*Aruncus silvestris*), cebulicy dwulistnej (*Scilla bifolia*) oraz bodziszka żałobnego (*Geranium phaeum*).

Dla rezerwatu *Witanowszczyzna* ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Witanowszczyzna" (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2016 r. poz. 3178), w którym zidentyfikowano oraz określono sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu, a także określono działania ochronne z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji. Jako działania ochronne wskazano: eliminację z drzewostanu gatunków obcych geograficznie, przebudowę drzewostanu, poprawę struktury gatunkowej i wiekowej w zbiorowiskach grądowych i łęgowych, usuwanie obcej i ekspansywnej topoli hybrydowej oraz zachowanie i pielęgnacja stanowiska parzydła leśnego, pielęgnacja młodników na odnowionych gniazdach, ochrona czynna stanowisk bodziszka żałobnego oraz zbiorowisk nieleśnych, zwalczanie obcych gatunków roślin, a także bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań, edukację społeczności w zakresie ochrony lokalnej przyrody, usuwanie śmieci, wzmożone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne, szczególnie w okresie letnim, dochodzenie zwierzyny łownej postrzelonej

¹³ Zgodnie z ustanawiającym je rozporządzeniem, wyłącznie na terenie gminy Nurzec-Stacja

poza granicami rezerwatu.

7.12.3 Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu został powołany uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 128). Obecnie podstawą prawną dla istnienia i wyznaczenia granic OChK Dolina Bugu jest uchwała Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2020 r. poz. 2245), zmieniona uchwałą Nr LX/898/2023 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2023 r. poz. 6812). Celem utworzenia OChK Dolina Bugu jest czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Bugu oraz kompleksów leśnych Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej posiadających wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu zakazuje się:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
4. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
5. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W odniesieniu do ww. zakazów obowiązują odstępstwa wskazane w art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także inne, wyszczególnione w przytoczonych powyżej uchwałach, tj.:

I. Zakaz, o którym mowa w ww. pkt. 2 nie dotyczy:

1) tworzących zadrzewienia śródpolne:

- a. krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,
- b. drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza: 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego, 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego, 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew, - których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie roją szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

II. Zakazy, o których mowa w ww. pkt. 3 i pkt. 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

- 1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- 3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- 4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1056 z późn. zm.);
- 5) na terenie nieruchomości:
 - a. w obrębie Mielnik, gm. Mielnik, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki: nr 4881, 5196/56, 5196/71, 5196/72, 5405/6, 5405/7, 5405/8, 5405/9, 5405/10, 5414, 5415/1, 5415/2, 5420, 5421, 5735/4, 5735/5,
 - b. w obrębie Radziwiłłówka, gm. Mielnik, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki: nr 312 i 321/35,
 - c. w obrębie Niemirów, gm. Mielnik, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki: nr 643/2, 643/3, 643/4, 643/6 i 643/7,
 - d. (...)
 - e. w obrębie Sutno, gm. Mielnik, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki: nr 566/2 i 566/3,
 - f. w obrębie Moszczona Królewska, gm. Mielnik oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 756/1.

III. Zakaz, o którym mowa w ww. pkt. 7 nie dotyczy:

- 1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;
 - 2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293);
 - 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
 - 4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;
 - 5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:
 - a. nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,
 - b. nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;
 - 6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w ww. pkt. 7 lit. b, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;
 - 7) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania;
 - 8) części Obszaru położonych w gm. Mielnik wzdłuż Cieku spod Niemirowa;
 - 9) części Obszaru wskazanych na mapach poglądowych stanowiących załącznik nr 3 do uchwały z 2020 r. Zasięg tych części Obszaru wyznaczają współrzędne geograficzne punktów załamania ich granic Obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych „PL-1992”, których wykaz stanowi załącznik nr 4 do uchwały z 2023 r.
- IV. Zakaz, o którym mowa w ww. pkt 4 nie dotyczy nieruchomości położonych w obrębie Mielnik, gmina Mielnik oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki nr: 5403/3, 6102/7, 6114/31, 6114/35, 6114/38.

7.12.4 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Głogi został powołany uchwałą Nr XXIX/132/94 Rady Gminy w Mielniku z dnia 26 maja 1994 roku. Obecnie podstawą prawną dla istnienia

i wyznaczenia granic ZPK Głogi jest uchwała Nr XXV/148/06 Rady Gminy Mielnik z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Głogi”¹⁴. Celem utworzenia ZPK Głogi jest ochrona fragmentu krawędzi przełomowej doliny Bugu, charakteryzującej się bogatą rzeźbą terenu, rzadką roślinnością kserotermiczną i wysokimi walorami krajobrazowymi. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Głogi znajduje się w całości w obrębie ewidencyjnym Mielnik, w południowej części gminy, i zajmuje powierzchnię 56,09 ha.

Na terenie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Głogi zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 9) umieszczania tablic reklamowych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych gminy Mielnik zlokalizowanych jest pięć użytków ekologicznych.

7.12.5 Użytki ekologiczne

W granicach gminy Mielnik zlokalizowanych jest pięć użytków ekologicznych:

¹⁴ zmieniona uchwałą Nr XIII/79/12 Rady Gminy Mielnik z dnia 24 lutego 2012 r. oraz uchwałą Nr XXI/139/13 Rady Gminy Mielnik z dnia 22 marca 2013 r., obie w sprawie wyrażenia zgody na zniesienie formy ochrony przyrody w Zespole Przyrodniczo-Krajobrazowym "Głogi" w związku z realizacją inwestycji celu publicznego

1. Wilanowo - położony na działce nr 440/5 na terenie gruntów wsi Tokary,
2. Torfowa dolina - położony na działce nr 300/8 na terenie gruntów wsi Tokary,
3. Bagno przy granicy, - położony na działce 480/3 na terenie gruntów wsi Tokary,
4. Dolina Koterki - położony na działce nr 470/1 na terenie gruntów wsi Tokary,
5. Łosiowe bagno - położony na działkach nr 474/1 i 480/1 na terenie gruntów wsi Tokary.

Celem ochrony użytków ekologicznych jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych i kulturowych.

Aktualnie obowiązującym aktem normatywnym dla wszystkich użytków ekologicznych znajdujących się w granicach gminy jest Uchwała Nr XXIII/184/21 Rady Gminy Mielnik z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie użytków ekologicznych występujących na terenie Gminy Mielnik (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2021 r. poz. 2786), która w stosunku do użytków ekologicznych wprowadza następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania użytku ekologicznego;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- 4) umieszczania tablic reklamowych.

7.12.6 Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie gminy Mielnik znajduje się obecnie 8 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa z gatunków: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, sosna pospolita, oraz głazy narzutowe. Szczegółowy wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Mielnik

źródło: dane GIOŚ

lp.	typ	gatunek	lokalizacja	akt prawny obowiązujący
1	głaz narzutowy „Sutno”	-	działka ew. nr 1002/2 obręb Sutno	Uchwała Nr XXIII/183/21 Rady Gminy Mielnik z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie pomników przyrody występujących na terenie Gminy Mielnik
2	drzewo „Aleksander”	Dąb szypułkowy - Quercus robur	na posesji Zespołu Szkół w Mielniku, ul. Brzeska 132, działka ew. nr 6143/1 obręb Mielnik	

3	drzewo „Mielnicka”	sosna pospolita (Pinus sylvestris)	w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 1781B, pomiędzy miejscowościami Mielnik i Osłowo, działka ew. nr 5218 obręb Mielnik	
4	drzewo „Królewska”	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	w miejscowości Moszczona Królewska przy posesji nr 46, w pasie drogowym drogi wojewódzkiej Nr 658, działka ew. nr 184 obręb Moszczona Królewska	
5	głaz narzutowy „Moszczona Królewska”	-	działka ew. nr 801 obręb Moszczona Królewska	
6	drzewo „Dworski”	Dąb szypułkowy - Quercus robur	we wsi Sutno, działka ew. nr 5701 obręb Mielnik	
7	drzewo „Tokary”	Dąb szypułkowy - Quercus robur	na terenie gruntów wsi Tokary, pomiędzy miejscowościami Koterka i Tokary, działka ew. nr 300/11 obręb Tokary	
8	drzewo „Kazimierz”	Dąb szypułkowy - Quercus robur	działka ew. nr 4892/13 obręb Mielnik	Uchwała Nr V/52/24 Rady Gminy Mielnik z dnia 15 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, zmieniona Uchwałą Nr XII/106/25 Rady Gminy Mielnik z dnia 21 listopada 2025 r.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzania lub przekształcania pomnika przyrody;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
4. umieszczania tablic reklamowych.

7.13 Powiązania ekologiczne

Głównymi powiązaniami ekologicznymi są korytarze ekologiczne, które stanowią rodzaj łącznika pomiędzy wyspami środowiskowymi, umożliwiającego swobodne przemieszczanie fauny i flory. Są to pasy terenu, po jakim przemieszczają się organizmy na daleki dystans, w którym panuje dla nich odpowiednie środowisko i warunki bezpieczeństwa. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, a także obszary bagienne, łąki, nieużytki oraz obszary pozbawione barier o charakterze antropogenicznym. Korytarze mogą mieć zasięg lokalny, regionalny, krajowy lub międzynarodowy. Tymi ostatnimi są np. trasy wędrówek ptaków. Korytarz nie zawsze jest strukturą liniową, jak np. rzeka, występują też korytarze, które nie mają ciągłości strukturalnej, ale zachowują ciągłość funkcjonalną, np. wyspy leśne stanowiące ostoje ptaków wędrownych. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych lub obszary o dużym stopniu naturalności i nagromadzenia się organizmów, skąd podejmują one ekspansję na

zewnątrz, nazywane są węzłami ekologicznymi lub jeżeli obejmują duży obszar ekologicznie zróżnicowany, obszarami węzłowymi.¹⁵

Korytarze o znaczeniu międzynarodowym i krajowym

Jedną z koncepcji przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce jest opracowany przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. W ramach ww. Projektu, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r., prawie cały obszar gminy Mielnik wyróżniono jako obszar węzłowy *Lasy Mielnickie* (GKPnC-2A), natomiast przez zachodnią część gminy przebiega korytarz ekologiczny *Dolina dolnego Bugu* (GKPnC-4). Oba należą do Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), który rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia. Jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie idzie do Parku Narodowego Ujście Warty. Obszary gminy należą także do obszaru węzłowego sieci ekologicznej województwa podlaskiego *Puszcza Mielnicka* (GKPnC-2).

Korytarze o znaczeniu regionalnym

Regionalna sieć ekologiczna województwa stanowi część krajowej sieci ekologicznej. Składa się z istniejących i projektowanych obszarów ochrony prawnej Krajowego Systemu Obszarów Chronionych (KSOCH) i Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000 – jako obszarów węzłowych, oraz z projektowanych korytarzy ekologiczno-migracyjnych – głównych, o znaczeniu kontynentalnym, i uzupełniających, o znaczeniu krajowym, łączących obszary węzłowe między sobą i z obszarami węzłowymi zewnętrznymi. Sieć ta nakłada się w części na obszary funkcjonalne wiejskie i miejskie.

Obszary węzłowe regionalnej sieci ekologicznej pełnią funkcje biocentrów o najwyższych walorach ekologicznych i są objęte:

- Europejską Siecią Obszarów Chronionych Natura 2000, tj. obszarami specjalnej ochrony ptaków OSO i specjalnymi obszarami ochrony siedlisk SOO,
- krajowym systemem prawnej ochrony przyrody, parków narodowych,
- regionalnym systemem prawnej ochrony przyrody
- rezerwatów, parków krajobrazowych i obszarów ochrony krajobrazu.

Główne korytarze ekologiczno-migracyjne regionalnej sieci ekologicznej stanowią powiązania obszarów węzłowych sieci ekologicznej województwa i kraju między sobą, a także ich powiązania z sieciami ekologicznymi województw sąsiednich, kraju i Europy. Ich zadaniem jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności, zarówno na obszarze europejskiej sieci Natura 2000, jak i na innych terenach o dużej wartości przyrodniczej. Sieć korytarzy ekologiczno-migracyjnych stanowi istotne uzupełnienie dotychczasowego regionalnego i krajowego systemu obszarów chronionych.

¹⁵ Plan ochrony parku krajobrazowego. Poradnik metodyczny, Dyrekcja ZPK w Krakowie, Kraków 1999

Uzupełniające korytarze ekologiczno-migracyjne regionalnej sieci ekologicznej tworzą doliny mniejszych rzek i jezior oraz tereny rolno-leśne, które w zdecydowanej większości nie są objęte ochroną prawną przyrody i które stanowią uzupełnienie powiązań obszarów węzłowych i głównych korytarzy ekologiczno-migracyjnych oraz umożliwiają migracje zwierząt i roślin w skali lokalnej.

Na obszarze gminy Mielnik wyodrębniono obszar węzłowy oraz fragment korytarza głównego:

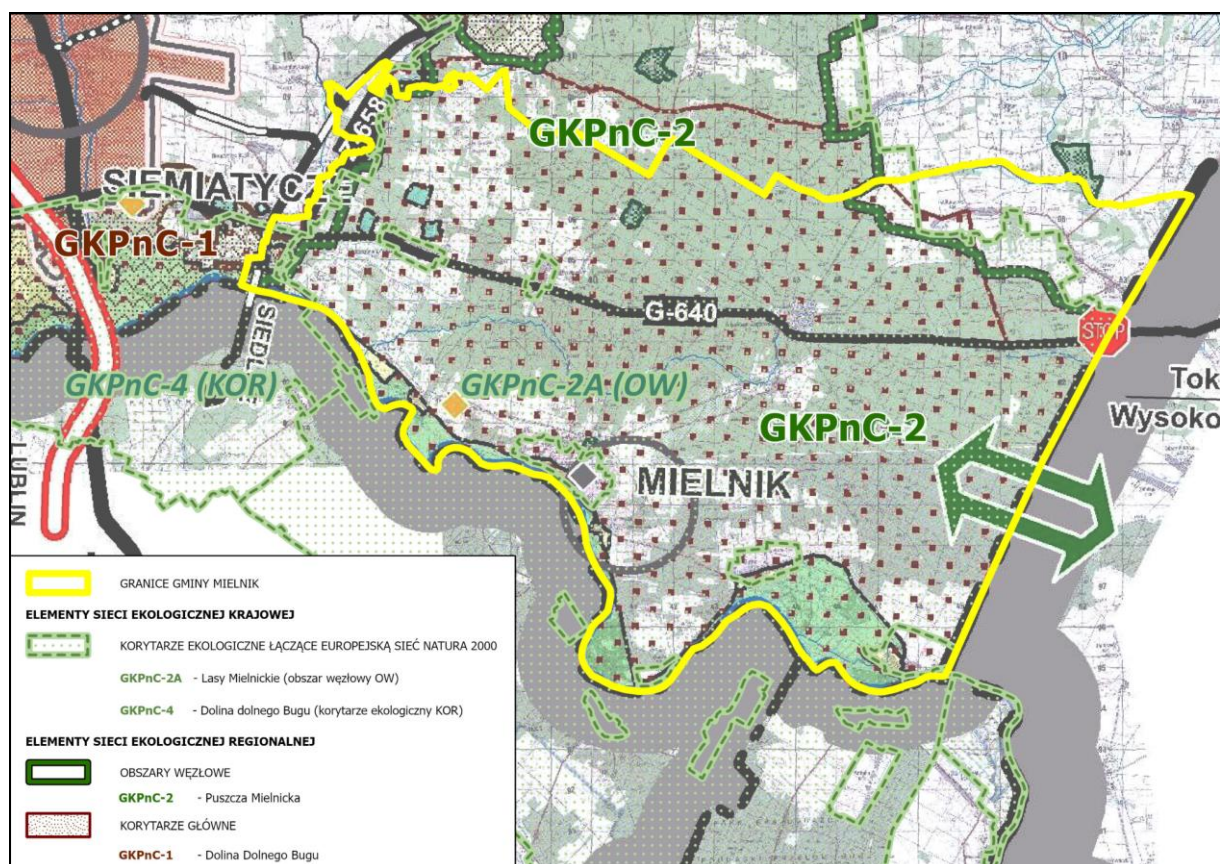
- a) obszar węzłowy GKPnC-2 *Puszcza Mielnicka* obejmujący część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”, część OSO Ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnego Bugu PLB 140001, część SOO Siedlisk Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska PLH 140011, część SOO Siedlisk Natura 2000 – Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH 200014, wraz z obszarami rolnymi i leśnymi;
- b) korytarz GKPnC-1 *Dolina Dolnego Bugu*, stanowiący jeden z głównych korytarzy ekologiczno-migracyjnych regionalnej sieci ekologicznej, obejmujący część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu i Nurca”, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”, OSO Ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnego Bugu PLB 140001, SOO Siedlisk Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska PLH 140011, SOO Siedlisk Natura 2000 – Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH 200014.

Korytarze o znaczeniu regionalnym

Najważniejszymi lokalnymi korytarzami ekologicznymi w gminie są doliny rzeczne wraz z przylegającymi do nich łąkami, polami, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w znacznym stopniu opiera się także o dobrze zachowane tereny leśne. Na terenie gminy występują także inne tereny spełniające funkcję lokalnych ciągów ekologicznych, zapewniających łączność pomiędzy terenami o istotniejszym znaczeniu. Są to lokalne płaty leśne i zadrzewienia, tereny podmokłe oraz użytki zielone i doliny lokalnych cieków lub rowów melioracyjnych, porośnięte krzewami bądź drzewami, wąwozy, szpalery drzew na miedzach i inne tereny aktywne biologicznie. Odgrywają one zasadniczą rolę dla zachowania lokalnych populacji różnych gatunków i siedlisk, stanowiąc przestrzeń migracji organizmów na mniejszych odległościach.

Rysunek 17. Krajowe i regionalne korytarze ekologiczne na obszarze gminy Mielnik i na terenach sąsiednich

źródło: Rys. nr 10 Ochrona sieci ekologicznej, złóż kopalin i gleb, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, 2017; korytarze ekologiczne PAN – warstwa shp

7.14 Zasoby krajobrazowe

Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Gmina Mielnik jest urozmaicona pod względem krajobrazowym. Najcenniejszymi elementami krajobrazu przyrodniczego są doliny rzek, szczególnie Bugu, ale także Moszczoniej, Mętnej i innych mniejszych cieków wodnych, oraz kompleksy leśne, w tym Puszcza Mielnicka rozciągająca się na północ od Mielnika po Adamowo i Nurzec-Stację. Krajobraz uzupełniają tereny otwarte o charakterze rolniczym.

Na charakter krajobrazu gminy składa się także krajobraz kulturowy. Układy przestrzenne wsi Mielnik oraz wsi Niemirow zostały ujęte w rejestrze zabytków nieruchomych. Na terenie gminy zachowały się liczne zabytki sakralne m.in.: ruiny kościoła p.w. Świętej Trójcy w Mielniku, cerkiew prawosławna p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny oraz synagoga z otoczeniem w Mielniku, kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Niemirowie, czy kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Pańskiego w Tokarach. W gminnej ewidencji zabytków ujętych jest wiele cmentarzy różnych wyznań.

8 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

8.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa podlaskiego wydzielone zostały 2 strefy, w tym *strefa podlaska*, do której należy m.in. gmina Mielnik.

Tabela 7. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ 2025

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ¹⁶	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	A	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	- ¹⁷	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa A1 – stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa D2 – stężenie ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki imisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Mielnik w 2024 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, na co miał wpływ napływ tego zanieczyszczenia z innych regionów kraju oraz sprzyjające warunki meteorologiczne (m.in. duże nasłonecznienie i brak opadów). Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku

¹⁶ dla roślin NO_x

¹⁷ nie przeprowadzono klasyfikacji

siarki, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM10 odpowiednio poziomy dopuszczalne lub docelowe zostały dotrzymane. W ocenie uzyskały klasę A.

Zgodnie z raportem wojewódzkim dotyczącym jakości powietrza w województwie podlaskim ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2024 roku poziomów dopuszczalnych i docelowych badanych substancji w powietrzu. Zarejestrowano jedynie przekroczenia poziomów określonych dla celu długoterminowego dotyczących ozonu. W ostatnich latach można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych, niemniej w dalszym ciągu istotnym problemem pozostają wysokie dobowe stężenia pyłów rejestrowane w sezonie grzewczym.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) wynika z ustawy *Prawo wodne*. Badania prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) mają na celu przede wszystkim dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjalnie ekologicznym) i stanie chemicznym rzek w województwie, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W układzie zlewniowym, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), obszar gminy znajduje się w zasięgu pięciu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych, które scharakteryzowano w tabeli poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w gminie Mielnik

źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022

numer i nazwa JCWP	Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie RW200012267145533	Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	Pulwa do granicy państwa RW200010267145471	Mętna RW20001026714554	Moszczona RW200010267145569.
status	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód
stan	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	zły stan wód

numer i nazwa JCWP	Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie RW200012267145533	Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	Pulwa do granicy państwa RW200010267145471	Mętna RW20001026714554	Moszczona RW200010267145569.
rodzaj presji determinującej stan wód	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe) chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje troficzne – źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) hydromorfologiczne – obiekty mostowe - rzeki pozostałe chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	presje troficzne- źródła przemysłowe presje z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - ścieki przemysłowe i komunalne oraz depozycja atmosferyczna hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	-	Presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); presje chemiczne – rozproszone - rozwój rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;
cele środowiskowe	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiota, certy); zapewnienie drożności cieku według wymagań chronionych dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiota); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, Miedź, MIR, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	niezagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (mniej rygorystyczny cel)	NIE	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)
Jcw przeznaczone do poboru wody	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi				

numer i nazwa JCWP	Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie RW200012267145533	Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	Pulwa do granicy państwa RW200010267145471	Mętna RW20001026714554	Moszczona RW200010267145569.
na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi					
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	TAK - JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód				
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	TAK – rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne	TAK – rezerwat przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne	TAK – rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu	TAK – obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000	TAK –obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym				

Dla aktualnie wyznaczonych JCWP brak bieżących wyników badań monitoringowych, natomiast znane są wyniki monitoringu JCWP ujętych w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – wówczas obszar gminy położony był w zasięgu siedmiu JCWP rzecznych:

- *Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki* (PLRW200021266559) – JCWP monitorowana w latach 2016-2021,
- *Dopływ spod Niemirowa* (PLRW2000172665538) – JCWP monitorowana w latach 2019-2021,
- *Dopływ z Wólki* (PLRW20001726654821) – JCWP monitorowana w latach 2019-2021,
- *Pulwa do granic RP* (PLRW2000172665469) – JCWP monitorowana w latach 2018-2021,
- *Moszczona* (PLRW2000172665569) – JCWP monitorowana w latach 2018-2021,
- *Mętna* (PLRW200017266554) - JCWP monitorowana w roku 2021,

- *Bug od Krzyny do Niemirowa* (PLRW2000212665533) - – JCWP monitorowana w latach 2018-2021.

Tabela 9. Ocena stanu wód powierzchniowych

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

Nazwa i kod JCWP	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki PLRW2000212665559	Bug - Kózki, lewy brzeg	IV (2019)	I (2019)	>II (2019)	słaby (2019)	poniżej stanu dobrego (2021)	zły (2020)
Dopływ spod Niemirowa PLRW2000172665538	Dopływ spod Niemirowa - ujście do Bugu	II (2019)	IV (2019)	I (2019)	dobry (2019)	poniżej stanu dobrego (2021)	zły (2021)
Dopływ z Wólki PLRW20001726654821	Dopływ z Wólki - ujście	III (2021)	I (2019)	>II (2021)	umiarkowany (2021)	poniżej stanu dobrego (2021)	zły (2021)
Pulwa do granic RP PLRW2000172665469	Pulwa do granic RP - ujście	IV (2021)	V (2021)	>II (2021)	słaby (2021)	dobry (2021)	zły (2021)
Moszczona PLRW2000172665569	Moszczona - ujście do Bugu	III (2021)	I (2021)	>II (2021)	umiarkowany (2021)	dobry (2021)	zły (2021)
Mętna PLRW200017266554	Mętna - ujście do Bugu	IV (2021)	I (2021)	>II (2021)	słaby (2021)	bd	zły (2021)
Bug od Krzyny do Niemirowa PLRW2000212665533	Bug - Gnojno	IV (2021)	I (2018)	>II (2021)	słaby (2021)	poniżej stanu dobrego (2020)	zły (2021)

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny, określono jako dobry.

Gmina Mielnik położona jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych: JCWPd nr 55 (PLGW200055), JCWPd nr 57 (PLGW200057) i JCWPd nr 67 (PLGW200067).

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022)* wszystkie ww. JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy).

Ww. JCWPd znajdują się w wykazie wód podziemnych przeznaczonych do poboru na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Tabela 10. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Mielnik

źródło: Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022

kod JCWPd	stan chemiczny	stan ilościowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zidentyfikowane presje znaczące
PLGW200055	dobry	dobry	niezagrożona	chemiczna - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
PLGW200057	dobry	dobry	niezagrożona	chemiczna - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
PLGW200067	dobry	dobry	niezagrożona	-

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Mielnik był wyznaczony punkt pomiarowy dla wód JCWPd nr 55. Najbliżej usytuowane punkty pomiarowe, w których prowadzone były badania jakości wody w JCWPd nr 57 znajdowały się na terenie gminy Nurzec-Stacja, zaś w JCWPd nr 67 w gminie Janów Podlaski (woj. lubelskie). Oceniono, że wody podziemne w tych punktach były bardzo dobrej (klasa I), dobrej (klasa II) i zadowalającej (klasa III) jakości.

Tabela 11. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punkcie pomiarowym w rejonie gminy Mielnik w 2022 r.

źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023

miejscowość, gmina (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	Stratygrafia	zwierciadło wody	typ ośrodka wodonośnego	użytkowanie terenu	klasa jakości w punkcie
Mielnik, gm. w. Mielnik (264)	55	Q (czwartorzęd)	swobodne	porowy	las	II (wody dobrej jakości)
Tymianka, gm. w. Nurzec-Stacja (2546)	57	Q (czwartorzęd)	napięte	porowy	zabudowa wiejska	I (wody bardzo dobrej jakości)
Tymianka, gm. w. Nurzec-Stacja (6474)	57	Q (czwartorzęd)	swobodne	porowy	zabudowa wiejska	III (wody zadowalającej jakości)
Janów Podlaski, gm. w. Janów Podlaski (1977)	67	Q (czwartorzęd)	swobodne	porowy	grunty orne	II (wody dobrej jakości)

8.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Główne zagrożenia środowiska występujące na terenie gminy Mielnik to:

- niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej – w 2024 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało jedynie 25,8% ogółu ludności¹⁸. Spływ nieoczyszczonych ścieków bytowych niesie za sobą zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, powierzchniowych oraz gleb, a tym samym siedlisk i żyjących tam gatunków zwierząt – należy dążyć do utworzenia sieci kanalizacyjnej, a w przypadku terenów, gdzie jest to niemożliwe ze względów technicznych lub ekonomicznych – regularnie kontrolować częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków;
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków;
- hałas, którego głównym źródłem jest droga wojewódzka nr 640 i nr 658, a w mniejszym stopniu także drogi powiatowe i drogi gminne – możliwe jest ograniczenie uciążliwości akustycznych poprzez lokalizacje pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg przebiegających przez tereny zabudowane, modernizację nawierzchni drogowych (wymiana na cichą nawierzchnię).

9 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Analiza polityki przestrzennej gminy zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych, podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2026 roku.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

¹⁸ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za rok 2024

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

10.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spełzania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z Systemem Osłony Przeciwośuwiskowej (SOP) opracowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy Mielnik nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Zagrożenie powodziowe

W gminie Mielnik zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) opracowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Na MZP w granicach gminy Mielnik wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) i o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), a także obszary zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$, tzw. wody pięćsetletnie). Rzeka Bug w granicach gminy jest nieobwałowana.

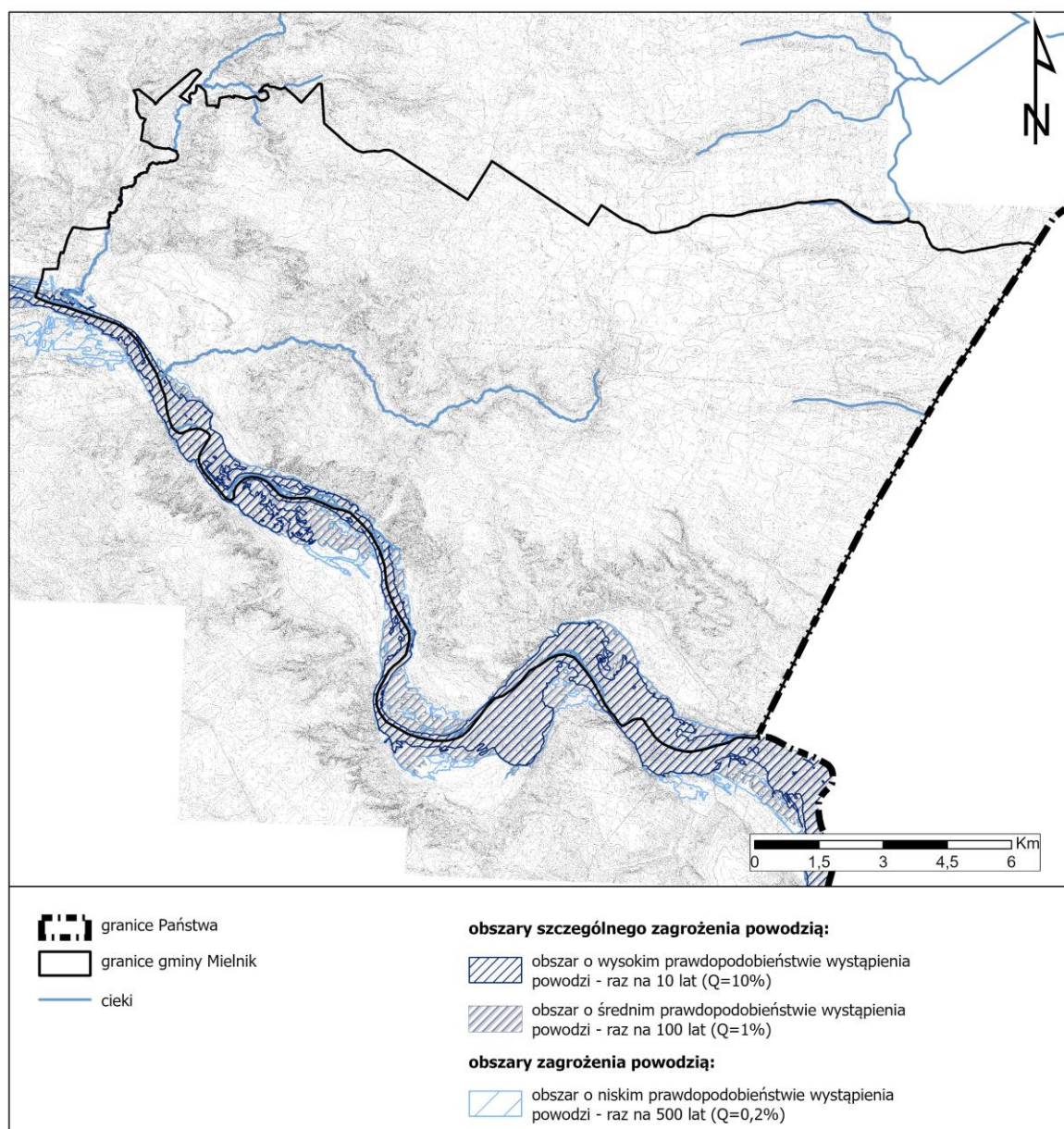
Zgodnie z MRP w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Bug znajdują się głównie użytki zielone, tereny leśne i zieleń naturalna w dolinie rzecznej. Budynki mieszkalne i gospodarcze narażone na zalanie wodami powodziowymi znajdują się przede wszystkim w Mielniku, w części Zagórze, i we wsi Wajków.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi. Ponadto na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960) obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowanie oraz lokalizowanie nowych cmentarzy.

W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Rysunek 18. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Klimat akustyczny na terenie gminy warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu i jakość sieci drogowej oraz występowanie zakładów produkcyjnych, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy oraz hałas związany z rolnictwem.

Mielnik nie jest gminą silnie narażoną na uciążliwości hałasowe. Głównym źródłem emisji hałasu w gminie jest komunikacja drogowa – przede wszystkim droga wojewódzka

nr 640 i nr 658.

Hałas komunalno-bytowy występuje na terenach zabudowy mieszkaniowej. Jego poziom zależy od intensywności i charakteru tej zabudowy. Największy poziom osiąga w centralnych częściach miejscowości.

Innymi źródłami hałasu występującymi na terenie gminy są niewielkie zakłady produkcyjne, warsztaty samochodowe, stolarskie itp., przy czym nie są to źródła szczególnie uciążliwe. Na terenie gminy Mielnik nie występują obiekty produkcyjne o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałasu. Stosunkowo niewielka ilość zakładów przemysłowych znajdujących się na terenie gminy i niewielka ich presja akustyczna pozwala stwierdzić, że ich bezpośredni wpływ daje się odczuć wyłącznie w bezpośrednim sąsiedztwie.

Ponadto część gminy jest użytkowana rolniczo - hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Istniejący hałas można eliminować lub ograniczać poprzez stosowanie środków technicznych, czy technologicznych, np. poprzez poprawę stanu nawierzchni istniejących dróg. Innym sposobem na eliminację hałasu jest stosowanie środków organizacyjnych np. wprowadzanie stref wyłączonych z ruchu lub z ograniczeniem prędkości w obszarach zabudowanych. Uciążliwości hałasowe można natomiast ograniczyć poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych, np. zwiększenie zieleni w otoczeniu dróg. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężania hałasu jest także monitoring.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne emitujące promieniowanie w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz¹⁹. Pola elektromagnetyczne są czynnikiem fizycznym powszechnie występującym w środowisku. Wpływ ich promieniowania zależy od częstotliwości oraz od wysokości jego natężenia. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaznikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne.

Pola elektromagnetyczne stanowią uciążliwość dla środowiska, stąd przepisy szczególne w zakresie lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne do środowiska zapewniają separację obszarów emisji ponadnormatywnej z obszarami dostępnymi dla ludności. Dla linii elektroenergetycznych powinno wyznaczać się strefy ochronne, które stanowią obszary znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie tych linii, tworzone w celu ochrony ludzi i mienia przed skutkami działania linii. Szerokość pasa ochronnego jest ustalana indywidualnie dla danej linii przy uwzględnieniu wymagań podanych w normach oraz danych konstrukcyjnych linii. Wpływ na szerokość strefy ochronnej ma m.in. napięcie znamionowe linii elektroenergetycznej, a także czynniki takie jak: izolacja przewodów, maksymalna temperatura przewodu, obciążenie oblodzeniem, ale też konstrukcja danego budynku czy warunki lokalne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności

¹⁹ definicja zawarta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U z 2025r., poz. 647)

od funkcji obszaru określają szczegółowo przepisy odrębne²⁰.

Przez obszar gminy Mielnik przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110 kV), linie średniego (15kV) i niskiego (0,4kV) napięcia. Linie elektroenergetyczne wprowadzają ograniczenia w możliwości zabudowy terenów wokół nich, gdzie szerokości pasów o ograniczonym sposobie użytkowania wynoszą:

- dla napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokich napięć – 20 m od osi linii (22,5 m od linii dwutorowej),
- dla napowietrznej linii elektroenergetycznej średnich napięć – 7 m od osi linii,
- dla napowietrznej linii elektroenergetycznej niskich napięć – 3 m od osi linii,
- dla kablowej linii elektroenergetycznej wysokich napięć – 10 m od osi linii.

W pasach o ograniczonym sposobie użytkowania linii elektroenergetycznych dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń budowlanych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z planem zagospodarowania województwa, w graniach gminy planowana jest budowa linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110kV Adamowo – Hołowczyce.

Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna.

Na terenie gminy Mielnik nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów gospodarczych poprzez spalanie paliw stałych, gazowych i ciekłych oraz w niewielkim stopniu z wykorzystaniem energii elektrycznej. Struktura gospodarki cieplnej oparta jest na węglu kamiennym. Na terenie gminy Mielnik nie ma obecnie możliwości zmiany systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem.

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg, głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Gazociąg wysokiego ciśnienia

Na terenie gminy Mielnik występuje sieć gazowa zarówno wysokiego, jak i średniego ciśnienia. Przez gminę przechodzi zasilający gazociąg wysokiego ciśnienia północno-wschodniego układu gazu importowanego z Rosji DN 1000/700 Wysokoje – Hołowczyce – Rembelszczyzna, wraz z odgałęzieniem stanowiącym dystrybucyjny gazociąg w/c DN 100 Mielnik – Siemiatycze.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448)

Ze względów bezpieczeństwa dla gazociągów wysokiego ciśnienia wyznacza się strefy kontrolowane. Szerokość strefy kontrolowanej gazociągu, zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013r. , poz. 640), zależy od roku jego budowy (wydania pozwolenia na budowę), średnicy, ciśnienia nominalnego oraz rodzaju obiektu lokalizowanego w jego sąsiedztwie. W strefach kontrolowanych występują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. Zgodnie z przywołanym wyżej Rozporządzeniem w strefach kontrolowanych nie należy m.in. wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania, ponadto nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 2,0 m od gazociągów o średnicy do DN 300 włącznie i 3,0 m od gazociągów o średnicy większej niż DN 300, licząc od osi gazociągu do pni drzew. Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

Rurociągi przesyłowe

Przez gminę przebiega wschodni odcinek infrastruktury naftowej biegnącej między granicą państwową z Białorusią a Płockiem. Na terenie gminy Mielnik, we wsi Adamowo, znajduje się Baza Adamowo w zarządzie PERN S.A. W bazie odbywa się magazynowanie ropy naftowej w zbiornikach o pojemności od 32 do 100 tysięcy m³. Przez gminę poprowadzone są rurociągi naftowe o średnicach: DN600, DN610, DN700 i DN800 od granicy z gminą Siemiatycze, przez Bazę Adamowo do granicy państwa. W obrębie Maćkowicze znajduje się stacja zasuw SZ110. Planowana jest budowa dalekosiężnego rurociągu przesyłowego Odessa-Brody-Płock, od Bazy Adamowo w kierunku południowo-wschodnim, którego przebieg wyznaczony jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik w korytarzu lokalizacji ropociągu, przyjętego 26 maja 2017 Uchwałą Nr XXIII/142/17 Rady Gminy Mielnik.

Załącznik do Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 lipca 2023 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, bazy i stacje gazu płynnego, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1707) określa minimalne wymiary stref zagrożenia wybuchem dla urządzeń technologicznych bazy paliw płynnych, bazy gazu płynnego, stacji paliw płynnych i stacji gazu płynnego oraz rurociągów przesyłowych dalekosiężnych. Wszelkie planowane inwestycje podziemne i naziemne w strefach bezpieczeństwa oraz w ich pobliżu należy projektować zgodnie z powyższym rozporządzeniem.

Dla rurociągów naftowych DN 600, DN 610, DN 700, DN 800 należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości min. 20 m (po 10 m licząc od osi rurociągu). Strefa bezpieczeństwa powinna być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia, np. rolniczo lub jako zieleń, oraz powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, ogrodzeń, parkingów, składów materiałów itp. Nie należy sadzić pojedynczych drzew w odległości mniejszej niż 5 m od rurociągów naftowych. Dopuszcza się lokalizację budynków w odległości minimum 20 m od osi rurociągów naftowych oraz co najmniej 15 m od stacji zasuw (licząc od ogrodzenia tych stacji).

11 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, lecz określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przyjętym uchwałą nr XXXVI/330/2017 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowa-

niem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Mielnik.

12 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ww. ustawy, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego gminy Mielnik, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii. Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że analiza oddziaływań projektu planu ogólnego na środowisko, w tym ludzi, ma charakter ogólny i orientacyjny. Wynika to z samej istoty oraz funkcji planu ogólnego. Celem planu ogólnego jest bowiem wskazanie stref planistycznych o szerokich profilach funkcjonalnych, nie zaś szczegółowe określenie sposobów zagospodarowania poszczególnych terenów. Plan ogólny pełni rolę dokumentu kierunkowego, wyznaczającego ramy polityki przestrzennej gminy Mielnik oraz zasady ich kształtowania w ujęciu strategicznym. Z tego względu ustalenia planu ogólnego odnoszą się do kategorii funkcjonalnych i strukturalnych przestrzeni, a nie do konkretnych form użytkowania terenu czy szczegółowych parametrów inwestycyjnych. W związku z tym analiza oddziaływań na środowisko na tym etapie może mieć jedynie ogólny charakter i identyfikować potencjalne kierunki i rodzaje wpływów, takich jak oddziaływania urbanizacyjne, komunikacyjne czy przyrodnicze, nie jest zaś możliwe przeprowadzenie szczegółowej oceny skutków środowiskowych dla konkretnych inwestycji czy rozwiązań przestrzennych. Dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opracowywanych w oparciu o ustalenia planu ogólnego, możliwe będzie dokonanie pogłębionej analizy oddziaływania na środowisko, uwzględniającej konkretne funkcje terenów, parametry zabudowy oraz rzeczywiste warunki lokalne. Takie podejście jest uzasadnione zakresem merytorycznym planu ogólnego oraz wymogami racjonalnego planowania przestrzennego — pozwala zachować spójność pomiędzy poziomem szczegółowości dokumentu planistycznego a adekwatnym poziomem szczegółowości prognozy środowiskowej. Strefy planistyczne wskazane w planie ogólnym posiadają szeroki profil funkcjonalny, umożliwiając różnorodne formy przyszłego zagospodarowania. Na tym etapie planowania nie są jeszcze przesądzone konkretne funkcje terenu, parametry zabudowy, przebieg infrastruktury technicznej ani lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym ocena potencjalnych oddziaływań środowiskowych może dotyczyć wyłącznie kierunków

i tendencji przekształceń przestrzennych, a nie ich dokładnego zasięgu, natężenia ani charakteru.²¹

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), w każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu podstawowego (obligatoryjnego), stanowiącego trzon funkcjonalny danej strefy, oraz może obejmować tereny określone w ramach profilu dodatkowego. Oznacza to, że funkcje wymienione w profilach podstawowych dla poszczególnych stref planistycznych ujęte w ww. rozporządzeniu stanowią niezmienny element struktury planistycznej wynikający bezpośrednio z przepisów i nie ma możliwości wykluczenia którejkolwiek z nich. Ograniczenie to ma istotne znaczenie dla zachowania jednolitych zasad klasyfikacji i interpretacji stref planistycznych w skali kraju. Jednocześnie ww. rozporządzenie daje możliwość uzupełnienia profilu podstawowego o profile dodatkowe, których dobór uzależniony jest od lokalnych uwarunkowań, potrzeb rozwojowych i kierunków polityki przestrzennej gminy. Określenie profilu dodatkowego umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego. Wybór profili dodatkowych stanowi elastyczne narzędzie umożliwiające dopasowanie ustaleń planu ogólnego do specyfiki lokalnej przestrzeni, przy jednoczesnym zachowaniu ram wyznaczonych przez profil podstawowy.

Podsumowując: profil podstawowy określa zasadniczy kierunek i charakter zagospodarowania przestrzeni w obrębie strefy, a jego zadaniem jest zapewnienie spójności funkcjonalno-przestrzennej w skali całej gminy, zaś profil dodatkowy umożliwia dopasowanie ustaleń planu ogólnego do specyfiki lokalnej przestrzeni, przy jednoczesnym zachowaniu ram wyznaczonych przez profil podstawowy. Takie rozwiązanie umożliwia zrównoważenie dwóch kluczowych zasad planowania przestrzennego – z jednej strony zapewnia stabilność i jednolitość systemu planistycznego, a z drugiej pozwala na dostosowanie treści dokumentu do realnych potrzeb i potencjałów rozwojowych gminy.

W analizowanym projekcie planu ogólnego gminy Mielnik dla każdej strefy wskazano wymagany profil podstawowy oraz, tam gdzie było to uzasadnione analizą uwarunkowań przyrodniczych, funkcjonalnych i społeczno-gospodarczych, wprowadzono odpowiednie profile dodatkowe. Pozwoliło to na zachowanie zgodności z przepisami prawa, a jednocześnie na zróżnicowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w sposób odpowiadający lokalnym potrzebom rozwoju gminy.

Zapisy planu ogólnego gminy Mielnik będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten będzie miał także decydujące znaczenie przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy, określając, gdzie możliwe są inwestycje budowlane, a gdzie teren powinien pozostać niezabudowany. Dzięki temu plan ogólny zapewni harmonijny rozwój gminy, zgodny z polityką przestrzenną, uwzględniając potrzeby mieszkańców oraz ochronę środowiska.

²¹ Za: *Proгноza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Kodeń*, 2025

12.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego gminy Mielnik, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dopiero na etapie ich sporządzania możliwe będzie dokonanie pogłębionej analizy oddziaływania na środowisko, uwzględniającej konkretne funkcje terenów, parametry zabudowy oraz rzeczywiste warunki lokalne.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Na terenie gminy Mielnik obowiązuje 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują 4% powierzchni gminy. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi, iż ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących dla gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

W odniesieniu do terenów usługowych czy terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia. W raporcie wykonanym na potrzeby procedury (lub karcie informacyjnej przedsięwzięcia, jeśli raport nie jest wymagany) ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie

negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Uciążliwości odorowe

Wyznaczone w planie ogólnym strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ) oraz strefy produkcji rolniczej (SR) umożliwią rozwój istniejących i powstanie nowych obiektów służących gospodarce rolnej w zakresie przetwórstwa zbóż, czy owoców, a także rozwój produkcji rolnej w innych branżach np. hodowli zwierząt gospodarskich. W wybranych strefach produkcji rolniczej (SR) i wybranych strefach otwartych (SO) dopuszcza się także lokalizację biogazowni.

W przypadku realizacji w strefach SZ i SR obiektów hodowlanych, takich jak chlewnie, czy kurniki, lub w wybranych strefach SR i SO biogazowni, istnieje możliwość wystąpienia emisji substancji złowonnych mogących powodować uciążliwości odorowe dla najbliższego otoczenia. Źródłem powstawania odorantów w budynkach inwentarskich są zwierzęta, ich odchody, pasza oraz praca urządzeń i procesy technologiczne. Oddziaływanie obiektu uzależnione jest od jego wielkości, rodzaju zwierząt, sposobu odżywiania, systemu utrzymania (ściółkowy, bezściółkowy), częstotliwości usuwania odchodów, miejsca składowania odchodów, czyszczenia stanowisk, sposobu wentylacji budynków, parametrów meteorologicznych, czy właściwości odchodów. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie (Dz. U. z 2023 r., poz. 297) budowle rolnicze uciążliwe dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie, zapachy lub wydzielanie się substancji toksycznych, powinny być odizolowane od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio- i wysokopiennej. W ww. rozporządzeniu wskazuje się także minimalne odległości budowli rolniczych m.in. od pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi na działkach sąsiednich. W przypadku biogazowni źródłami emisji substancji złowonnych mogą być m.in. pojazdy dostarczające substrat, zbiorniki i silosy, w których przechowywane są substraty, komory fermentacyjne, zbiorniki na masę pofermentacyjną, zbiorniki na przefermentowaną biomase, czy niewłaściwe odsiarczanie biogazu, przy czym poprawna eksploatacja biogazowni nie powinna stwarzać żadnych uciążliwości poza terenem zakładu, na którym jest zlokalizowana, w tym także na otwartym terenie zakładu. W celu ograniczenia wpływu biogazowni na stan środowiska ważna jest prawidłowa realizacja prac budowlanych i montażowych. Niewłaściwe wykonanie połączeń instalacji, a także wszelkiego rodzaju nieszczelności na etapie eksploatacji mogą być źródłem rozszczelnienia instalacji, a tym samym emisji substancji złowonnych do środowiska.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) chów lub hodowla zwierząt, w zależności od ilości dużych jednostek przeliczeniowych (DJP)²², podobnie jak biogazownia, może stanowić przedsięwzięcie zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które powinno mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia. W karcie lub raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się typ, wielkość i zasięg emisji do

²² Duża jednostka przeliczeniowa (DJP) to umowna jednostka zwierząt hodowlanych w gospodarstwie. Jeden DJP (1 DJP) odpowiada jednej krowie o masie pięćset kilogramów lub innym zwierzętom, z wyłączeniem ryb, o łącznej masie pięćset kilogramów

powietrza, w tym także emisji substancji złoonych, mogących powodować uciążliwości odorowe, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących emisją substancji złoonych ani narażeniem ludzi na uciążliwości odorowe, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W odniesieniu do obiektów hodowlanych, które mogą w przyszłości powstać w obrębie wyznaczonych stref SZ i SR, oraz biogazowni mogących powstać w wybranych strefach SR i SO, to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości dokładnej lokalizacji, rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Na terenie gminy Mielnik znajdują się linie elektroenergetycznymi wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokościach zależnych od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu ludzi, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom. W uzasadnieniu do planu ogólnego wskazano, że dla ww. linii elektroenergetycznych obowiązują pasy technologiczne, gdzie występują ograniczenia w zagospodarowaniu:

- dla napowietrznej linii 110 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 24 m (po 12 m licząc od osi linii),
- dla napowietrznej linii 15 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 15 m (po 7,5 m licząc od osi linii).

W granicach pasa technologicznego istniejącej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia w projekcie planu ogólnego wyznaczono przede wszystkim strefy SO, ale także, w nieznacznym stopniu, strefy SJ, SZ, SU, SN, SC, SP, SR, SI i SK. Szczegółowe ustalenia dla wszystkich tych terenów, w tym wyznaczenie pasów technologicznych od linii elektroenerge-

tycznych z zakazem lokalizacji zabudowy, powinny zostać zawarte w sporządzonych dla tych obszarów miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Strefa od gazociągu wysokiego ciśnienia

Przez tereny gminy Mielnik przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia DN100 i DN1000. Ze względów bezpieczeństwa od gazociągu wysokiego ciśnienia ustala się strefę kontrolowaną, w której występują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013r. , poz. 640) w strefach kontrolowanych m.in. nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania. Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

W zasięgu gazociągów wysokiego ciśnienia w projekcie planu ogólnego wyznaczono głównie strefy otwarte SO, a także w nieznacznym stopniu strefy SJ, SN, SI, SR, SU i SK. Szczegółowe ustalenia dla wszystkich tych terenów, w tym wyznaczenie strefy kontrolowanej od gazociągu z zakazem lokalizacji zabudowy, powinny zostać zawarte w sporządzonych dla tych obszarów miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Strefa bezpieczeństwa od rurociągu naftowego

Przez gminę przebiegają rurociągi naftowe należące do infrastruktury naftowej biegnącej między granicą państwową z Białorusią a Płockiem, znajdującej się w zarządzie PERN S.A. Ze względów bezpieczeństwa, w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 lipca 2023 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, bazy i stacje gazu płynnego, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1707) określono minimalne wymiary stref zagrożenia wybuchem m.in. dla rurociągów przesyłowych dalekosiężnych. Wszelkie planowane inwestycje podziemne i naziemne w strefach bezpieczeństwa oraz w ich pobliżu należy projektować zgodnie z powyższym rozporządzeniem. Dla rurociągów naftowych DN 600, DN 610, DN 700, DN 800 należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości min. 20 m (po 10 m licząc od osi rurociągu). Strefa bezpieczeństwa powinna być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia, np. rolniczo lub jako zieleni, oraz powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, ogrodzeń, parkingów, składów materiałów itp. Nie należy sadzić pojedynczych drzew w odległości mniejszej niż 5 m od rurociągów naftowych. Dopuszcza się lokalizację budynków w odległości minimum 20 m od osi rurociągów naftowych oraz co najmniej 15 m od stacji zasuw (licząc od ogrodzenia tych stacji).

W zasięgu rurociągu naftowego w projekcie planu ogólnego wyznaczono głównie strefy otwarte SO, a także w nieznacznym stopniu strefy SU, SI, SN i SK. Dla strefy 74SU oraz stref SN położonych w zasięgu rurociągu naftowego, ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy i maksymalny udział powierzchni zabudowy na poziomie 0.

Szczegółowe ustalenia dla wszystkich tych terenów, w tym wyznaczenie strefy bezpieczeństwa od rurociągu z zakazem lokalizacji zabudowy, powinny zostać zawarte w sporządzonych dla tych obszarów miejscowych planach zagospodarowania

przestrzennego.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²³ na terenie gminy Mielnik występuje zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: PERN S.A. Baza Adamowo. Zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 r., poz. 138) zaklasyfikowanie zakładu do ZDR wynika z ryzyka wystąpienia dużego pożaru na terenie zakładu lub rozlewiska spowodowanego awarią rurociągu technologicznego. Zakład ten znajduje się na terenie działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Siemiatyczach. Zgodnie z przepisami odrębnymi, zakład o dużym ryzyku powstania awarii przemysłowej powinien być zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi oraz środowiska.

Projekt planu ogólnego na terenie występowania ww. zakładu o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej wyznaczył strefę infrastrukturalną 8SI, której profil podstawowy stanowi teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, zaś profil dodatkowy: teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Powyższa strefa infrastrukturalna otoczona jest głównie strefami otwartymi (7SO i 8SO), których profil podstawowy w projekcie planu ogólnego stanowi teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym dopuszczono wyłącznie teren zieleni urządzonej. W sąsiedztwie strefy 8SI zlokalizowana jest także strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną 2SW – ze względu na istniejącą już tam zabudowę, oraz strefa zieleni i rekreacji 30SN, pełniąca rolę buforu dla wyznaczonej strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 115SJ. Projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych ustaleń w odniesieniu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska w obrębie zwartej zabudowy miast i wsi zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, przy czym zapisy te nie dotyczą budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny

²³ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowne>

przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lokalizuje się m.in. w bezpiecznej odległości od siebie, od wielorodzinnych budynków mieszkalnych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów chronionych ustanowionych w trybie ustawy o ochronie przyrody, od upraw wieloletnich, od stref ochronnych ujęć wód oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Istniejącym zakładom, dla których bezpieczna odległość nie została zachowana, organy Inspekcji Ochrony Środowiska, po uzyskaniu opinii właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej, mogą wydać decyzję w zakresie nałożenia dodatkowych zabezpieczeń technicznych, aby zmniejszyć niebezpieczeństwa, na jakie są narażeni ludzie. W przypadku zakładu o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej zlokalizowanym na terenie gminy Mielnik ustalenia projektu planu ogólnego są zgodne z powyższymi przepisami – przedmiotowy zakład zlokalizowany jest poza zwartą zabudową wsi, a także w bezpiecznej odległości od obiektów wskazanych w przywołanej wyżej ustawie Prawo ochrony środowiska, w tym od obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.

W odniesieniu do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, które mogą w przyszłości powstać w obrębie wyznaczonych stref gospodarczych (SP) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Ewentualne skutki środowiskowe w wyniku zdarzeń losowych wywołujących poważną awarię przemysłową w skutkach mogą być nieodwracalne, jednak samo ryzyko wystąpienia takich zdarzeń jest znikome. Zakłady stwarzające ryzyko wystąpienia poważnych awarii podlegają bardzo rygorystycznym normom prawnym i są regularnie kontrolowane pod względem zachowania bezpieczeństwa.

Zagrożenie powodziowe

W gminie Mielnik zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) i o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie). Rzeka Bug w granicach gminy jest nieobwałowana.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W projekcie planu ogólnego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono głównie strefy otwarte (7SO, 116SO, 122-123SO). W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), natomiast profilu dodatkowego nie wyznaczono oraz nie ustalono standardów urbanistycznych (z wyjątkiem minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 90-100%), z uwagi na to, że profile funkcjonalne nie dopuszczają lokalizacji zabudowy. Na części terenów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono także strefy dopuszczające zabudowę (część stref SJ, SZ, SU, SN, SK), przede wszystkim

w zasięgu istniejącej zabudowy, określając wskaźniki zagospodarowania na podstawie istniejącej zabudowy. Dla części stref w związku z zagrożeniem powodziowym ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0 i maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0%. W szczególnych przypadkach, w miejscowości Wajków i Niemirów, dopuszczono zabudowę na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie, o głębokości wody do 0,5 m.

Zagospodarowanie na obszarach zagrożenia powodzią musi odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla stref dopuszczających możliwość zabudowy na terenach zagrożonych powodzią ustalono odpowiednie gminne standardy urbanistyczne. Ustalenia dla poszczególnych terenów, w tym wskaźniki zagospodarowania terenu i linie zabudowy, mogą zostać doprecyzowane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań i przepisów odrębnych.

Należy mieć na względzie, że nie dopuszcza się sytuowania zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb) na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Ponadto na obszarach tych zakazuje się m.in. gromadzenia nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody. Właściwy organ Wód Polskich może w drodze decyzji zwolnić z powyższych zakazów na podstawie art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony flory i fauny jest korzystne.

Poniżej przedstawiono analizę wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk cennych gatunków flory i fauny, stanowiących przedmioty ochrony obszarów wyznaczonych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

12.2.1 Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu - obszar specjalnej ochrony ptaków

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu w granicach gminy Mielnik zajmuje powierzchnię ok. 1 666,6 ha. Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu stały się gatunki ptaków związane z ekstensywnie użytkowanymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi.

Spośród gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony tego obszaru Natura 2000, w granicach gminy Mielnik zinwentaryzowano stanowiska: brodzień piskliwego, zimorodka, płaskonosy, cyranki, sieweczki rzecznej, sieweczki obrożnej, rybitwy czarnej, bociana białego, bociana czarnego, błotniaka stawowego, derkacza, kszyska, podróżniczka, zielonki, kropiatki, wodnika, rybitwy rzecznej, rybitwy białoczelnej i krwawodzioba.

W projekcie planu ogólnego większość obszaru Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu*, w tym większość terenów, gdzie stwierdzono stanowiska i siedliska ptaków będących przedmiotem ochrony tego Obszaru, została objęta strefami otwartymi SO, gdzie nie wyznaczono profilu dodatkowego (116SO, 122-123SO, 171-172SO, 177SO) lub w profilu

dodatkowym dopuszczono jedynie zieleń urządzoną (4SO, 7SO, 165SO, 178SO), co uznaje się za rozwiązanie najkorzystniejsze pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538). Stanowiska ptaków stwierdzono także w zasięgu niektórych wyznaczonych w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu stref zieleni i rekreacji (8SN, 35SN, 47SN, 55SN), a także na terenach zabudowanych (1SJ, 21SJ, 57SJ, 59SJ, 65SJ, 71SJ, 73SJ, 75SJ, 79SJ, 80SJ, 81SJ, 124SJ, 156SJ, 170SJ, 175SJ, 179SJ, 212SJ, 214SJ, 215SJ, 42SZ, 79SZ, 4SC), przy czym dotyczy to przede wszystkim bociana białego - gatunku, który zazwyczaj gniazduje w pobliżu siedzib ludzkich. Strefa 2SK, w zasięgu której także stwierdzono stanowiska ptaków chronionych, obejmuje natomiast teren kolejowy zamknięty. W przypadku planowania jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 należy mieć na względzie, że nie może ona pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Poza tym w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu wyznaczono także strefy: SJ, SZ, SU, SR, SP, SN, SI i SC, przy czym w większości dotyczy to terenów już istniejącej zabudowy. Powyższe strefy związane z zabudową omijają w większości obszary, gdzie zinwentaryzowano siedliska i stanowiska chronionych gatunków ptaków, wyjątek stanowią strefy SJ, w zasięgu których stwierdzono występowanie siedlisk bociana białego, wynika to jednak z faktu, że ptaki te budują swoje gniazda w pobliżu siedzib ludzkich.

Tabela 12. Wykaz stref planistycznych obejmujących siedliska lub stanowiska gatunków ptaków
źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Nazwa Obszaru	Nazwa gatunku	Strefy obejmujące
Dolina Dolnego Bugu PLB140001	Brodzicz piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	116SO, 122SO, 123SO, 47SN, 2SK
	Zimorodek (zwyczajny) <i>Alcedo atthis</i>	116SO, 122SO, 123SO, 47SN
	Płaskonos (zwyczajny) <i>Anas clypeata</i>	123SO
	Cyranka (zwyczajna) <i>Anas querquedula</i>	7SO, 116SO, 122SO, 123SO, 35SN
	Gągoł <i>Bucephala clangula</i> *	116SO, 122SO, 123SO
	Dziwonia <i>Erythrina erythrina</i> *	122SO, 123SO
	Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	116SO, 122SO, 123SO
	Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	116SO, 123SO
	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	123SO
	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	7SO, 1SJ, 21SJ, 65SJ, 71SJ, 79SJ, 80SJ, 81SJ, 175SJ, 212SJ, 42SZ, 79SZ, 4SC
	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	122SO, 75SJ, 156SJ, 170SJ, 214SJ, 215SJ
	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	116SO, 122SO, 123SO, 47SN
	Derkacz (zwyczajny) <i>Crex crex</i>	123SO
	147 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> *	116SO, 122SO, 123SO
	155 Czapla biała <i>Ardea alba</i> *	123SO
	206 Bielik <i>Haliaetus albicilla</i> *	123SO
	238 (Mewa) Śmieszka <i>Larus ridibundus</i> *	123SO
	Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	7SO, 116SO, 122SO, 123SO, 47SN
	Żuraw <i>Grus grus</i> *	116SO, 123SO, 165SO
	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> *	116SO, 122SO, 123SO, 73SJ

Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i> *	122SO, 123SO, 179SJ
Brzeczka <i>Locustella luscinioides</i> *	123SO
Lerka <i>Lullula arborea</i> *	7SO, 8SN
266 Nurogęs <i>Mergus merganser</i> *	116SO, 122SO, 123SO
312 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i> *	122SO
Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i> *	116SO, 123SO
Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> *	7SO, 116SO, 122SO, 123SO, 47SN, 57SJ, 59SJ
Brzegówka <i>Riparia riparia</i> *	116SO, 122SO, 123SO, 47SN
Samotnik <i>Tringa ochropus</i> *	116SO, 123SO
Dudek <i>Upupa epops</i> *	122SO, 123SO, 55SN, 73SJ
Czajka <i>Vanellus vanellus</i> *	7SO, 122SO, 123SO
27 Świstun <i>Ana penelope</i> *	116SO, 123SO
75 Gągoł <i>Bucephala clangula</i> *	123SO
52 Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> *	123SO
Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	116SO, 122SO, 123SO
Zielonka <i>Porzana parva</i>	123SO
Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	116SO, 122SO
Wodnik (zwyczajny) <i>Rallus aquaticus</i>	123SO
Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	116SO, 122SO, 123SO
Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	116SO, 123SO
Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	116SO, 122SO, 123SO, 47SN

* gatunki niewymienione jako przedmioty ochrony na obszarze Natura 2000, ale zinwentaryzowane w jego granicach

Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), zatem ewentualne zagospodarowanie terenów dotąd niezabudowanych, będzie możliwa jedynie w przypadku stwierdzenia, że inwestycja nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 lub pod warunkiem wykonania kompensacji przyrodniczej za zgodą właściwego organu.

12.2.2 Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska – specjalny obszar ochrony siedlisk

Obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska znajduje się częściowo na obszarze gminy Mielnik, gdzie zajmuje powierzchnię ok. 1420 ha. Zinwentaryzowane w granicach gminy siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt, będące przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska to:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe,

a także gatunki zwierząt innych niż ptaki, tj.:

- skójka gruboskorupowa *Unio crassus* (małż)
- czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar* (owad)
- pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*) (owad).

W projekcie planu ogólnego znaczną część obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska*, w tym tereny, gdzie stwierdzono siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony tego Obszaru, została objęta strefami otwartymi SO, dla których nie wyznaczono profilu dodatkowego (116SO, 122-123SO, 171SO, 177SO), lub gdzie w profilu dodatkowym dopuszczono jedynie zieleni urządzoną (4SO, 7SO), co uznaje się za rozwiązanie korzystne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), szczególnie, że potencjalne tereny zieleni urządzonej swoim zasięgiem nie będą obejmować występujących na tym obszarze cennych siedlisk przyrodniczych. W przypadku planowania jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 należy mieć na względzie, że nie może ona pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Poza tym w granicach Obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska*, głównie na terenach już istniejącej zabudowy, wyznaczono także strefy: SJ, SZ, SU, SN, SP i SK, omijając przy tym tereny, gdzie zinwentaryzowano najcenniejsze siedliska przyrodnicze i stanowiska ww. gatunków owadów i małża, nie przewiduje się więc negatywnego wpływu na siedliska ani gatunki chronione, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar Natura 2000. Wyjątek stanowi strefa zieleni i rekreacji 35SN oraz strefa komunikacyjna 2SK, w zasięgu których stwierdzono występowanie łągów stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska*. Ewentualne zagospodarowanie powyższych stref, które są obecnie terenami niezabudowanymi, może stanowić zagrożenie dla siedlisk szczególnie chronionych na tym terenie. Należy jednak zauważyć, że realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, czy to w granicach obszarów objętych działaniami ochronnymi, czy poza nimi, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), zatem realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach ww. stref (jak i każdej innej w zasięgu Obszaru Natura 2000), będzie musiała spełniać warunki określone w wydanej dla niej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Tabela 13. Wykaz stref planistycznych obejmujących siedliska przyrodnicze lub stanowiska gatunków objętych ochroną w obszarze Natura 2000 ostoja Nadbużańska

źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Nazwa Obszaru	Kod siedliska lub nazwa gatunku	Strefy obejmujące
Ostoja Nadbużańska PLH140011	2330	116SO, 123SO
	3150	116SO, 122SO, 123SO, 177SO
	6120	123SO
	6410	123SO

6440	123SO
91E0	116SO, 122SO, 123SO, 35SN, 2SK
skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	122SO, 123SO
czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	116SO, 123SO
czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> *	123SO
pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	123SO

* gatunek niewymieniony jako przedmiot ochrony na obszarze Natura 2000, ale zinwentaryzowany w jego granicach

12.2.3 Obszar Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego – specjalny obszar ochrony siedlisk

Obszar Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego znajduje się częściowo na obszarze gminy Mielnik. Znajdują się tu cztery enklawy z jedenastu o łącznej powierzchni ok. 75 ha, gdzie zlokalizowane są schrony stanowiące miejsce zimowania nietoperza mopka *Barbastella barbastellus*, będącego przedmiotem ochrony, dla którego ten obszar Natura 2000 został powołany. Tereny te w projekcie planu ogólnego objęto w całości strefami otwartymi 173-176SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, zaś profilu dodatkowego nie wyznaczono, co uznaje się za rozwiązanie najkorzystniejsze i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

Na terenach wokół schronów wyznaczono także inne strefy otwarte (8SO, 113SO), gdzie w profilu dodatkowym wyznaczono wyłącznie teren zieleni urządzonej, co wyeliminuje potencjalne kolizje z obiektami pochodzenia antropogenicznego, utratę i fragmentację siedlisk oraz efekt bariery. Jedyna strefa dopuszczająca zabudowę zlokalizowana w pobliżu schronów, to strefa 32SJ, przy czym jest już ona w całości zabudowana.

Na etapie sporządzania dokumentu, jakim jest plan ogólny, nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunek, dla którego ochrony został wyznaczony ten obszar Natura 2000.

12.2.4 Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku – specjalny obszar ochrony siedlisk

Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku położony jest w całości w granicach gminy Mielnik. Składa się on z pięciu enklaw o łącznej powierzchni 99,01 ha. Dwie enklawy pokrywają się z obszarem innych form ochrony przyrody tj. rezerwatem przyrody „Góra Uszeście”, którego celem jest ochrona wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych, oraz zespołem przyrodniczo-krajobrazowym „Głogi”, stworzonym w celu ochrony fragmentu krawędzi przełomowej doliny Bugu. Płaty siedliska muraw kserotermicznych (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallescentis*), występujące w obszarze Natura 2000, stanowią najważniejszą ostoję roślinności kserotermicznej w północno-wschodniej Polsce, a wiele gatunków roślin osiąga tu granicę zasięgu, stąd też stały się one przedmiotem ochrony, dla którego ten obszar Natura 2000 został powołany.

W projekcie planu ogólnego większość obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku, na którym występują płaty chronionego siedliska muraw kserotermicznych, została objęta strefami otwartymi 1SO, 167-172SO, dla których nie wyznacza się profilu dodatkowego, co uznaje się za rozwiązanie najkorzystniejsze pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538). W zasięgu jednego z płatów ww. siedliska wyznaczono także strefę zieleni i rekreacji 37SN, dla której w profilu podstawowym wskazano teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, zaś w profilu dodatkowym dopuszczono teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu. W zasięgu tej strefy znajduje się Góra Rowska, na której szczycie w roku 2020, w ramach projektu „Ochrona i promocja bioróżnorodności siedlisk kserotermicznych w gminie Mielnik” zrealizowanego przez Gminę Mielnik, została wykonana platforma widokowa z lunetą, pochylnia drewniana o długości 350 m, umożliwiającą przemieszczanie się bez szkody dla znajdującego się tam siedliska, a także konstrukcja drewniana do prowadzenia zajęć terenowych. Wyznaczenie na tym obszarze strefy zieleni i rekreacji umożliwi gminie w przyszłości staranie się o ewentualne dofinansowanie m.in. na utrzymanie powyższych obiektów, stanowiących infrastrukturę turystyczną. Poza tym w granicach Obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku, poza zinwentaryzowanym siedliskiem chronionym, wyznaczono także znacznej powierzchni strefę zieleni i rekreacji 42SN, dla której w profilu dodatkowym, podobnie jak w przypadku strefy 37SN, wyznaczono teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu. Strefa 42SN obejmuje działki należące do gminy, w sąsiedztwie planowanego sanatorium. Została ona wyznaczona, aby umożliwić rozwój funkcji uzdrowiskowej, usług turystyki, kultury, sportu i rekreacji w gminie. W obu ww. strefach zieleni i rekreacji ustalono maksymalną nadziemną intensywnością zabudowy – 0, maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0%, maksymalną wysokością zabudowy 8 m oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 80%. W ramach uzupełniania funkcji uzdrowiskowej, w granicach działki należącej do gminy, w sąsiedztwie planowanego sanatorium, wyznaczono także strefę 76SU, w której profilu podstawowym wyznaczono teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, zaś w profilu dodatkowym teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku, na terenach już istniejącej zabudowy, wyznaczono także strefę 3SJ oraz strefę 61SN.

Należy mieć na uwadze, że realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, w tym szczególnie w strefach dopuszczających zabudowę (SJ, SU), będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), zatem realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, będzie musiała spełniać warunki określone w wydanej dla niej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

12.2.5 Rezerваты przyrody Grąd Radziwiłłowski i Góra Uszeście

Znajdujące się w granicach gminy Mielnik rezerваты przyrody Grąd Radziwiłłowski

i Góra Uszeście zostały w projekcie planu w całości objęte strefami otwartymi (kolejno 166SO i 167SO), gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, zaś profilu dodatkowego nie wyznaczono, co uznaje się za rozwiązanie najkorzystniejsze pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538). Przy granicy gminy Mielnik znajduje się fragment rezerwatu przyrody Witanowszczyzna (183SO), dla którego również nie określono profilu dodatkowego w strefie otwartej.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu projektu planu na rezerwaty przyrody.

12.2.6 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Mielnik znajduje się obecnie 8 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa z gatunków: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, sosna pospolita oraz głązy narzutowe. Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach.

Podsumowując, na etapie sporządzania dokumentu, jakim jest plan ogólny, generalnie nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na siedliska i gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczony obszar Natura 2000 czy na drzewa, które ustanowiono pomnikami przyrody. Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na te obszary zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670).

Zarówno dla flory, jak i dla fauny największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego zasadniczo nie skutkuje utratą najcenniejszych siedlisk przyrodniczych bądź stanowisk cennych gatunków flory i fauny.

W przypadku realizacji elektrowni słonecznych, dopuszczonych w wybranych strefach SU, SR i SO, spodziewać się można ubytków w szacie roślinnej związanych z realizacją urządzeń fotowoltaicznych – nastąpi likwidacja roślinności w miejscu posadowienia paneli fotowoltaicznych, magazynów energii, placów i dróg. Na skutek realizacji takiej inwestycji może dojść do zmiany liczebności bądź składu gatunkowego fauny naziemnej, co będzie wynikało ze zmian roślinności pokrywającej ten teren. W przypadku grodzenia terenu warto zrezygnować z budowania ogrodzeń z betonowym fundamentem, aby umożliwić przemieszczanie się płazów i innych mniejszych zwierząt. Na etapie eksploatacji urządzeń fotowoltaicznych nie przewiduje się uciążliwego oddziaływania na florę otaczającą miejsce inwestycji. W przypadku fauny, na etapie eksploatacji urządzeń fotowoltaicznych może dochodzić do oślepiania migrującego lub żerującego na tych terenach ptactwa – ograniczenie oddziaływania tego typu możliwe jest poprzez zastosowanie na panelach fotowoltaicznych specjalnych powłok antyrefleksyjnych. Właściwe pochylenie paneli fotowoltaicznych oraz ustawienie rzędów paneli w odpowiednich odstępach minimalizuje możliwość tworzenia się prądów konwekcyjnych mogących zaburzać trasy lotów ptaków.

Na koniec należy podkreślić, że projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji z zakresu farm fotowoltaicznych, a jedynie określa gminny katalog stref

planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W odniesieniu do elektrowni słonecznych, które mogą w przyszłości powstać w obrębie wyznaczonych stref SO, SU i SR, to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości dokładnej lokalizacji, rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach. Dokładne przeznaczenie terenów oraz zasady zagospodarowania, zostaną określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań i przepisów odrębnych.

Przez obszar gminy Zbójna przebiegają korytarze ekologiczne rangi krajowej: *Lasy Mielnickie* (GKPnC-2A) i *Dolina dolnego Bugu* (GKPnC-4), należące do jednego z siedmiu głównych korytarzy krajowych stanowiących odcinki korytarzy paneuropejskich - Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), a także – w znacznej mierze pokrywające się z powyższymi – obszary węzłowe i korytarze rangi regionalnej: *Puszcza Mielnicka* (GKPnC-2) oraz *Dolina Dolnego Bugu* (GKPnC-1). Projekt planu ogólnego utrzymuje tereny inwestycyjne w obrębie ww. korytarzy ekologicznych zgodnie ze stanem istniejącym i obowiązującymi dokumentami planistycznymi. Przyrost nowych terenów inwestycyjnych (zasięg stref planistycznych, gdzie dopuszcza się tereny budowlane) jest niewielki i dotyczy pojedynczych działek przy istniejącej zabudowie bądź terenów już przeznaczonych pod zabudowę. Należy zaznaczyć, że pojedyncza zabudowa nie ma wpływu na przemieszczanie się zwierząt istniejącymi terenami zadrzewionymi/łąkowymi, jeśli siedliska w bezpośrednim sąsiedztwie pozostają nienaruszone, a potencjalny obszar migracji jest stosunkowo szeroki. Pozostałe tereny objęte korytarzami ekologicznymi wyznaczono jako strefy otwarte SO, gdzie nie wyznaczono profilu dodatkowego lub w profilu dodatkowym dopuszczono jedynie tereny zieleni urządzonej. W projekcie planu znacząco ograniczono wyznaczanie obszarów uzupełnienia zabudowy na terenach leśnych, mając na uwadze, że obszary te mogą stanowić tereny istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na drożność ww. korytarzy ekologicznych, ponieważ w ich obrębie przeważają tereny objęte w planie ogólnym strefą otwartą nad terenami przeznaczonymi pod zabudowę

12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych, bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną

przeznaczone pod zielenią urządzoną (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy, a nie do jej rozpraszania. Ustalenia projektowanego dokumentu nie zagrażają występowaniu chronionych gatunków zwierząt oraz cennym siedliskom przyrodniczym, co zostało opisane w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny*.

Na dalszych etapach planowania przestrzennego – zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak i w decyzjach o warunkach zabudowy – należy uwzględnić ochronę różnorodności biologicznej na terenie gminy poprzez właściwe zapisy i ustalenia. Warto dążyć do utrzymania powierzchni biologicznie czynnych w obszarach zurbanizowanych poprzez tworzenie zielonych korytarzy, uwzględnić zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od zbiorników i cieków wodnych, co umożliwi utrzymanie równowagi ekologicznej, zapewnić ciągłość systemów terenów otwartych oraz ciągów ekologicznych, utrzymać zwarte kompleksy zieleni o charakterze leśnym i parkowym, tereny rekreacyjne i rolnicze oraz chronić cenne siedliska naturalne.

12.4 Oddziaływanie na wodę

Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960), która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę, jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Dla terenów położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy mieć na względzie, że w granicach tych obszarów zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody.

W przypadku terenów budowlanych zlokalizowanych w zasięgu stref sanitarnych od cmentarza, należy uwzględnić przepisy odrębne, które mówią, że odległość cmentarza od

zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m. Przedmiotowe przepisy należy brać pod uwagę zarówno, planując lokalizację nowych cmentarzy, jak i nowych obiektów w pobliżu cmentarzy. Jednocześnie należy zauważyć, że strefa cmentarza SC nie jest równoznaczna z terenem cmentarza jako takiego. W zasięgu strefy SC na etapie przygotowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest wyznaczenie terenów o funkcjach innych, niż funkcje cmentarne. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w strefie SC możliwe jest wyznaczenie terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej, terenów ogrodów działkowych i terenów infrastruktury technicznej, a także innych, wskazanych w profilu dodatkowym danej strefy, np. z zakresu usług. Dlatego na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. W części graficznej uzasadnienia do planu ogólnego wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W przypadku terenów z zabudową zagrodową oraz innych terenów zabudowy związanych z rolnictwem szczególnie ważne jest prawidłowe gospodarowanie odpadami i ściekami wytwarzanymi w wyniku hodowli zwierząt inwentarskich. Nieprawidłowe magazynowanie obornika, gnojowicy czy ścieków powstałych w wyniku czyszczenia stanowisk dla zwierząt może skutkować zanieczyszczeniem wód podziemnych i powierzchniowych związkami azotu. Istotne jest także gospodarowanie nawozami organicznymi pochodzenia zwierzęcego w sposób bezpieczny dla środowiska z zastosowaniem dobrych praktyk rolniczych. Spływy powierzchniowe z pól mogą bowiem zanieczyszczać wody biogenami, które są główną przyczyną procesu eutrofizacji, czyli wzrostu trofii zbiorników wodnych.

Przy zachowaniu zgodności z przepisami prawa i prawidłowym gospodarowaniu ściekami oraz wodami opadowymi i roztopowymi, a w przypadku terenów rolniczych także przy stosowaniu racjonalnej gospodarki nawozowej, nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych, jak i powierzchniowych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

12.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło, ani zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólne-

go, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Obszar gminy jest tylko częściowo zgazyfikowany (z sieci gazowej korzysta około 21,3% mieszkańców gminy), zaś ciepło jest dostarczane odbiorcom za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, ponieważ brak jest scentralizowanej sieci ciepłowniczej. Zapotrzebowanie na ciepło, obejmujące ogrzewanie budynków mieszkalnych i przemysłowych, podgrzewanie wody użytkowej, wentylację oraz potrzeby technologiczne, jest pokrywane poprzez spalanie paliw stałych, gazowych i ciekłych, a w ograniczonym zakresie także przy użyciu energii elektrycznej. Planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia, dlatego na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy uwzględnić konieczność stosowania źródeł ciepła, ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU (teren elektrowni słonecznej) oraz wybranych strefach SR i SO (teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni). Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych. W przypadku lokalizowania biogazowni należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia emisji substancji złośliwych mogących powodować uciążliwości odorowe dla najbliższego otoczenia.

12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

W przypadku terenów z zabudową zagrodową oraz innych terenów zabudowy związanych z rolnictwem szczególnie ważne jest prawidłowe gospodarowanie odpadami i ściekami wytwarzanymi w wyniku hodowli zwierząt inwentarskich. Nieprawidłowe magazynowanie obornika, gnojowicy czy ścieków powstałych w wyniku czyszczenia stanowisk dla zwierząt może skutkować zanieczyszczeniem gleby związkami azotu, a następnie wymywaniem ich z profilu glebowego do płytkich wód podziemnych i do wód powierzchniowych. Istotne jest także gospodarowanie nawozami organicznymi pochodzenia zwierzęcego w sposób bezpieczny dla środowiska z zastosowaniem dobrych praktyk rolniczych m.in. poprzez racjo-

nalne nawożenie – w dawkach ekonomicznie uzasadnionych i przyjaznych środowisku, ustalonych na poziomie odpowiednim dla potrzeb pokarmowych roślin pod oczekiwany plon, z uwzględnieniem: warunków glebowych, zasobności gleb w składniki pokarmowe i zasobów składników pokarmowych w wyprodukowanych nawozach organicznych.

Przy zachowaniu zgodności z przepisami prawa i prawidłowym gospodarowaniu odpadami, ściekami oraz wodami opadowymi i roztopowymi, a w przypadku terenów rolniczych także przy stosowaniu racjonalnej gospodarki nawozowej nie przewiduje się istotnie negatywnych oddziaływań na powierzchnię gleby lub ziemi w wyniku ustaleń projektu planu.

Eksploatacja kopalin

Obecnie na terenie gminy Mielnik eksploatowane są dwa złoża, dodatkowo jedno złoże jest rozpoznane szczegółowe, a w przypadku jednego eksploatacja została zaniechana.

Dla złóż Radziwiłłówka, Wajków oraz dla większości złoża Mielnik wyznaczono strefy górnictwa 1SG-4SG. Cały obszar terenów i obszarów górniczych dla złóż Radziwiłłówka Pole A i Radziwiłłówka Pole B, znajduje się w strefie górnictwa – 3SG. Teren i obszar górniczy Mielnik – M, ze złożem kredy, znajduje się w większości w strefie górnictwa – 2SG, 4SG. Część powyższego obszaru i terenu górniczego znajduje się w zasięgu otaczających złoże stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz stref usługowych, ze względu na występującą istniejącą zabudowę mieszkaniową i usługową, wokół faktycznego obszaru wydobywania złoża, które znajduje się w centrum Mielnika. Obszar strefy górnictwa został dostosowany według faktycznego zagospodarowania do granic działek ewidencyjnych. Dla strefy 4SG rozszerzono profil dodatkowy o możliwe do wyznaczenia usługi oraz wyznaczono wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu. Nie wyznaczono strefy górnictwa dla złoża Osłowo, którego eksploatacja została zaniechana, oraz dla fragmentu złoża Mielnik, gdzie występuje istniejąca zabudowa mieszkaniowa. Strefa 5SG została wyznaczona ze względu na występowanie pokładów torfu, w celu umożliwienia w przyszłości przeznaczanie tego obszaru pod eksploatację złoża torfu leczniczego (borowiny). Ustalenia planu ogólnego uwzględniają udokumentowane złoża kopalin oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych.

W świetle ustawy prawo geologiczne i górnicze do kopalin zaliczyć także należy torf, w tym także torf leczniczy (borowinę). Działalność gospodarcza polegająca na jego wydobywaniu wymaga uprzedniego uzyskania koncesji.

Eksploatacja złóż zagospodarowanych odbywa się metodą odkrywkową. Eksploatacja złóż tą metodą wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża, a w przypadku piasku, żwiru czy kredy – także składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny te zostaną zrehabilitowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

Eksploatacja złóż kopalin, pomimo że jest postrzegana jako niszcząca środowisko naturalne, jest nieunikniona, gdyż dostarcza surowców mineralnych niezbędnych dla egzystencji współczesnej cywilizacji i jej rozwoju. Kluczowe jest spojrzenie na złoże jako unikatowy, nieodnawialny składnik środowiska przyrodniczego, którego eksploatacja jest bezwzględnie potrzebna dla spełnienia wymagań zrównoważonego rozwoju, rozumianego jako sposób godzenia sprzecznych interesów ochrony środowiska i potrzeb życiowych

społeczeństw. Istotne jest, że złoża kopalin posiadają ściśle określoną lokalizację w przestrzeni (nie ma możliwości zmiany położenia złoża), natomiast przywrócenie terenom zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych jest możliwe poprzez proces rekultywacji. Warunkiem możliwości wykorzystania złóż jest w pierwszej kolejności umożliwienie ich wydobywania. Racjonalną gospodarkę złożami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

12.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obiektowych i obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, czy znajdujące się na terenie gminy grunty rolne i leśne.

Wprowadzenie nowej zabudowy w obrębie terenów dotychczas niezabudowanych zmieni lokalny charakter miejsca. Z terenów otwartych i funkcjonujących przyrodniczo zostaną przekształcone w tereny zurbanizowane, przy czym są to głównie tereny wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tereny znajdujące się w sąsiedztwie terenów już zabudowanych. W otoczeniu terenów objętych ewentualną nową zabudową widoczna jest postępująca urbanizacja, nie przewiduje się więc wystąpienia oddziaływań o charakterze znaczącym na lokalny krajobraz. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Realizacja ustaleń planu ogólnego w zakresie dopuszczenia realizacji w wybranych strefach SU, SR i SO elektrowni słonecznych, na które składają się urządzenia fotowoltaiczne wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, nie będzie miała istotnego wpływu na krajobraz. Strefy te wyznaczono na terenach o mało urozmaiconym krajobrazie, w związku z czym lokalizacja obiektów o formach przemysłowych, nietradycyjnych, będzie mało kolizyjna. Niewielka wysokość konstrukcji fotowoltaicznych eliminuje zagrożenie powstaniem barier widokowych, czy dominant zaburzających lokalny krajobraz. Ingerencja w walory krajobrazowe w związku z realizacją tego typu przedsięwzięć będzie miała zasięg lokalny.

Należy też przy tym podkreślić, że zabudowa systemami fotowoltaicznymi może stanowić przedsięwzięcie zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko²⁴, które powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny

²⁴ zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).

oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia lub raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania m.in. na krajobraz, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Podsumowując, nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając dysharmonii i niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. zachowanie zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. Ponadto wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne, w których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, zgodnie z ich obecnym sposobem zagospodarowania, umożliwią na etapie sporządzania miejscowych planów ochronę ich wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych.

12.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych wybranych stref SU, SR i SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złóża

Racjonalną gospodarkę złożami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Projekt planu ogólnego ustala na terenie gminy Mielnik 5 stref górnictwa. Zostały one wyznaczone na terenach i w sąsiedztwie występowania istniejących złóż kredy („Mielnik”) oraz piasków i żwirów („Wajków” i „Radziwiłłówka”). Strefy 2SG i 3SG znajdują się w zasięgu obszarów i terenów górniczych. Nie wyznaczono strefy SG dla złoża piasków i żwirów „Osłowo”, ponieważ jego eksploatacja została zaniechana. Strefa 5SG została wyznaczona ze względu na występowanie pokładów torfu, w celu umożliwienia w przyszłości przeznaczanie tego obszaru pod eksploatację złoża torfu leczniczego (borowiny).

Ustalenie w planie ogólnym stref górnictwa (SG) zapewnia możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Gleby klas chronionych

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują gleby klasy III.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagającego ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Na terenie gminy Mielnik znajduje się 17 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Są to m.in. kościoły, cerkwie, synagoga i układy przestrzenne wsi. W wojewódzkiej ewidencji zabytków znajduje się 26 zabytków nieruchomych niewpisanych do rejestru zabytków, z których większość jest wpisana do gminnej ewidencji zabytków (poza trzema zabytkami). Jeden budynek ujęty w ewidencji został już rozebrany. W gminie Mielnik zewidencjonowano łącz-

nie 94 zabytki archeologiczne, spośród których 3 są wpisane do rejestru zabytków archeologicznych. Na terenie gminy Mielnik brak jest dóbr kultury współczesnej.

Dla zabytków objętych formami ochrony wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające ochronę substancji zabytku, jego formy, otoczenia oraz kompozycji. Ochronę zabytków ujętych w rejestrze zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone gminne standardy urbanistyczne uwzględniają dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Dla obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa podlaskiego określono strefy planistyczne zgodne z obecnym sposobem zagospodarowania i wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora. Ponadto w strefach, w których zlokalizowane są obiekty ujęte w rejestrze zabytków, nie wprowadzono stref umożliwiających realizację obiektów, które mogłyby stanowić dominanty wysokościowe lub przestrzenne. Gminne standardy urbanistyczne dostosowano do stanu istniejącego.

Określone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenia rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone na etapie miejscowych planów.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze gminy Mielnik występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego

oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obiektowych i obszarowych form ochrony przyrody.

W rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* szczegółowo opisano oddziaływanie projektu planu ogólnego na obszary Natura 2000, rezerваты przyrody oraz pomniki przyrody zlokalizowane w zasięgu gminy Mielnik.

Na obszarach o najwyższych walorach przyrodniczych wyznaczono głównie strefy otwarte. Aż 92% powierzchni planu ogólnego przeznaczono pod strefy otwarte. Dla części stref otwartych dopuszczono możliwość realizacji elektrowni słonecznych oraz biogazowni, jako zapewnienie możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, przy czym obszary te wybrano, uwzględniając występujące uwarunkowania, w tym m.in. występujące obszary chronione i lasy. Inne przeznaczenie terenu wynika w pierwszej kolejności z obecnego zagospodarowania i polityki przestrzennej gminy. Dla stref dopuszczających możliwość zabudowy na terenach chronionych ustalono odpowiednie gminne standardy urbanistyczne. Ustalenia dla poszczególnych terenów mogą zostać doprecyzowane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym wskaźniki zagospodarowania terenu i linie zabudowy, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań i przepisów odrębnych. Zapisy planu ogólnego nie kolidują z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody oraz nakazami i zakazami określonymi dla poszczególnych form ochrony przyrody.

W granicach rezerwatów przyrody wyznaczono strefy:

- 167SO – „Góra Uszeście” – strefa otwarta bez profili dodatkowych z ustalonym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnym – 100%,
- 166SO – „Grąd Radziwiłłowski” – strefa otwarta bez profili dodatkowych z ustalonym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnym – 100%,
- 183SO – „Witanowszczyzna” – strefa otwarta bez profili dodatkowych z ustalonym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnym – 100%.

W granicach Obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku wyznaczono strefy:

- 1SO, 167SO, 168SO, 169SO, 170SO, 171SO, 172SO – strefy otwarte bez profili dodatkowych z minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 90 - 100%,
- 3SJ – fragment strefy w zasięgu obszaru Natura 2000 został wyznaczony na podstawie istniejącego zagospodarowania – obejmuje działkę 6190/2, która stanowi obszar zagospodarowany wraz z działką 6183/2 pod zabudowę mieszkaniową, gdzie zlokalizowany jest budynek gospodarczy,
- 37SN, 42SN – w strefie 37SN znajduje się Góra Rowska, gdzie w roku 2020, w ramach projektu „Ochrona i promocja bioróżnorodności siedlisk kserotermicznych w gminie Mielnik” zrealizowanego przez Gminę Mielnik, na szczycie Góry Rowskiej wykonana została platforma widokowa z lunetą oraz konstrukcja i pochylnia drewniana. Strefa

42SN obejmuje działki należące do gminy, w sąsiedztwie planowanego sanatorium, została wyznaczona aby umożliwić rozwój funkcji uzdrowiskowej i usług turystyki w gminie. W niniejszych strefach zieleni i rekreacji ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0, maksymalnym udziałem powierzchni zabudowy – 0%, maksymalną wysokością zabudowy 8 m oraz minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 80%,

- 61SN – strefa zieleni i rekreacji obejmuje grodzisko wczesnośredniowieczne zw. „Górą Zamkową”, gdzie znajduje się zabytkowa plebania oraz ruiny kościoła pw. Świętej Trójcy,
- 76SU – strefa obejmuje fragment działki należącej do gminy, w sąsiedztwie planowanego sanatorium, została wyznaczona aby umożliwić rozwój funkcji uzdrowiskowej, usług turystyki, kultury, sportu i rekreacji w gminie.

W granicach Obszaru Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego wyznaczono strefy: 173SO, 174SO, 175SO, 176SO – strefy otwarte bez profili dodatkowych, z minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 90%.

W granicach Obszarów Natura 2000 Ostoja Nadbużańska i Dolina Dolnego Bugu wyznaczono przede wszystkim strefy otwarte o wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej 80-90%, które obejmują ok. 84% powierzchni niniejszych obszarów Natura 2000 w granicach gminy. Na około 7% powierzchni wyznaczono strefy SJ, na podstawie istniejącej zabudowy oraz jako nowe tereny pod zabudowę stanowiące kontynuację istniejącej zabudowy, w związku z lokalizacją miejscowości wzdłuż rzeki Bug, w jej bliskim sąsiedztwie, w tym: Mielnik, Niemirów, Sutno, Wajków, Osłowo, Maćkowicze. Niecałe 7% powierzchni obejmuje strefy SN, w tym przede wszystkim strefy zieleni i rekreacji wyznaczone w obrębie ewidencyjnym Mielnik, zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem i użytkowaniem, a także dalszymi planami związanymi z rozwojem funkcji uzdrowiskowej i turystycznej gminy. Inne strefy w znikomym stopniu obejmują obszary Natura 2000 Ostoja Nadbużańska i Dolina Dolnego Bugu i zostały wyznaczone przede wszystkim na podstawie istniejącego zagospodarowania, w tym strefy: SJ, SZ, SU, SK, SC, SR. Dla części stref ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy i maksymalnym udziałem powierzchni zabudowy na poziomie 0. W wyznaczaniu stref i wskaźników wzięto pod uwagę występujące siedliska i stanowiska, a także działania ochronne. Strefa 2SK obejmuje kolejowy teren zamknięty. Strefa 31SN obejmuje istniejące budynki i amfiteatr, gdzie wskaźniki zagospodarowania zostały ustalone na podstawie istniejącej zabudowy. Także strefy: 87SJ, 170SJ, 179SJ, 184SJ, 209SJ, 214SJ, 215SJ, 216SJ, 25SZ, 63SU, 35SN zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu. W Mielniku, wzdłuż Bugu wyznaczono strefy zieleni i rekreacji oznaczone symbolem 47SN i 54SN, gdzie ustalono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0, maksymalnym udziałem powierzchni zabudowy – 0%, maksymalną wysokością zabudowy 8 m oraz minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 80%. Potencjalne inwestycje na obszarach chronionych będą musiały być zgodne z obowiązującymi przepisami, przy uwzględnieniu ich lokalizacji poza siedliskami i stanowiskami przyrodniczymi. Nowe inwestycje i przyszłe zagospodarowanie terenów nie mogą pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, a także nie mogą powodować wypierania gatunków rodzimych i chronionych.

W granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi wyznaczono strefy:

- 171SO – bez profili dodatkowych z minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 90%;
- 42SN – z profilem dodatkowym obejmującym teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu, z ustaloną maksymalną nadziemną intensywnością zabudowy – 0, maksymalnym udziałem powierzchni zabudowy – 0%, maksymalną wysokością zabudowy 8 m oraz minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 80%.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu obejmuje ponad 90% powierzchni objętej planem ogólnym gminy Mielnik. Na około 92% powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu (OChK) wyznaczono strefy otwarte, ok. 3% powierzchni obejmują strefy SJ, a strefy SN, SR, SU obejmują po około 1% powierzchni OChK. Inne strefy w znikomym stopniu pokrywają OChK. Dla ponad 88% powierzchni stref otwartych w granicach OChK ustalono w profilu dodatkowym jedynie teren zieleni urządzonej, a dla prawie 10% nie ustalono żadnych terenów w profilu dodatkowym. Dla wybranych obszarów, obejmujących jedynie ok. 2% powierzchni stref otwartych w granicach OChK, dopuszczono w profilu dodatkowym teren elektrowni słonecznej lub teren biogazowni.

Użytki ekologiczne znajdujące się w granicach gminy Mielnik objęto w projekcie planu ogólnego strefami otwartymi SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, zaś w profilu dodatkowym wyznaczono wyłącznie teren zieleni urządzonej (7-8SO, 14SO), co uznaje się za rozwiązanie korzystne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538). Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń planu ogólnego na użytki ekologiczne.

Na terenie gminy Mielnik znajduje się obecnie 8 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa z gatunków: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, sosna pospolita oraz głąz narzutowe. W projekcie planu ogólnego pomniki przyrody zostały zlokalizowane zarówno w zasięgu stref wolnych od zabudowy, jak i stref zabudowanych:

- lipa drobnolistna „Królewska” znajdująca się w obrębie Moszczona Królewska, objęta strefą komunikacyjną 4SK;
- głąz narzutowy „Sutno” znajdujący się w obrębie Sutno, objęty strefą otwartą 7SO;
- sosna pospolita „Mielnicka” znajdująca się w obrębie Mielnik objęta strefą zieleni i rekreacji 9SN;
- dąb szypułkowy „Tokary” znajdujący się w obrębie Tokary, objęty strefą otwartą 14SO;
- głąz narzutowy „Moszczona Królewska” znajdujący się w obrębie Moszczona Królewska, objęty strefą otwartą 8SO;
- dąb szypułkowy „Dworski” znajdujący się w obrębie Mielnik, objęty strefą otwartą 7SO;
- dąb szypułkowy „Aleksander” znajdujący się w obrębie Mielnik, objęty strefą usługową 19SU;
- dąb szypułkowy „Kazimierz” znajdujący się w obrębie Mielnik, objęty strefą usługową

70SU.

Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach. W przypadku ewentualnych działań inwestycyjnych podejmowanych w rejonie pomników, należy zakładać, że wszelkie prace i rozwiązania będą prowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami, tj. art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz aktami prawnymi ustanawiającymi te obiekty.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są korzystne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538), pozwalając jednocześnie na rozwój gminy.

13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 12 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne pod względem ochrony środowiska, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Objęcie strefami górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych i obszarów górniczych.
- Wyznaczenie w granicach obszarów Natura 2000, szczególnie w zasięgu siedlisk i stanowisk chronionych gatunków flory i fauny, głównie stref otwartych, gdzie nie wyznacza się profilu dodatkowego lub w profilu dodatkowym dopuszcza się wyłącznie teren zieleni urządzonej.
- Objęcie strefami otwartymi SO rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych, a w przypadku zespołu przyrodniczo-krajobrazowego dodatkowo strefą zieleni i rekreacji SN,
- Ustalenie głównie stref otwartych SO na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Wyjątki stanowią tereny już zainwestowane.

- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.
- Zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w wybranych strefach SU, SR i SO, co może przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.
- Dostosowanie określonych stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych do walorów występujących na obszarze gminy obiektów zabytkowych, co umożliwi na późniejszym etapie wprowadzenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu. Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone na etapie miejscowych planów.

13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 zawarta w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 12.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000* i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację siedlisk i stanowisk chronionych gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych oraz działań ochronnych. Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach stref położonych na obszarze Natura 2000, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), a w przypadku dopuszczenia jej realizacji, będzie musiała spełniać warunki określone w wydanej dla niej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach²⁵.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszarów Natura 2000, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań

²⁵ podobnie, jak każde inne przedsięwzięcie zlokalizowane w obszarze Natura 2000, w jakiegokolwiek strefie

rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

15 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 13);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 69);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 567 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 757 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399 ze zm.);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 576 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112);

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1225),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

16 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano m.in. na podstawie następujących materiałów:

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do planu ogólnego Gminy Mielnik, Budplan 2025;
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik, 2000 ze zm.;
3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, 2017;
4. Strategia Rozwoju Gminy Mielnik, 2025;
5. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.): Regionalna geografia fizyczna Polski, Bogucki Wyd. Naukowe, 2021;
6. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022;
7. Kleczkowski A.: Osuwiska i zjawiska pokrewne, Wyd. Geologiczne 1995;
8. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r., PIG-PIB, 2024;
9. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Monitoring wód podziemnych za rok 2022;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2024;
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski (II). Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
4. Informatyczny System Osłony Kraju (ISOK) – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Garwolin – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne Instytutu Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk (IBS PAN) w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Warstwy tematyczne Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG):
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://mielnik.eu/> Oficjalny serwis internetowy gminy Mielnik
2. <https://mielnik.e-mapa.net/> System Informacji Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Żelechowie;
3. <http://gios.gov.pl> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
4. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – rejestr form ochrony przyrody;
5. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/> Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego;
6. <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/> System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS
7. <https://wody.isok.gov.pl/> Informatyczny System Osłony Kraju - Hydroportal
8. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
9. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy> Bank Danych o Lasach
10. <http://geoportal.gov.pl/> Geoportal Krajowy

11. <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/> System Ośłony Przeciwosuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowego Instytutu Badawczego
12. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/jednostka/> Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

17 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 16 lipca 2026 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

o ś w i a d c z a m

że jako autorka *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Mielnik* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Irabele Bielouska